

Årsrapport 2023

KBN

Kommunalbanken AS

Innholdsfortegnelse

Forord

- 4 Solide resultater i en usikker tid

Om KBN

- 9 KBNs strategi, 2024-2026
- 12 Strategiske mål for strategiperioden

KBN i tall

- 13 Finansielle nøkkeltall
- 16 Miljøeffektrapport 2023

Eierstyring og selskapsledelse

- 17 Styret i KBN
- 20 Ledelsen i KBN
- 22 Forretnings- og driftsmodell
- 23 Organisering og styrende organer
- 28 Virksomhetsstyring
- 33 NUEs anbefaling

Bærekraft

- 38 Hvordan KBN arbeider med bærekraft
- 43 FNs bærekraftsmål
- 44 Klimaregnskap
- 47 Måloppnåelse 2023
- 50 Mål for 2024
- 56 Likestillingsredegjørelse
- 64 Rapportering om klimarelaterte risikoer og muligheter

Årsberetning 2023

- 72 Virksomheten i 2023
- 72 Strategi, mål og strategiske aktiviteter
- 73 Redegjørelse for årsregnskapet
- 73 Resultat for året
- 75 Nøkkeltall soliditet
- 76 Utlån
- 78 Innlån
- 79 Likviditetsstyring
- 79 Eierstyring og selskapsledelse
- 79 Godtgjørelse til ledende ansatte
- 80 Risikostyring og internkontroll
- 82 Kommunikasjon og samfunnskontakt
- 83 Etikk
- 83 Samfunnsansvar
- 83 Organisasjon og medarbeidere
- 83 Disponering av overskudd
- 84 Utsiktene fremover

Årsregnskapet 2023

- 86 Resultat
- 87 Balanse
- 88 Endringer i egenkapital
- 89 Kontantstrømoppstilling

Noter til årsregnskapet

- 90 Regnskapsprinsipper
- 95 Note 1 Netto renteinntekter
- 95 Note 2 Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester
- 96 Note 3 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter
- 97 Note 4 Lønn og administrasjonskostnader
- 97 Note 5 Pensjoner
- 99 Note 6 Skatt
- 100 Note 7 Leieavtaler

101	Note 8	Klassifisering av finansielle instrumenter
103	Note 9	Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi
110	Note 10	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost
111	Note 11	Sikringsbokføring
113	Note 12	Fordringer på kredittinstitusjoner
113	Note 13	Utlån til kunder
113	Note 14	Forventet kredittap
115	Note 15	Sertifikater og obligasjoner
115	Note 16	Andre eiendeler og annen gjeld
116	Note 17	Gjeld til kredittinstitusjoner
116	Note 18	Obligasjonsgjeld og sertifikater og andre kortsiktige låneopptak
117	Note 19	Finansielle derivater
118	Note 20	Sikkerhetsstillelse og motregning
119	Note 21	Ansvarlig lånekapital

120	Note 22	Aksjekapital
120	Note 23	Fondsobligasjon
120	Note 24	Risikostyring
123	Note 25	Kredittrisiko
125	Note 26	Renterisiko
129	Note 27	Valutarisiko
130	Note 28	Likviditetsrisiko
131	Note 29	Kapitaldekning og kapitalstyring

Uttalelser knyttet til årsregnskapet

134	Uavhengig revisors beretning
------------	------------------------------

GRI-indeks

Kontaktinformasjon

Forord

Solide resultater i en usikker tid

Året vi har lagt bak oss ble preget av krig, rekordraske renteøkninger for å få bukt med galopperende inflasjon og nok et tilbakeslag for klimaet og naturen med temperaturrekorder og mye ekstremvær både globalt og nasjonalt. Den gode nyheten er at renteøkningene ser ut til å ha hatt effekt, og man antar nå at rentetoppen er nådd og at de første rentekuttene kan komme i 2024, slik at man muligens er på vei over i et roligere farvann.

Ukraina har på heroisk vis holdt stand mot Russlands invasjonskrig i to år. Andre konflikter og tegn til krigstretthet hos Ukrainas støttespillere innebærer imidlertid økt fare for at Putin lykkes med sin utmattelsesstrategi. Presidentvalget i USA til høsten kan få stor betydning for utviklingen videre. Skulle Donald Trump vinne, må Europa være forberedt på å spille en enda større rolle for å unngå at et europeisk demokrati faller, samtidig som blant annet usikkerheten knyttet til USAs NATO-støtte ved et presidentskifte krever en kraftig opprusting av europeisk forsvarsevne. Dette er bakteppet når Norge nå gjennomfører den største satsningen på forsvaret siden Andre verdenskrig.

Etter Hamas' terrorangrep 7. oktober i fjor har Israel bombet i stykker om lag 60 prosent av alle bygninger på Gaza. Over 30 000 palestinere og mer enn 1 200 israelere er drept siden dette startet. Mer enn 25 000 av disse er kvinner og barn, ifølge USAs forsvarsminister. Verdens matvareprogram (WFP) har uttalt at Gaza nå opplever «det verste nivået av underernæring hos barn hvor som helst i verden». Den internasjonale domstolen (ICJ) har konkludert med at det er fare for folkemord og har åpnet sak mot Israel. Norske virksomheter er i tillegg til OECDs retningslinjer om ansvarlig næringsliv også omfattet av Åpenhetsloven og er dermed rettslig forpliktet til å foreta aktsomhetsvurderinger for å sikre at man ikke forårsaker eller medvirker til brudd på menneskerettighetene.

Situasjonen i Ukraina og Midtøsten, og usikkerhet knyttet til videre økonomisk utvikling, har medført en vedvarende usikkerhet i rentemarkedet og høye kredittspreader for kommuneutstedelser i kapitalmarkedet. Det er usikkert om kredittspredene vil falle utover 2024 eller normalisere seg på et høyere nivå. Kombinert med stigende pengemarkedsrenter, har dette medført at det har blitt dyrere for våre kunder å finansiere sine investeringer. Det forventes at dette vil kunne ha påvirkning på samlet etterspørsel etter ny finansiering i årene fremover.

Den globale oppvarmingen satte nok en rekord i 2023 med den høyeste gjennomsnittstemperaturen målt noen gang, hele 1,48 grader over førindustrielle nivåer, blant annet på grunn av værphenomenet El Niño. Paris-målet om å begrense oppvarmingen til 1,5 grader er under press. Selv om verden satte ny rekord i investeringer i fornybar energi i 2023 er investeringsnivået bare om lag en tredjedel av behovet for å nå målet om netto null utslipp i 2050, ifølge Energy Transition Investments Trend 2024. Omstillingen pågår, men den kunne og burde gått fortere. Selv om 1,5-gradermålet krysses er forskerne tydelige på at det uansett er viktig å begrense temperaturøkningen mest mulig.

Klima og miljø har dessuten kommet i konflikt i en rekke saker det siste året, samtidig som det er samsvar ved at global oppvarming har negativ påvirkning på naturen. I Fosen slo Høyesterett fast at

vindkraftutbyggingen vil ha en vesentlig negativ effekt for reieneierne som har sine beiteområder der. Nå er det omsider inngått forlik i begge de aktuelle områdene. Behovet for mineraler for å drive det grønne skiftet videre er brukt som argument for å åpne opp for gruvedrift på havbunnen, samt for å tillate deponi for gruveavfall i norske fjorder.

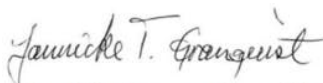
Jannicke Trumpy Granquist (adm.dir)

Norske kommuner spiller en sentral rolle i arbeidet med både å nå klimamål, bevare naturen og tilpasse til et endret klima. KBN ønsker å bidra til dette, både gjennom å tilby grønne lån til investeringer som bidrar til reduserte klimagassutslipp, energi-effektivisering og/eller klimatilpasning, og gjennom kunnskapsdeling. Til dette siste har KBN i samarbeid med Norsk klimastiftelse gitt ut et inspirasjonshefte om hvordan kommunene kan spare og produsere energi uten naturinngrep, og presenterte disse i ulike seminarer og webinarer. Om lag 3 000 eksemplarer av heftet er trykket opp og sendt til kommuner som har etterspurt disse.

KBN satte igjen ny rekord i grønne utlån i 2023 og passerte totalt 52,8 milliarder kroner, tilsvarende i overkant av 15 prosent av samlede utlån. 40 prosent av norske kommuner og fylkeskommuner har nå grønne lån fra KBN, en utvikling vi er veldig glade for. I tillegg fikk vi på plass en avtale om grønt lån til det

som skal bli landets første skole som bygges i tråd med kriteriene i EU-taksonomien. Vi øker ambisjonene på alle disse områdene i 2024 og skal i tillegg legge større vekt på natur i våre kriterier for grønne lån.

Gjennom 2023 styrket KBN vår rolle som den største og viktigste långiveren til kommunal sektor i Norge gjennom en utlånsvekst på 26 milliarder kroner. Ved utgangen av året var KBNs markedsandel på 51,1 prosent, mot 49,7 prosent ved utgangen av 2022. Netto renteinntekter økte fra 1 866 millioner kroner i 2022 til 2 105 millioner kroner i 2023. God vekst innen lønnsomme utlånsprodukter bidro sammen med renteøkning til den positive inntektsutviklingen. KBNs adgang til internasjonale kapitalmarkeder var god, og banken gjennomførte våre innlånstransaksjoner i henhold til plan.

Jannicke Trumpy Granquist

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Om KBN

Kommunalbanken AS (KBN) er et av Norges største finansforetak med over 500 milliarder kroner i forvaltningskapital. KBN tilbyr lån til kommuner, fylkeskommuner og selskaper med kommunal garanti som utfører kommunale oppgaver, og har som ambisjon å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling.

KBN er 100 prosent eid av staten Norge. KBN ble etablert i 1927 og er i dag den største långiveren til kommunesektoren.

Totalt har KBN
354 mrd. kr
utestående i lån til sektoren

99,7 %

av alle landets kommuner er kunder av KBN

51,1 %

av all kommunal gjeld (ekskl. gjeld hos Husbanken) er finansiert av KBN

Pådriver for bærekraftig omstilling

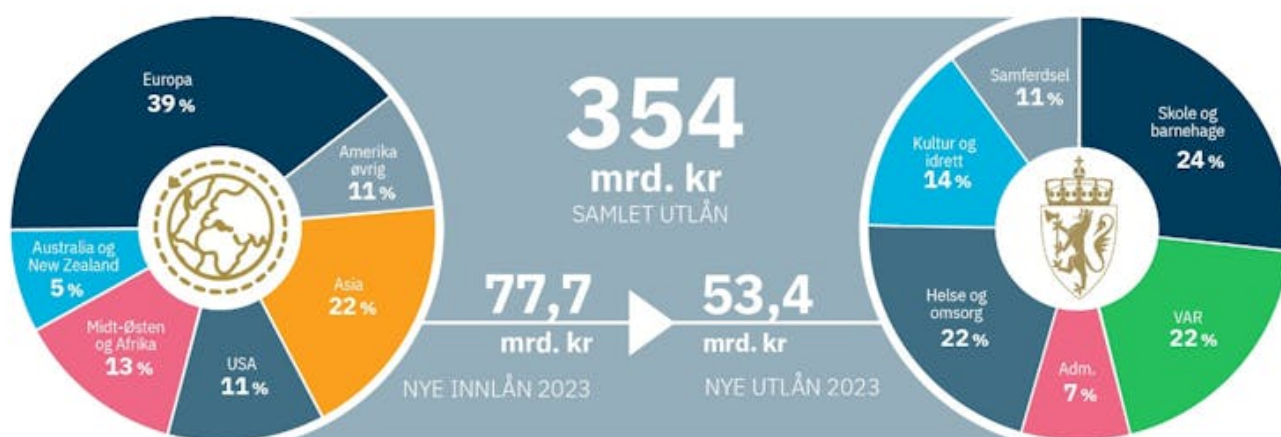
KBN har en sterk markedsposisjon og ønsker å bruke denne til å fremme lokalsamfunn som er bærekraftige, både økonomisk, sosialt og miljømessig. Vi er opptatt av at kommunene skal ta fremtidsrettede valg når de investerer, og vi tilbyr litt lavere rente på lån til prosjekter som har en tydelig klimaambisjon. I tillegg bruker vi ressurser på å spre kunnskap om klimaendringer og -risiko, og om renter, økonomi og gjeldsforvaltning blant folkevalgte og administrasjonen i kommunene.

En av de største norske innlånerne

Utlån til kommunesektoren finansieres ved at KBN låner penger direkte i kapitalmarkedet. KBN er i dag en av de største norske innlånerne i internasjonale kapitalmarkeder, og har et årlig innlånsbehov på rundt 100 milliarder kroner. KBNs grønne obligasjoner finansierer lavutslippsløsninger og klimatilpasningstiltak i norsk kommunesektor. KBN har en mer enn ti år lang historikk som utsteder av grønne obligasjoner.

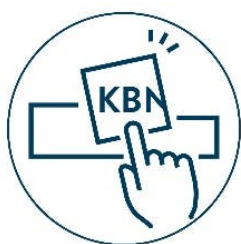
AAA-rating

KBN har en konservativ risikoprofil og er en av få AAA-ratede finansinstitusjoner i verden. KBN har aldri hatt tap på utlån. Som statseid selskap med offentlig mandat, sterk kapitalbase, solid drift og lav risikoappetitt, har KBN høyeste oppnåelige kredittrating hos Standard & Poor's og Moody's.

Investeringsutgifter kommunal sektor, snitt siste ti år. Kilde: SSB, KBN.

KBNs strategi, 2024-2026

Kundens førstevalg

Vårt hovedmål er at våre kunder skal ønske å benytte KBN til langsiktig finansiering av investeringer i velferd.

Det skal gi en merverdi å være kunde i KBN. Vårt mål om å være kundens førstevalg skal nås gjennom videreutvikling av våre viktigste konkurransefortrinn:

1. Attraktiv og forutsigbar tilgang til langsiktig finansiering med produkter tilpasset hver enkelt kundes behov.
2. Digitale løsninger som gir kundene enkel tilgang til både innsikt om egen låneportefølje og som gir grunnlag for gode beslutninger.
3. Benytte vår unike kunnskap om både lånemarkedet og kommunal sektor, til tett oppfølging av våre kunder, med mål om å bidra til både kompetanseutvikling og gode beslutninger hos våre kunder.

Som den største långiveren til kommunal sektor har vi et ansvar for å sikre finansieringskapasitet til nye låneopptak. Samtidig har vi et ansvar for å bidra til begrensnings av store nye låneopptak som vil forringe en kundes økonomiske situasjon vesentlig. Med utgangspunkt i ansvarlig kreditt og vår kredittmodell vil det framover bli viktigere å støtte kundene til å ta gode og framtidsrettede beslutninger som ivaretar økonomisk bærekraft og sunne lokalsamfunn.

Vi skal:

- videreutvikle vår differensierte kundeoppfølging som skal gi kundene en opplevd merverdi av å bruke KBN som sentral långiver. Samtidig skal alle våre kunder oppfatte KBN som relevant
- fortsette å utvikle våre digitale verktøy, forenkle og heldigitalisere låneprosessen og sikre realisering av gevinster fra investeringer i nye systemer
- utvikle nye lønnsomme produkter og tjenester som løser kundens behov
- etablere kundesenter og forenkle kundereisen
- utvide bruken av virkemidler for å ivareta og bidra til økonomisk bærekraft hos kundene.

Sterk markedsaktør

KBN skal gjennom en sterk posisjon i kapitalmarkedet nasjonalt og internasjonalt sikre norske kommuner attraktiv finansiering.

KBN skal være kjent for å ha god styring og kontroll, og en sterk risikostyringskultur. Kvalitet og åpenhet i rapportering, god markedsforståelse, og relasjoner til investorer og markedsaktører skal sikre at banken opprettholder en sterk posisjon.

Vi skal:

- opprettholde en sterk kredittrating
- videreutvikle et diversifisert og nyskapende innlånsprogram med lave kostnader, basert på åpne, utviklede og transparente markeder.
- opprettholde en likviditetsreserve i likvide verdipapirer med høy kredittverdighet.
- være presis, åpen og transparent i vår dialog med markedet gjennom finansiell og ikke-finansiell rapportering av høy kvalitet.
- videreutvikle vårt risikostyringsrammeverk
- jobbe for å bedre rammevilkår innen områder som er sentrale for vår drift og som styrker vår konkurransekraft
- integrere gode ESG analyser i beslutninger om og oppfølging av investeringer og leverandører.
- intensivere arbeidet med systematisk tilrettelegging, forvaltning og vedlikehold av eksterne og interne data for å effektivisere og heve kvaliteten i produksjonen av risikomålinger og –rapporter som sikrer gode styringsdata.
- fortsette digitaliseringen av transaksjons- og rapporteringsprosessene.

Ledende på grønn finans

KBN skal være blant de ledende finansinstitusjonene på grønne finansieringsløsninger og innsikt som bidrar til bærekraftig omstilling og verdiskaping.

For å opprettholde vårt lederskap innenfor grønn finans skal vi videreutvikle vårt arbeid innen følgende tre hovedområder:

1. Grønne lån. Gjennom grønne lån er vi en pådriver for flere og mer ambisiøse grønne investeringer. Vårt mål er fortsatt sterk vekst i grønne lån og at en større andel av våre kunder skal ha grønne lån og derigjennom omstille seg til lavutslippssamfunnet og tilpasse seg et klima i endring. Dette skal også medvirke til økt fokus på naturmangfold.
2. Måle miljøeffekt og redusere utslipp. Dele informasjon og kunnskap om hvilken miljøeffekt grønne utlån har, med både kunder og våre gjeldsinvestorer. I tillegg skal vi forsterke vårt arbeid med å kartlegge totale finansierte utslipp. Dette innebærer at vi som långiver i større grad må vite hva vi konkret finansierer, slik at vi i samarbeid med våre kunder kan legge en plan for reduksjon i totale finansierte utslipp.
3. Innsiktsløsninger ovenfor kundene, spesielt knyttet opp mot klimarisiko, som tilrettelegger for kunnskapsutvikling og forståelse.

Vi skal:

- videreutvikle vårt grønne låneprogram for å øke veksten i kommunenes grønne investeringer
- videreutvikle kriteriene for hva som er grønt og innarbeide kriterier for bruk av natur
- fortsette arbeidet med finansiering av prosjekter tilpasset EU-taksonomien og utvikle rammeverk for utstedelse av obligasjoner under EU Green Bond Standard
- kartlegge våre vesentlige, inkl. finansierte, utslipp og sette mål for reduksjon av disse
- med utgangspunkt i vår ESG-risikomodell, vri kundedialogen til å i større grad inkludere kundenes eget arbeid med klima og natur.

Kompetanse- og teknologidrevet

Måten vi jobber på skal fremme læring, kunnskapsdeling og effektiv utnyttelse av teknologi.

KBN skal ha sterke fagmiljøer som utvikler seg og deler kunnskap. Våre ansattes samlede kompetanse er vår viktigste ressurs. Ved å legge til rette for meningsutveksling og ulike perspektiver kommer vi sammen frem til de beste løsningene. Gjennom å utnytte teknologiske muligheter og data av høy kvalitet, skal vi øke

effektiviteten og skape merverdi for kundene og i egen virksomhet. Vi skal være en attraktiv arbeidsgiver som engasjerer og skaper arbeidsglede for våre ansatte.

Vi skal:

- opprettholde en kultur for kontinuerlig læring og deling av kunnskap, og bygge kompetansen både i bredden og i dybden
- videreutvikle organisasjonen, og fornye hvordan vi jobber, gjennom å digitalisere og effektivisere
- jobbe strukturert og målrettet med videreutvikling av vår forretning
- være en datadrevet organisasjon – en sannhet, på ett sted, riktig første gangen – som gir innsikt og gode beslutningsgrunnlag
- bygge digital kompetanse på ulike metoder og verktøy i hele organisasjonen
- øke mangfoldet, og mer systematisk invitere inn ulike perspektiver og erfaringer i problemløsning og utviklingsarbeid
- ta fremtidsrettede teknologi- og løsningsvalg som gir gode brukeropplevelse

Strategiske mål for strategiperioden

¹enhver tid gjeldende krav. P1 inkluderer tilhørende bufferkrav.

KBN i tall

Finansielle nøkkeltall

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022	2021	2020	2019
RESULTAT					
Netto renteinntekter	2 105	1 866	1 585	1 672	1 875
Kjernerresultat ¹	1 211	1 081	908	922	1 071
Resultat etter skatt	1 432	-60	1 208	1 159	1 283
Kostnadsprosent ²	15,6 %	15,8 %	16,4 %	16,3 %	14,0 %
Egenkapitalavkastning etter skatt ³	7,9 %	-0,8 %	7,1 %	7,4 %	9,5 %
Egenkapitalavkastning etter skatt (kjernerresultat) ⁴	7,3 %	6,6 %	5,6 %	6,3 %	8,3 %
Totalkapitalavkastning etter skatt ⁵	0,3 %	0,0 %	0,3 %	0,2 %	0,3 %
UTLÅN					
Utbetaling nye lån	53 429	39 261	48 547	57 699	53 825
Samlede utlån ⁶	354 052	328 401	323 018	318 235	309 758
12 måneders utlånsvekst i prosent ⁷	7,8 %	1,7 %	1,5 %	2,7 %	2,5 %
Grønne utlån ⁸	52 763	41 421	32 876	26 112	23 049
Totalt grønne utlån som andel av utlånsportefølje	15,4 %	13,3 %	10,9 %	8,9 %	8,3 %
Andel kommuner med grønne lån ⁹	40%	38%	36%	34%	
LIKVIDITET⁶	114 610	109 959	110 837	123 585	107 350
INNLÅN					
Nye innlån	76 935	86 994	96 550	107 822	72 508
Samlede innlån ⁶	438 407	429 206	395 385	405 451	400 489
FORVALTNINGSKAPITAL	522 203	492 450	473 064	498 327	460 778
EGENKAPITAL					
Egenkapital	21 684	18 903	19 081	18 538	16 401
Ren kjernekapitaldekning	17,4%	19,0 %	18,8 %	17,9 %	17,4 %
Uvektet kjernekapitalandel	4,0%	3,9 %	3,9 %	3,7 %	3,7 %
REGULATORISK LIKVIDITETSRESERVE (LCR)¹⁰					
Total	266%	261%	175%	191%	348%
NOK	87%	95%	71%	77%	73%
EUR	251%	441%	140%	200%	800%
USD	171%	242%	137%	188%	422%
AUD	1 253%	1 078%	1 082%	1 239%	Uendelig
GBP	43 868%	1 958%	733%	97 768%	Uendelig
ANDRE NØKKELTALL					
Markedsandel eks. Husbanken ¹¹	51,1 %	49,7 %	51,4 %	52,8 %	52,9 %
Kjønnsbalanse i KBN ¹²	36%	43%	46%	41%	42%
Utslipp i tonn CO ₂ e ¹³	111,5	79,7	40,3	74,5	191,8

Fotnoter

¹ Resultat etter skatt fratrukket netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter (i henhold til note 3) etter påregnet skatt ved 25% skattesats, og fratrukket andel tilordnet fondsobligasjonseiere. Resultatmålet inkluderes for å gi relevant informasjon om selskapets underliggende drift.

² Driftskostnader i prosent av sum av netto renteinntekter og andre driftsinntekter justert for netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter (i henhold til note 3).

³ Andel av resultat for regnskapsperioden tilordnet aksjonær i prosent av gjennomsnittlig egenkapital (annualisert). Gjennomsnittlig egenkapital er beregnet basert på månedlig egenkapital, ikke tillagt periodens overskudd, men fratrukket utbytte fra tidspunktet dette er utbetalt samt tillegg eller reduksjon av selskapets aksjekapital i løpet av perioden.

⁴ Kjernerresultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital (annualisert).

⁵ Andel av resultat for regnskapsperioden tilordnet aksjonær i prosent av gjennomsnittlige eiendeler (annualisert). Gjennomsnittlige eiendeler er beregnet basert på månedlige eiendeler.

⁶ Hovedstol

⁷ 12 måneders vekst i utlån til kunder basert på samlede utlån (hovedstol).

⁸ Utestående grønne lån i henhold til KBNs kriteriesett for grønne lån. Banken har i tillegg en mindre beholdning grønne lån som ble gitt før kriteriesettet ble innført, som ikke lenger finansieres med grønne obligasjoner. Samlede utestående grønne utlån er på 54,7 mrd. kroner.

⁹ Prosentandel av kommuner i KBNs utlånsportefølje med grønne lån, basert på samlede utestående grønne utlån.

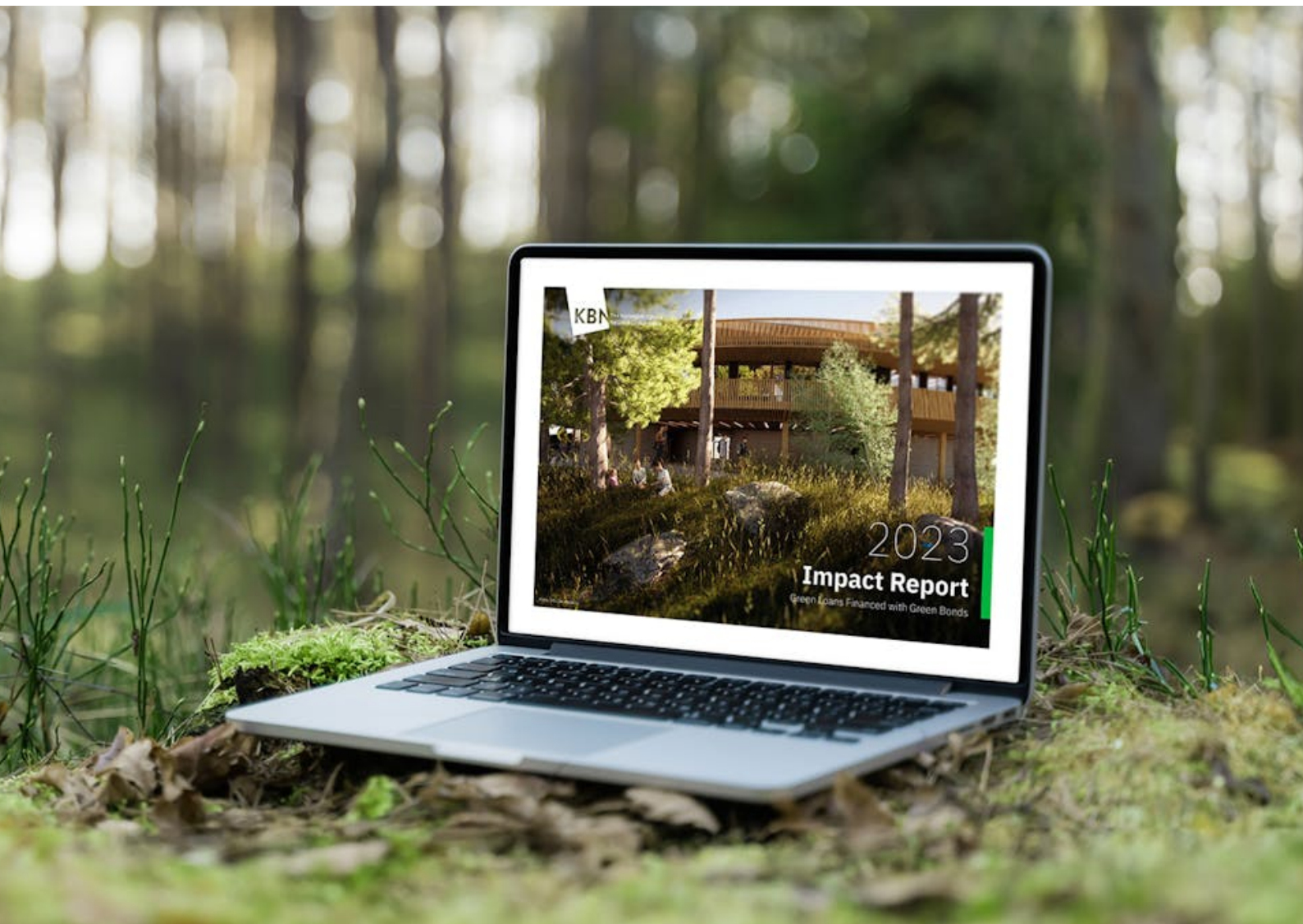
¹⁰ Liquidity coverage ratio (LCR) er et mål på den regulatoriske likviditetsreserven. LCR er definert som beholdning av likvide eiendeler over netto likviditetsutgang i en gitt stressperiode med varighet på 30 kalenderdager.

¹¹ KBNs markedsandel basert på sektorkode 6500 fra KBN delt på totale utlån til samme sektor med utgangspunkt i SSBs K2- rapportering. Utlån fra Husbanken er trukket ut fra beregningen da KBN ikke konkurrerer om disse lånene.

¹² Målt som andel kvinner av alle ansatte.

¹³ KBNs klimaregnskap er basert på Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard. Egne utslipp består av beregninger innen scope 1 og scope 2 i dette klimaregnskapet.

Se for øvrig oversikt over og beskrivelse av alternative resultatmål publisert på kbn.com.

Miljøeffektrapport 2023

KBN publiserer en egen miljøeffektrapport i tillegg til årsrapporten. Rapporten gir investorer og andre interessenter detaljert informasjon om prosjektene som finansieres av KBNs grønne obligasjoner. Ved utgangen av 2023 hadde KBN 52,8 mrd. kroner utestående i grønne lån, fordelt på 474 prosjekter i kommunesektoren, hvorav 67 nye prosjekter i 2023.

Grønne obligasjoner
38,6 mrd. kr

Midler lånt inn gjennom grønne obligasjoner i internasjonale kapitalmarkeder...

Grønne lån
52,8 mrd. kr

... lånes ut igjen som grønne lån til klimavennlige prosjekter over hele landet.

Les hele [Miljøeffektrapporten 2023](#).

Eierstyring og selskapsledelse

Styret i KBN

Styret i Kommunalbanken AS (KBN) er selskapets øverste organ og skal gjennom administrerende direktør sørge for forsvarlig organisering av virksomheten. Styret har tre underutvalg: risikoutvalget, revisjonsutvalget og kompensasjonsutvalget.

BRIT KRISTIN RUGLAND

*Styreleder siden juni 2018,
styremedlem siden 2016*

Bachelor of Business Administration, Master of Management. Daglig leder i Stavanger Investering Eiendom AS. Leder av kompensasjonsutvalget og medlem av risikoutvalget i Kommunalbanken AS. Styreleder i Figgjo AS. Styremedlem i Norfund. Tidligere medlem av hovedstyret i Norges Bank.

Deltatt på 12 styremøter i 2023.

RUNE MIDTGAARD

*Styrets nestleder siden 2019,
styremedlem siden 2014*

Siviløkonom og autorisert finansanalytiker (AFA) fra NHH. Leder av revisjonsutvalget i Kommunalbanken AS.

Administrerende direktør i Store Norske. Styremedlem i AS Sigurd Hesselberg.

Deltatt på 12 styremøter i 2023.

EYVIND AVEN

*Styremedlem
siden 2019*

Siviløkonom samt kursdelen av Høyere Avdeling Studium i bedriftsøkonomi NHH. Senior rådgiver innenfor risikostyring i Equinors konsernriskofunksjon. Leder av risikoutvalget i Kommunalbanken AS. Styremedlem i Equinor Insurance AS og leder av styrets risikoutvalg. Varamedlem til styret i Equinor Asset Management ASA og leder av dets risikoutvalg.

Deltatt på 12 styremøter i 2023.

NILS GUNNAR BAUMANN

*Ansattes representant
siden 2023*

Siviløkonom. Senior Porteføljeforvalter i KBN. Medlem av kompensasjonsutvalget i KBN. Personlig vara er Harald Jacobsen.

ANNE JENNY DVERGSDAL

*Ansattes representant
siden mai 2020*

Siviløkonom med CEMS Master HEC. Senior kundeansvarlig i KBN. Medlem av revisjonsutvalget i KBN. Personlig vara er Kristine Henriksen Lien.

TORIL HOVDENAK

*Styremedlem
siden juni 2020*

Siviløkonom, fylkeskommunedirektør i Møre og Romsdal. Medlem av revisjonsutvalget i Kommunalbanken AS.

Deltatt på 9 styremøter i 2023.

Deltatt på 6 styremøter i 2023.

IDA ESPOLIN JOHNSON

*Styremedlem siden
juni 2018*

Advokat, partner i
Advokatfirmaet Haavind AS.
Medlem av risikoutvalget i
Kommunalbanken.

Deltatt på 10 styremøter i 2023.

Deltatt på 12 styremøter i 2023.

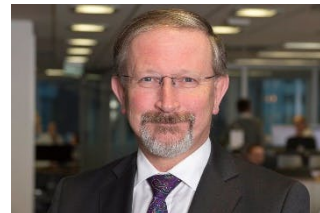

IDA TEXMO PRYTZ

*Styremedlem siden
juni 2022*

Siviløkonom med mastergrad i
økonomisk analyse fra UiS.
Investeringsdirektør i Nordkraft
AS. Medlem av Revisjonsutvalget
i KBN. Styremedlem i
Distriktsenergi, SKS Handel og
NHO Arktis. Varamedlem i Energi
Norge.

Deltatt på 11 styremøter i 2023.

PETTER STEEN JR.

*Styremedlem
siden 2015*

Adjunkt. Tidligere ordfører i
Haugesund kommune. Rådgiver i
Sveio kommune. Medlem av
kompensasjonsutvalget i
Kommunalbanken AS. Leder av
konsernstyret i Haugaland Kraft
AS. Styreleder i Helse Fonna HF.
Medlem av styret i Moster 2024
AS.

Deltatt på 12 styremøter i 2023.

Ledelsen i KBN

Ledergruppen i KBN er administrerende direktørs kollegium for den daglige ledelsen av KBN. Alle vesentlige beslutninger fattes etter drøfting i ledergruppen.

**JANNICKE TRUMPY
GRANQUIST**

Administrerende direktør,

ansatt siden 2014.

Granquist var økonomidirektør i KBN siden 2014 og frem til hun ble ansatt som ny administrerende direktør i 2020.

Kom fra stilling som Head of Valuation and Accounting i NBIM (oljefondet), hvor hun hadde flere lederroller innenfor finansområdet. Tidligere arbeidet Granquist som konsulent innenfor bank og finans i EY og Simcorp. Hun har en MSc i Accounting and Finance fra London School of Economics.

ILSE BACHE

Direktør for teknologi og operasjoner,

ansatt siden 2014.

Kom til KBN fra stillingen som direktør i sentralbanksjefens stab med ansvar for virksomhetsstyring og operasjonell risiko i Norges Bank. Har tidligere jobbet som CTO og Head of Risk & Performance i NBIM (oljefondet) og administrasjonsdirektør i Pengepolitikk i Norges Bank. Bache er siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og enkeltkurs i Executive Education ved Harvard Business School.

SIGBJØRN BIRKELAND

Viseadministrerende direktør, direktør for kapitalmarkeder,

ansatt siden 2017.

Kom fra stillingen som finansdirektør i Storebrand og har jobbet som forsker ved Norges Handelshøyskole (NHH). Han har også tatt sin doktorgrad i økonomi ved NHH.

LARS STRØM PRESTVIK

Utlånsdirektør, ansatt siden 2014

Prestvik var tidligere senior kundeansvarlig i Nordea, ansvarlig for kunder innenfor offentlig sektor. Tidligere har han vært finanssjef i flere

TOR OLE STEINSLAND

Direktør for forretningsstøtte, ansatt siden 2012

Kom til KBN fra stillingen som partner og rådgiver i PR-byrået Kreab Gavin Anderson. Har tidligere arbeidet som

ANDREA SØFTING

Økonomidirektør, ansatt siden 2021

Søfting kom til KBN fra stillingen som Banksjef Økonomi/Finans (CFO) i SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Hun har tidligere erfaring fra revisjon og konsulent

virksomheter. Prestvik er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og har videreutdanning fra Harvard Business School.

HÅVARD THORSTAD

*Direktør for compliance,
ansatt siden 2015.*

Var tidligere nestleder for risk management i SIX Securities Services i Sveits og har ledet risk management i Oslo Clearing, Hydro Aluminium og Eksportfinans. Har jobbet i Finansdepartementet og Norges Bank. Utdannet samfunnsøkonom fra Université de Fribourg, Sveits, samt NFF Autorisert Finansanalytiker (AFA).

finansjournalist i ulike print- og etermedier. Steinsland har høyere avdelingsstudium i finans fra NHH. Gikk fra kommunikasjonsjef i KBN til direktør for forretningsstøtte i 2021.

KJERSTI ULSET

*Direktør for risikostyring,
ansatt siden 2021.*

Ulset kom til KBN fra stillingen som Head of Clearing Risk i Nasdaq Clearing. Hun har tidligere jobbet som leder og analytiker innenfor markedsanalyse og modellering av råvaremarkeder. Ulset er utdannet sivilingeniør i industriell matematikk fra Norges teknisknaturvitenskapelige universitet - NTNU.

i Deloitte. Har en Master i Regnskap og Revisjon (statsautorisert revisor) og en MBA i økonomisk styring og ledelse, begge fra NHH.

Forretnings- og driftsmodell

KBN er organisert som et aksjeselskap der staten eier 100 pst. av aksjene. Det statlige eierskapet forvaltes av Kommunal- og distriktsdepartementet. KBN har ikke datterselskaper.

Om mål og begrunnelse for det statlige eierskapet i KBN heter det i Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap:

«Staten er eier i Kommunalbanken for å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren. Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer.»

Utlånsvirksomheten finansieres gjennom innlån i kapitalmarkeder over hele verden. Forretningsmodellen og strategien bygger på at KBN skal operere med lav risiko og samtidig ha evne til å tilby lån uavhengig av økonomiske konjunkturer. KBN skal bidra til å sikre at kommunal sektors høye kredittverdighet reflekteres i lavest mulig lånekostnader. KBN skal innrettes med en målsetting om kredittrating på nivå med den norske stat (AAA). For å kunne fylle sin rolle har KBN en målsetting om å ha en sterk markedsposisjon.

KBN skal søke å innfri eiers krav til avkastning innenfor de vedtektsfestede virksomhetsbegrensningene. For å legge til rette for dette jobber KBN systematisk med å optimalisere balansesammensetningen og effektivisere kapitalutnyttelsen. KBNs driftsmodell/forretningsmodell er illustrert nedenfor.

Figur: KBNs driftsmodell

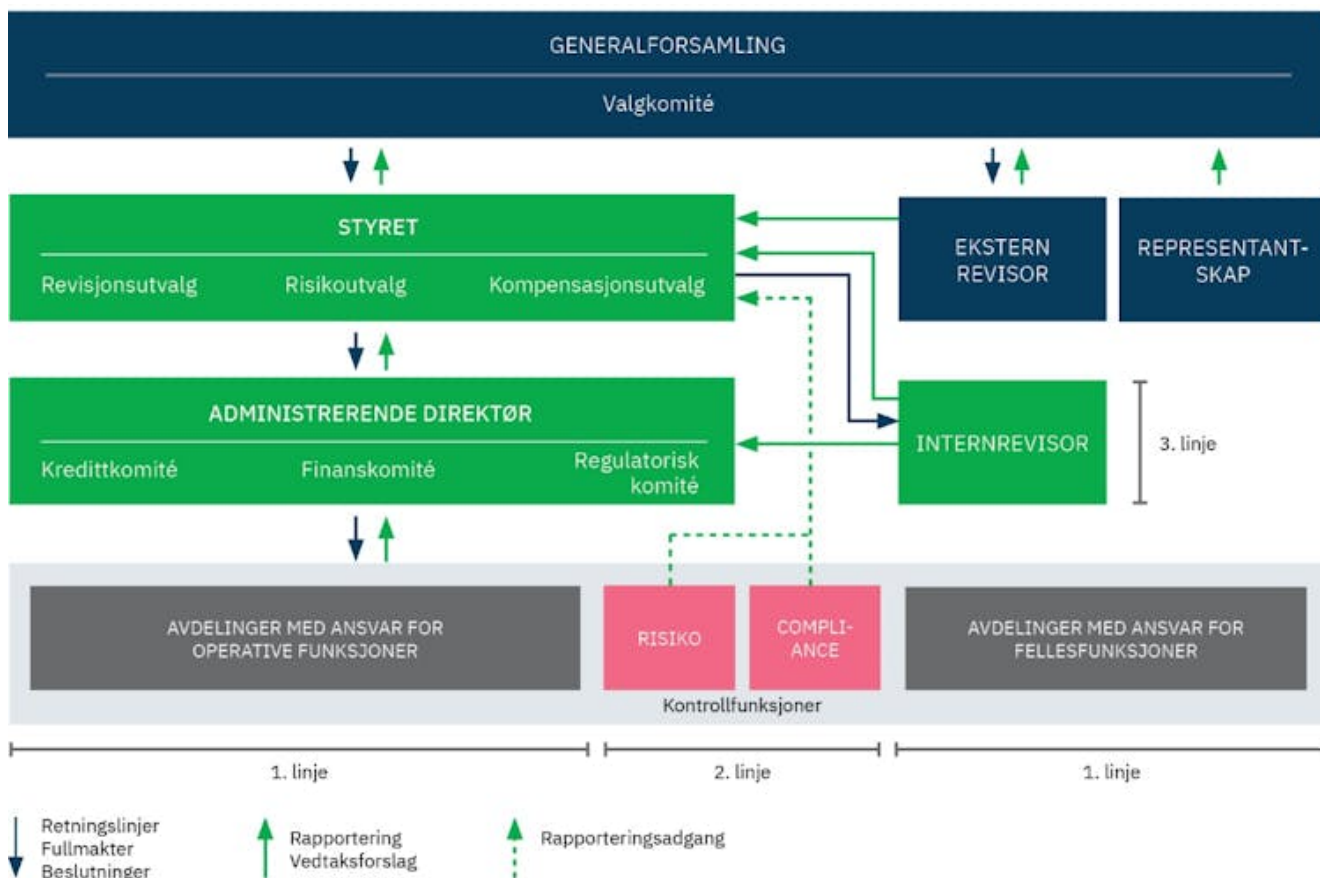

Organisering og styrende organer

KBNs organisasjonsstruktur skal sikre effektiv tilpasning til endrede kundeforventninger, bidra til robuste beslutninger og kjennetegnes av tydelige ansvarsforhold innenfor rammen av eiers forventninger og regulatoriske krav.

Jannicke Trumpy Granquist har vært administrerende direktør i KBN siden 2020. Under Granquists ledelse er det gjort enkelte organisasjonsendringer for å styrke den forretningsmessige driften av KBN.

Figur: Styrende organer i KBN

Generalforsamlingen (Staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet) velger styremedlemmer, medlemmer og varamedlem av valgkomiteen, medlemmer og varamedlemmer av representantskapet samt selskapets revisor. Generalforsamlingen godkjenner årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd og utdeling av utbytte. Generalforsamlingen fastsetter videre godtgjørelse for styrets medlemmer, selskapets revisor og for medlemmene av representantskapet. Generalforsamlingen behandler retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte og lønnsrapport.

Representantskapets rolle er vedtektsfestet. Representantskapet skal se til at KBNs formål fremmes i samsvar med lov, vedtekter og generalforsamlingens vedtak, avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til årsregnskap og anvendelse av overskudd eller dekning av tap samt avgi uttalelser i saker som vedkommer selskapet og i den forbindelse ha særlig fokus på selskapets samfunnsrolle og -ansvar. Representantskapet skal være allsidig sammensatt.

Styret har forvaltnings- og tilsynsansvaret for KBN og skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter og overordnede retningslinjer for virksomheten. Styret skal videre holde seg orientert om KBNs økonomiske stilling og påse at virksomheten og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og virksomheten for øvrig, overvåke og styre KBNs samlede risiko og kapitalbehov og vurdere om styrings- og kontrollordningene er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten til KBN. Styrets rådgivende og saksforberedende utvalg velges av og blant styrets medlemmer.

- **Risikoutvalget** forbereder styrets vurdering av risiko, selskapets risikoappetitt, ICAAP, ILAAP og gjenopprettingsplan, og vurderer i den forbindelse utfall av scenarier og stresstester samt om prising av nye produkter og tjenester anses forsvarlig ut fra bankens risikoappetitt. Utvalget gjennomgår internrevisjonens årsplan og rapporter som relaterer seg til risikoområdet samt risikoreporter til styret og forbereder styrets oppfølging av at retningslinjer for risikostyring følges.
- **Revisjonsutvalgets** hovedfokus er knyttet til finansiell og bærekraftsrelatert rapportering og kontroll. Utvalget skal bistå styret med å påse kontroll med rapporteringen og rapporteringsprosessen og forberede styrets oppfølging. Utvalget skal vurdere effektiviteten i internkontroll- og risikostyringssystemer når det gjelder regnskapsrapporteringen og bærekraftsrelatert rapportering, vurdere effektiviteten av selskapets internrevisjon når det vedrører finansiell og bærekraftsrelatert rapportering og vurdere og overvåke ekstern revisors uavhengighet, særlig hvorvidt andre tjenester enn revisjon er levert i henhold til regelverk. Utvalget skal overvåke forhold som Finanstilsynet har påpekt i stedlig tilsyn av foretaket eller brev til styret, og som er relevant for finansiell og bærekraftsrelatert rapportering. Utvalget har ansvar for å forberede selskapets valg av ekstern revisor.
- **Kompensasjonsutvalget** forbereder alle saker om selskapets godtgjørelsesordning som skal behandles av styret, herunder selskapets ordning for variabel lønn, retningslinjer for ytelser til ledende ansatte og evaluering og godtgjørelse til administrerende direktør. Utvalget behandler også lønnsrapport og retningslinjer for lønn til ledende ansatte, som forelegges generalforsamlingen.

Administrerende direktør (adm. dir.) er KBNs daglige leder og har myndighet til å ta beslutninger i alle saker som hører inn under driften av KBN og som ikke etter lov og forskrift eller styrets retningslinjer skal behandles av styret. Adm. dir. kan avgjøre saker etter fullmakt fra styret. Adm. dir. kan delegerer beslutningsmyndighet til avdelingsdirektører innenfor de fullmakter og retningslinjer som er gitt av styret. Adm. dir. har ansvar for at virksomheten i KBN drives i tråd med strategi, planer, budsjetter og risikoappetitt fastsatt av styret. Adm. dir. skal sørge for forsvarlig internkontroll gjennom effektive drifts- og kontrollrutiner. Ansvar og myndighet til avdelingsdirektører fastsettes av adm. dir. gjennom stillingsinstruksjoner og fullmakter.

Ledergruppen (LG) er bankens ledende ansatte, består av avdelingsdirektørene og bistår adm. dir. i den daglige ledelsen av KBN. Komiteer og særskilte fora er etablert med instruks som rådgivende organer til adm. dir., der beslutningsmyndighet ligger hos adm. dir.

- **Kredittkomiteens** overordnede funksjon er å gjennomføre mandatet gitt av styret i retningslinjer, herunder utlånsrammeverket og bistå adm. dir. i styringen av kredittrisiko.
- **Finanskomiteen** skal gi råd om og innstilling til beslutninger av prinsipiell eller vesentlig karakter som knytter seg til kapitalmarkedsområdet, herunder finansiell risikostyring. Finanskomiteen skal gi innstilling om nye produkter (NPAP).
- **Regulatorisk komité**s overordnede funksjon er å gi råd om tilpasninger for å sikre at KBN på et tidlig stadium identifiserer regulatoriske forhold som påvirker bankens måloppnåelse.

Avdelingsdirektører rapporterer til adm. dir., og har ansvar for å bistå adm. dir. i den daglige ledelsen av KBN samt for organisering og daglig drift av egen avdeling. Stillingsinstruksen definerer det nærmere ansvaret og angir fullmakter lagt til stillingen. Det generelle ansvaret innbefatter gjennomføringen av strategier og planer innenfor rammen av lover og forskrifter og KBNs retningslinjer og gjennomføring av internkontrollen. Det

særskilte ansvaret er knyttet til avdelingens oppgaver. Avdelingsdirektører kan fastsette rutiner innenfor sitt ansvarsområde. Avdelingsdirektører som har ansvar for fellesfunksjoner, kan etter fullmakt fra adm. dir. fastsette avdelingsovergripende rutiner på sitt fagfelt etter behandling i ledergruppen (LG).

Internkontroll

Internkontrollen er organisert i tre forsvarslinjer der operative funksjoner og fellesfunksjoner tilhører 1.linjen, kontrollfunksjonene tilhører 2. linjen og internrevisor er 3. linje. Formålet med tredelingen er å sikre at KBNs ulike styringsnivåer har hver sine kontrollfunksjoner til å bistå seg i sitt ansvar med å sikre at virksomheten drives pålitelig, robust og effektivt, og innenfor gjeldende regelverk. Kontrollfunksjonene er uavhengig av de funksjoner og områder som kontrolleres.

- **Avdelingsdirektørene (1. linje)** for operative funksjoner og fellesfunksjoner har ansvar for styring og internkontroll for eget ansvarsområde, herunder prosesser og aktiviteter for å nå fastsatte mål, styre risiko og etterlevelse av eksternt og internt regelverk.
- **Direktør risikostyring (2. linje)** leder risikostyringsfunksjonen og er administrerende direktørs kontrollfunksjon med instruks fra og rapportering til adm. dir. Risikostyringsfunksjonen vurderer på eget grunnlag risikoer som KBN er eksponert for, forestår den aggregerte risikorapporteringen til styret, videreutvikler og holder vedlike KBNs risikostyringsrammeverk inklusive forslag til bankens risikoappetitt, og kontrollerer at risikostyringen, herunder modeller og prosesser i 1. linjen er innenfor rammeverket. Direktør risikostyring har direkte adgang til styret ved behov.
- **Direktør compliance (2. linje)** leder compliance-funksjonen og er administrerende direktørs kontrollfunksjon med instruks fra og rapportering til adm.dir. Direktør Compliance påser at eksterne og interne regler etterleves. Direktør compliance foretar en uavhengig vurdering av etterlevelsrisiko regelmessig, og utarbeider en risikobasert årsplan for kontrollaktivitetene, som godkjennes av adm. dir. Direktør compliance har ansvar for å kontrollere at KBNs retningslinjer oppfyller forpliktelser etter lov og forskrift og regelmessig vurdere om disse og tiltak er tilstrekkelig effektive. Direktør compliance koordinerer og følger opp KBNs internrevisjon. Direktør compliance rapporterer uavhengig av operative og fellesfunksjoner for etterlevelsrisiko, og avgir regelmessig rapport om etterlevelse til styret. Direktør compliance er etterlevelsansvarlig i tråd med hvitvaskingsloven. Direktør compliance har direkte adgang til styret ved behov.
- **Internrevisjonen (3. linje)** er styrets kontrollfunksjon med instruks og revisjonsplaner fastsatt av styret. Internrevisor bistår styret og ledelsen i å utøve god virksomhetsstyring gjennom en uavhengig og nøytral vurdering av om KBN er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten. Internrevisjonsfunksjonen er utkontraktert til KMPG.

Styrende organer

Per 31.12.2023

Styret

- Brit Kristin Rugland, leder
- Rune Midtgaard, nestleder
- Eyvind Aven
- Nils Gunnar Baumann, ansattes representant
- Anne Jenny Dvergsdal, ansattes representant
- Toril Hovdenak
- Ida Espolin Johnson
- Ida Texmo Prytz
- Petter Steen jr.

Varamedlemmer for ansattes representanter

- Kristine Henriksen Lien
- Harald Jacobsen

Styrets saksforberedende utvalg

Revisjonsutvalget

- Rune Midtgaard, leder
- Anne Jenny Dvergsdal
- Toril Hovdenak
- Ida Texmo Prytz

Risikoutvalget

- Eyvind Aven, leder
- Ida Espolin Johnson
- Brit Kristin Rugland

Kompensasjonsutvalget

Valgkomite

- Cathrin Sætre, ekspedisjonssjef, Kommunal- og distriktsdepartementet
- Otto Leirbukt, avdelingsdirektør, Kommunal- og distriktsdepartementet
- Einar Bye, fagdirektør, Kommunal- og distriktsdepartementet

Varamedlem

- Arild Kormeseth, seniorrådgiver, Kommunal- og distriktsdepartementet

Representantskapet

- Ida Stuberg, leder, tidligere ordfører i Inderøy kommune
- Hege Mørk, nestleder, kommunedirektør i Gol kommune
- Ane Mari Braut Nese, fylkesleder i Høyre, Rogaland
- Leidulf Gloppestad, tidligere ordfører i Gloppen kommune
- Aase Refsnes, ordfører i Steigen kommune
- Bjørn Ropstad, tidligere fylkesvaraordfører, Agder fylke
- Gunn Marit Helgesen, styreleder KS
- Leif Harald Walle, tidligere rådmann, Stor-Elvdal kommune
- Rigmor Brøste, ass. statsforvalter i Møre og Romsdal

- Brit Kristin Rugland, leder
- Nils Gunnar Baumann
- Petter Steen jr.

Revisor

Deloitte AS

- Henrik Woxholt, statsautorisert revisor

Internrevisor

KPMG AS

- Kine Kjærnet, statsautorisert revisor

- Terje Fronth-Pedersen, senior kundeansvarlig, ansattes representant
- Tron Bamrud, fylkeskommunedirektør i Innlandet fylkeskommune
- Tore Isaksen, rådmann i Ringerike kommune

Varamedlemmer

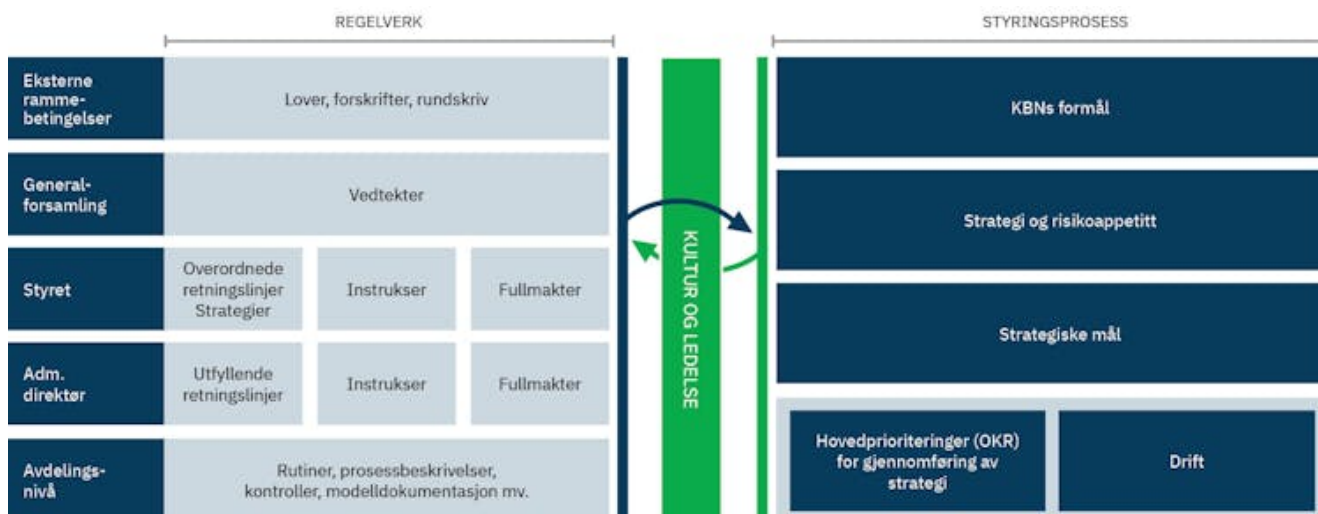
- Bente Rudrud Herdlevær, kommunedirektør i Nesbyen kommune
- Nina Bordi Øvergaard, kommunedirektør i Sør-Varanger kommune
- Terje Dalby, senior kundeansvarlig, vara ansattes representant
- Tommy Stensvik, kommunedirektør i Vågan kommune
- Toril Eeg, fylkesdirektør i Vestfold fylkeskommune

Virksomhetsstyring

Virksomhetsstyringen i KBN er et samspill mellom prosesser og strukturer, herunder organisering, regelverk og kontroller som benyttes i styringen. Styringen gjøres gjennom fastsettelse av overordnede mål, strategien, fastsettelsen av risikoappetitt samt gjennom årlige vurderinger og planer som finansiell langtidsprognose, kapitalplan, virksomhetsplan og budsjett.

Styret fastsetter KBNs overordnede mål, strategi og risikoappetitt samt årlige planer og budsjetter. Risikoappetitten operasjonaliseres gjennom fastsettelse av rammer for typer og omfang risiko banken kan eksponeres for. Styret fastsetter overordnede retningslinjer og risikostراتيجier og administrerende direktør fastsetter utfyllende retningslinjer. Videre er det etablert instruksjer, fullmakter, mandater, prosessbeskrivelser, rutiner, mm. Disse styringsdokumentene gir føringer for hvordan virksomheten skal innrettes for å oppfylle eiers begrunnelse for sitt eierskap.

Figur: Samspillet mellom regelverk og styringsprosesser

Styrets hovedprioriteringer i 2023

- Vedta KBNs strategi og visjon
- Sette hovedprioriteringer (OKR) for gjennomføring av strategien for kommende år
- Oppfølging av arbeidet mot hvitvasking og cybertrusler
- Vedtak om justert risikoappetitt, kredittstrategi utlån og finansiell risikostrategi
- Vedtak om kapital- og likviditetsbehov
- Vedtak om ny IT-strategi
- Vedtak om organisasjonsjustering i KBN samt etablering av nytt kundesenter
- Justering av KBNs utbyttmodell
- Nye utlånsprosesser og nytt utlånssystem
- CSRD gap-analyse

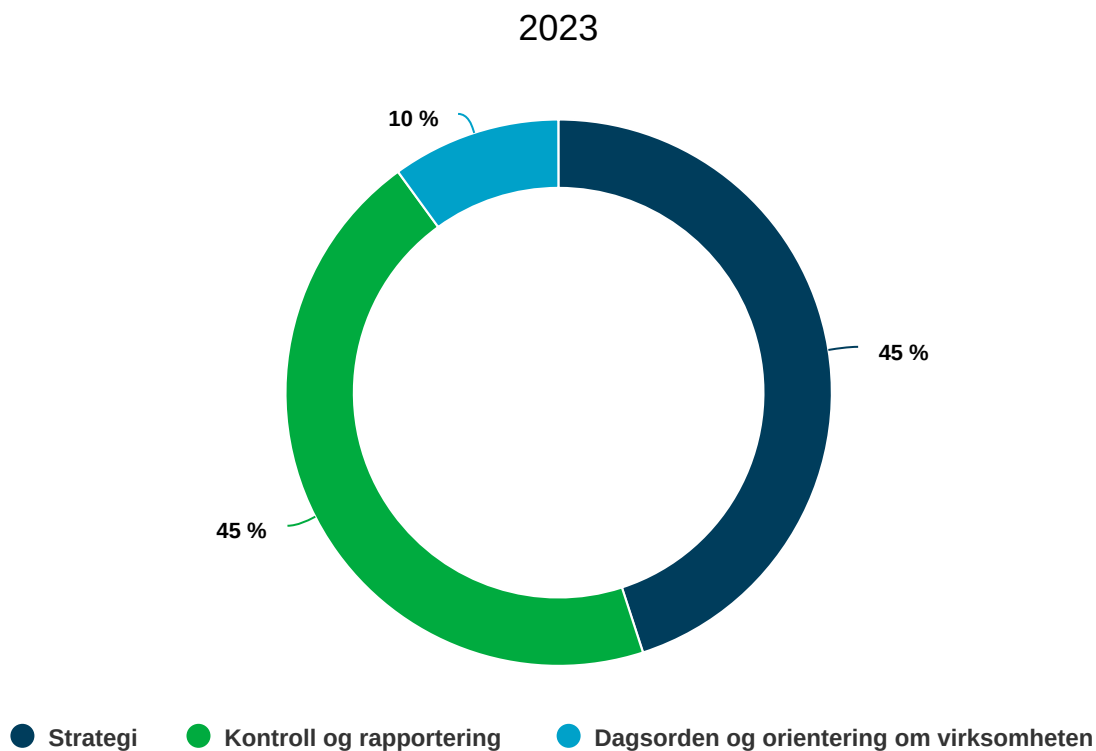
Styret balanserer tidsbruken mellom de tre hovedområdene:

1. Strategiske temaer og videreutvikling av kompetanse
2. Kontroll- og tilsynsoppgaver
3. Oppfølging av og orientering om virksomheten

Styret benyttet i 2023 om lag 45 pst. av tiden i styremøtene på strategiske temaer og videreutvikling av kompetanse. Like mye tid ble brukt på kontroll og rapportering. De siste 10 pst. av tiden ble brukt på orientering om virksomheten. Tiden styret bruker på strategiske oppgaver har økt de siste årene og har nå

stabilisert seg på mellom 45 og 50 pst., mens tiden brukt på orienteringer fra virksomheten er gått ned blant annet fordi informasjon i større grad gjøres løpende tilgjengelig for styret gjennom styreportalen.

Figur: Tidsbruk i styret

KBNs oppfølging av eiers forventninger

Beskrivelsen redegjør for hvordan statens forventninger til selskaper med statlig eierskap er fulgt opp i KBN.

Tema	KBN innfrir statens forventninger
1. Ambisjoner, mål og strategier	<p>KBN er et kategori 1 selskap med mål om å levere høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer.</p> <p>Med unntak for 2020 har KBN innfridd det til enhver tid gjeldende avkastningskravet basert på kjernerisikoen de siste 10 år.</p> <p>KBN har identifisert hvilke av FNs bærekraftsmål banken har størst mulighet til å bidra positivt til og bankens grønne utlånsportefølje er kartlagt for å identifisere koblingen mellom vår finansiering gjennom grønne utlån mot bærekraftsmålene.</p> <p>Styret har i 2023 hatt en større strategigjennomgang for blant annet å sikre at bankens prioriteringer er i tråd med eiers forventninger. Fundamentet i strategien er at KBNs virksomhet skal balansere økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskaping.</p> <p>Styret behandler og vedtar årlig den rullerende treårige strategien, hovedprioriteringer (OKR) for gjennomføring av strategi, kapitalplan, risikoappetitt og -rammer samt KBNs mål og ambisjon for bærekraft.</p>
2. Ansvarlig virksomhet	<p>KBN har gjennomført risikobaserte aktsomhetsvurderinger av egen virksomhet og leverandørkjeden, ref åpenhetsloven. Dette er forankret i bankens overordnede retningslinjer for bærekraft, vedtatt av KBNs styre. Se rapportering på åpenhetsloven på bankens nettside.</p>
3. Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	<p>Arbeidet med mangfold og likestilling er integrert i KBNs personalpolitikk og følges opp i alle deler av virksomheten. KBN skal ha en inkluderende kultur hvor alle ansatte har like rettigheter og muligheter og møtes med respekt. Dette er nedfelt i bankens overordnede retningslinjer for bærekraft, vedtatt av bankens styre.</p> <p>KBN oppfordrer ansatte til å organisere seg. Informasjon om bankens fagforeninger blir gitt som en del av opplæringen for nyansatte. Det er informasjon om fagforeningene på bankens intranett, og tillitsvalgte kan bruke arbeidstiden på fagforeningsarbeid.</p>
4. Klima	<p>KBN rapporterer på sin klimarisiko etter TCFD-rammeverket og har utviklet indikatorer for kundenes klimarisiko som er inntatt i bankens modell for kredittvurdering av kunder.</p> <p>KBN har satt seg klare mål for reduksjon av klimagassutslipp og skal i 2024 jobbe videre med å kartlegge alle vesentlige direkte og indirekte utslipp.</p>
5. Naturmangfold og økosystemer	<p>KBN tilbyr grønne, rabatterte lån blant annet til investeringer som skal stimulere til økt gjenvinning og resirkulering, samt tiltak mot forurensning på land og i vann og til restaurering av naturområder. KBN skal gjennomføre en ny vesentlighetsanalyse i 2024 i tråd med EUs bærekraftsdirektiv.</p> <p>Det er igangsatt et arbeid for å innarbeide bruk av natur i bankens kriteriesett for grønne lån i løpet av 2024.</p>
6. Skatt og forebygging av økonomisk kriminalitet	<p>KBN driver virksomhet i Norge og innretter seg etter de til enhver tid gjeldende skatteregler, og har utarbeidet en policy for selskapets skatteadferd som er publisert på bankens nettsider. KBN har innrettet seg med sikte på å forebygge økonomisk kriminalitet. KBN er åpen om mål og tiltak innenfor sitt arbeid med ansvarlig virksomhet.</p>
7. Kapitalstruktur og utbytte	<p>Eiers avkastningskrav og utbytteforventninger er førende for bankens finansielle planer. KBN rapporterer på finansielle mål og resultater gjennom offentlige års- og delårsrapporter. Styret fastsetter kapitalplan (gjennom ICAAP til Finanstilsynet), finansbudsjett, selskaps-OKR og driftsbudsjett i tråd med langsiktige mål og strategi.</p>
8. Organisering og kultur	<p>KBNs organisering og beslutningsstruktur er satt opp for å fremme oppnåelse av selskapets mål og risikostyring, innrettet etter norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse og gjeldende regelverk for kredittforetak.</p> <p>I bankens strategi har kultur og organisasjonsutvikling en sentral plass. KBNs kultur skal preges av at vi fornyer kompetanse gjennom læring og kunnskapsdeling for å skape verdi for kunder og i egen virksomhet.</p> <p>Effektivisering og digitalisering av arbeidsprosesser er sentralt i selskapets strategi og strategiske målsettinger. Det er innført egne mål for engasjement og gjennomføringsevne, som måles i medarbeiderundersøkelser jevnlig.</p>

Tema	KBN innfrir statens forventninger
<p>9. Medarbeidere og mangfold</p>	<p>Det overordnede arbeidet med mangfold og likestilling er forankret i retningslinjer for bærekraft, revidert i 2023. KBN arbeider aktivt, målrettet og planmessig med bærekraft, herunder for likestilling og ikke-diskriminering. KBN har som ambisjon å være ledende på sitt område. Arbeidet for likestilling og mot diskriminering er integrert i KBNs personalpolitikk og følges opp i alle deler av virksomheten. KBN skal ha en inkluderende kultur hvor alle ansatte har like rettigheter og muligheter, og møtes med respekt. Ved å legge til rette for meningsutveksling og ulike perspektiver kommer vi sammen frem til de beste løsningene.</p> <p>Det er etablert et kompetansehevingsprogram der det er satt av et budsjett til hver ansatt som skal brukes til kompetanseheving etter gitte kriterier. Ansatte blir målt på gjennomføring av sitt kompetanseløfte. I 2023 gjennomførte 85 prosent av bankens ansatte sitt kompetanseløfte.</p> <p>KBN har etablert et studentprogram der studenter i relevante fagretninger kan søke på 40 pst. stillinger i inntil to år. Mange av studentene som har deltatt i programmet har senere gått over i fulle og faste stillinger i banken.</p>
<p>10. Lønn og godtgjørelse</p>	<p>KBNs godtgjørelsespolitikk er forankret i bankens verdigrunnlag, personalpolitikk og i tråd med statens retningslinjer for lederlønn. Årlig lønnsrapport forelegges generalforsamlingen og publiseres på selskapets nettside. Selskapets retningslinjer fastslår at lønn skal være konkurransedyktig men ikke lønnsledende. Fastlønn er hovedelementet i godtgjørelsesordningen. Selskapet har i tillegg en ordning for variabel lønn. Ordningen gir en ekstra lønnsutbetaling på inntil 1,5 månedslønn til alle ansatte basert på styrefastsatte, kvantitative kriterier. Ordningen forutsetter i tillegg at selskapet kan utbetale utbytte til eier.</p>
<p>11. Risikostyring</p>	<p>KBNs styre har fastsatt retningslinjer for risikostyring og internkontroll, og har fastsatt risikoappetitten for KBN. Sentrale retningslinjer og rammer for risikoappetitt er gjenstand for periodiske vurderinger i styrets møter.</p>
<p>12. Selskapsledelse</p>	<p>KBN følger NUES-anbefalingene med mindre noe annet følger av særbestemmelsene i aksjeloven for statsaksjeselskaper. Se NUES anbefaling for utfyllende informasjon.</p> <p>Styret følger praksis for godt styrearbeid tilpasset selskapets virksomhet.</p>
<p>13. Åpenhet og rapportering</p>	<p>KBN skal være blant de ledende finansinstitusjonene på områdene klimarisiko, grønne finansieringsløsninger, bærekraftsrapportering og innsikt som bidrar til bærekraftig utvikling og finansiell rapportering. KBN har regelmessig dialog med sine interessenter og følger ledende praksis for arbeid med og rapportering på bærekraft. KBN følger GRI- og TCFD-rammeverkene og rapporterer til CDP og Miljøfyrtårn. KBN er åpen om og rapporterer på vesentlige forhold knyttet til virksomheten på www.kbn.com og offentlige pilar 3-, kvartals- og årsrapporter.</p>

NUEs anbefaling

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) offentliggjorde en oppdatert anbefaling i 2021. Av særlig relevans for KBN er anbefaling om at selskapene skal skape verdier på en bærekraftig måte (kapittel 2). Tabellen nedenfor redegjør for hvordan anbefalingene i NUES er fulgt opp i KBN. Avvikene følger av aksjelovens særbestemmelser for statsaksjeselskaper.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Enkelte avvik fra anbefalingen.

KBN følger anbefalingene for eierstyring og selskapsledelse innenfor rammen av lovgivningen som gjelder for statsaksjeselskaper og regelverket som følger av tillatelsen til å drive kredittforetak. Avvikene fra anbefalingene ligger primært i at enkelte bestemmelser ikke er tilpasset KBN som følge av det statlige eierskapet.

Se for øvrig Forretnings- og driftsmodell og www.kbn.com/om-oss.

2. Virksomhet

Ingen avvik fra anbefalingen.

KBNs formål er angitt i vedtektene og består i å yte lån til kommunal sektor. Vedtektene er offentlig tilgjengelige. Styret behandler og vedtar årlig strategien, virksomhetsplan, kapitalplan, risikoappetitt og -rammer samt KBNs mål og ambisjon for bærekraft. Styret har herunder vedtatt retningslinjer for etikk, anti-hvitvasking og korrupsjon, forventninger til leverandører samt retningslinjer for bærekraft der også mangfold og likestilling inngår. KBNs retningslinjer for bærekraft skal sikre at selskapet skaper verdier på en måte som tar hensyn til økonomiske, sosiale og miljømessige forhold og at vi har tydelige ambisjoner for arbeid med mangfold og likestilling.

Se for øvrig kapittel Bærekraft og www.kbn.com/om-oss samt www.kbn.com/barekraft.

3. Selskapskapital og utbytte

Noe avvik fra anbefalingen.

Styret vurderer kapitalsituasjonen løpende i lys av eiers formål med det statlige eierskapet, selskapets mål, strategi og risikoprofil og med hensyn til krav og forventninger fra Finanstilsynet og andre tilsynsmyndigheter. KBN søker å innfri eiers krav om høyest mulig avkastning over tid innenfor de vedtektsfestede virksomhetsbegrensningene. Avkastningskravet for KBN fastsettes i statsbudsjettet for en treårsperiode og er satt til 5,5 pst. for perioden 2022-2024. Staten har en langsiktig utbytteforventning på om lag 55 pst. av kjernerresultatet etter skatt, gitt tilfredsstillende kapitaldekning.

Det må innhentes samtykke fra Stortinget ved endringer av statens eierandeler i KBN (kjøp og salg av aksjer) og vedtak om kapitaltilførsel som innebærer utbetalinger for staten.

4. Likebehandling av aksjeeiere

Ingen avvik fra anbefalingen.

Staten eier 100 prosent av KBN og anbefalingen følges innenfor rammene av det statlige eierskapet.

5. Aksjer og omsettelighet

Avvik fra anbefalingen.

I henhold til KBNs vedtekter kan statens aksjer overdras til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og kommunale pensjonskasser. Dette vil skje i samsvar med selskapets målsetting om høyest mulig kredittverdighet.

6. Generalforsamling

Noe avvik fra anbefalingen.

KBN har kun én aksjeeier. Staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet, innkaller til generalforsamling, der styrets leder, daglig leder, selskapets revisor og Riksrevisjonen innkalles.

7. Valgkomité

Noe avvik fra anbefalingen.

Valgkomitéen er vedtektsfestet og består av inntil tre medlemmer og ett varamedlem som velges av generalforsamlingen for en periode på to år. Alle medlemmer og varamedlem er uavhengige av styret og ledende ansatte.

Valgkomiteen mottar ingen godtgjørelse.

8. Styre, sammensetning og uavhengighet

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret er bredt sammensatt slik at det kan handle uavhengig av særinteresser, og har tilstrekkelig kunnskap og erfaring til å kunne forstå foretakets virksomhet. Det foretas vurdering av individuell egnethet ved valg av medlemmer til styret, og med krav til regelmessig bekreftelse deretter. Det gjennomføres vurdering av styrets kollektive egnethet minst årlig i tråd med regulatoriske krav for finansforetak. Generalforsamlingen velger medlemmene til styret samt styrets leder og nestleder.

Styremedlemmenes funksjonstid er to år.

9. Styrets arbeid

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret har fastsatt instruks for styret og for administrerende direktør. Styret har tre underutvalg: revisjonsutvalg, risikoutvalg og kompensasjonsutvalg.

Styret velger årlig minst tre medlemmer til underutvalgene blant styrets medlemmer, og oppnevner utvalgenes leder.

Styret evaluerer sitt arbeid og sin kompetanse årlig og kommuniserer dette i eierdialogen med Kommunal- og distriktsdepartementet.

10. Risikostyring og internkontroll

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret påser at KBN har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring med hensyn til arten av KBNs virksomhet, herunder at internkontrollen og risikostyringen er i tråd med regulatoriske krav for finansforetak og spesifikke myndighetsfastsatte krav for KBN.

Styret gjennomgår jevnlig KBNs viktigste risikoområder, påser videreutvikling av risikostyringen og fastsetter risikoappetitt for ulike risikotyper.

11. **Godtgjørelse til styret**

Ingen avvik fra anbefalingen.

Godtgjørelse til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Godtgjørelse til styret er ikke resultatavhengig og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene.

12. **Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer**

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret utarbeider retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte som legges frem for generalforsamlingen i KBN. KBN har en ordning med variabel lønn som omfatter samtlige ansatte og som er begrenset med inntil 1,5 månedslønner per år basert på styrefastsatte, kvantitative kriterier.

KBN har ikke børsnoterte egenkapitalinstrumenter og har ikke opsjonsordninger for sine ansatte. Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte legges frem for generalforsamlingen.

Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte publiseres som note til årsregnskapet. Lønnsrapport som viser godtgjørelse mottatt av ledende personer i 2023 forelegges generalforsamling i 2024. Rapporten vil offentliggjøres etter behandlingen.

13. **Informasjon og kommunikasjon**

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret har fastsatt retningslinjer for ekstern rapportering, samt retningslinjer for informasjonshåndtering og markedsatferd. KBN skal gi markedsaktørene korrekt, tydelig, relevant og samtidig informasjon. KBN skal opptre i markedene for finansielle instrumenter på en måte som ikke innebærer markedsmanipulasjon.

Styret har besluttet hvem som skal uttale seg på vegne av KBN. KBN har en beredskapsplan som også omfatter en egen krisekommunikasjonsplan.

Informasjon om selskapet er tilgjengelig på norsk og engelsk.

14. **Selskapsovertakelse**

Avvik fra anbefalingen.

Det må innhentes samtykke fra Stortinget ved endringer av statens eierandeler i KBN (kjøp og salg av aksjer).

15. **Revisor**

Ingen avvik fra anbefalingen.

Selskapets revisor velges av generalforsamlingen. Revisor avgir revisjonsberetning i forbindelse med årsregnskapet. Revisor deltar i møter i revisjonsutvalget, og i styremøtet der års- og kvartalsrapporter behandles.

Revisjonsutvalget vurderer årlig revisors uavhengighet.

Revisors godtgjørelse blir fastsatt av generalforsamlingen.

Bærekraft

Hvordan KBN arbeider med bærekraft

I statens eierskapsmelding [Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap](#) er hensynet til bærekraft i statens mål som eier tydeliggjort og forsterket. Meldingen inneholder flere og tydelige forventninger til selskapene, særlig innenfor områdene klima, naturmangfold og økosystemer, risikostyring, åpenhet og rapportering, arbeidsvilkår og lønn og godtgjørelse. Målene skal oppnås bærekraftig og mest mulig effektivt: «Bærekraftig forutsetter at selskapene balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig måloppnåelse uten å redusere muligheten for at kommende generasjoner kan få dekket sine behov».

KBNs [strategi for 2024-2026](#), slår fast at «*Vår verdiskaping skal balansere økonomiske, sosiale og miljømessige forhold slik at høyest mulig avkastning over tid oppnås innenfor bærekraftige rammer*».

KBNs bærekraftsarbeid er forankret i bankens [overordnede retningslinjer for bærekraft](#), som er vedtatt av styret.

Bærekraftsarbeidet er en integrert del av KBNs virksomhet og organisasjon og kommunikasjons- og bærekraftssjefen har en koordinerende rolle. Utlånsavdelingen har et eget «green team» som jobber med grønne lån, klimarisiko og miljøeffektrapportering. Kapitalmarkedsavdelingen jobber med grønne obligasjonsutstedelser og ESG i likviditetsporteføljen. Risikostyringsfunksjonen skal sikre at vesentlig bærekraftsrisiko er identifisert, målt, håndtert og rapportert. Avdeling forretningsstøtte utarbeider bærekraftsrapporteringen inkludert rapportering etter Aktivitets- og redegjøringsplikten og Åpenhetsloven.

KBN skal følge ledende praksis for arbeid med og rapportering på bærekraft og har siden 2018 rapportert i tråd med GRI Standards. KBN rapporterer i tillegg etter rammeverkene TCFD¹ (se kapittel [Rapportering om klimarelaterte risikoer og muligheter](#)) og CDP². KBN vil framover også jobbe med å kartlegge bankens naturrisiko med sikte på å rapportere etter TNFD³-rammeverket.

For øvrig rapporterer KBN etter kravene i regnskapsloven § 3-3c, dvs. det gjeldende EU-direktivet Non-Financial Reporting Directive (NFRD). Fra og med regnskapsåret 2025 skal KBN rapportere etter det nye Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

Interessenter

KBNs arbeid med bærekraft er basert på en utvidet interessentdialog med aktører som enten vesentlig berøres av KBNs virksomhet, eller som selv kan påvirke bankens virksomhet på en vesentlig måte. Dette

1 [Task Force on Climate-Related Financial Disclosures](#) har etablert seg som det sentrale rammeverket for hvordan klimarisiko skal analyseres og rapporteres

2 [CDP](#), tidligere Carbon Disclosure Project, har verdens største database med selskapsinformasjon om klimaendringer.

3 [Task Force on Nature-Related Financial Disclosures](#) har utviklet anbefalinger og metode for å analysere naturrelatert risiko og muligheter.

inkluderer kunder, medarbeidere, eier, styret, myndigheter, investorer, ratingbyråer og samfunnet for øvrig. KBN kartlegger løpende eventuelle nye signaler og forventninger fra eier, endringer i nasjonale og internasjonale lover og standarder som påvirker beste praksis og utviklingen av normer og holdninger av betydning for bankens interesser, med mål om å være i front innenfor de prioriterte områdene for bærekraft.

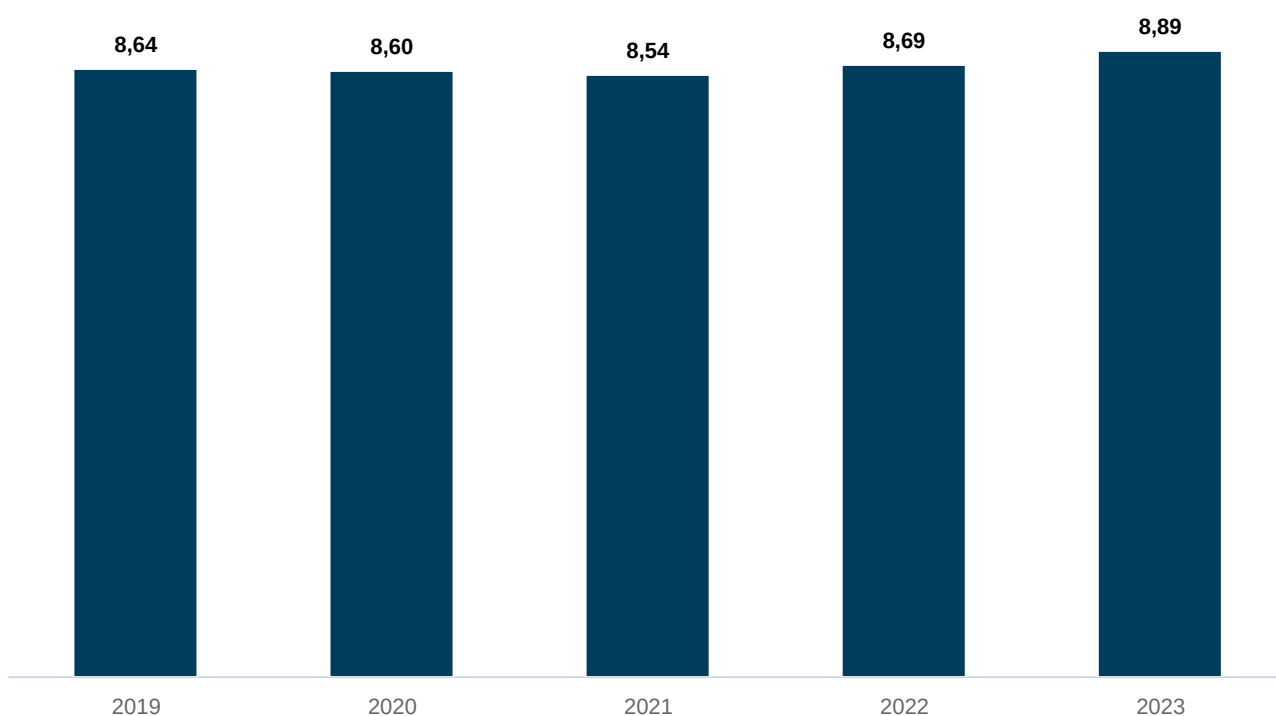
En av KBNs verdier er åpenhet. Som kunnskapsbedrift ønsker vi å dele kunnskap med våre interesser og bidra til beste praksis innen f.eks. økonomistyring, håndtering av klimarisiko og energieffektivisering i kommunesektoren. Vi ønsker også interessentenes innspill da deres tilbakemeldinger danner utgangspunktet for bankens overordnede strategi- og kommunikasjonsarbeid og vårt arbeid med bærekraft.

Kundeundersøkelsen 2023

KBN gjennomfører årlige kundeundersøkelser. En rekke av spørsmålene i undersøkelsen har vært likelydende over flere år, og vi har dermed gode data for utviklingen i kundenes tilfredshet med KBN og hva slags inntrykk kundene har av KBN på ulike områder. Undersøkelsen brukes også for innspill til prioriteringer framover og for å øke forståelsen for hva kundene vektlegger som viktig i relasjonen med KBN. Resultatene fra 2023 viser at kundene jevnt over er svært godt fornøyd med KBN, marginalt bedre enn foregående år, og er beste skår som er målt på dette spørsmålet. I underkant av halvparten av kundene har respondert på undersøkelsen.

Figur: Resultat kundeundersøkelsen

Gjennomsnittsskår blant respondentene i Kundeundersøkelsen på påstanden «Jeg er fornøyd med KBN» fra 1 - 10, re-kalkulert fra skala 1-6 for årene 2018-2021.

Interessentliste

KBNs interessenter kan både påvirke bankens virksomhet og bli vesentlig berørt av den. Under følger en beskrivelse av KBNs viktigste interessenter og bankens aktivitet overfor disse i 2023.

Kunder

KBNs kunder er kommuner og fylkeskommuner, i tillegg til en rekke kommunale og interkommunale selskaper og selskaper med kommunal eller fylkeskommunal garanti. KBN gjennomførte om lag 250 kundemøter i 2023, om lag halvparten i form av digitale møter og resten som fysiske besøk hos kunden. I tillegg ble det gjennomført 12 webinarer med temaer som renter, makroøkonomi, lokal energiproduksjon og -effektivisering og Klimautvalget 2050, og 11 fysiske kundeseminarer rundt om i Norge samt at det ble sendt ut 19 nyhetsbrev. Målsettingen med kundeseminarene, webinarne og nyhetsbrev er å bidra til økt innsikt i relevante makroøkonomiske forhold og renteutvikling samt forståelse for finansiell risikostyring og gjeldsforvaltning (økonomisk bærekraft) i kommunal sektor. Det ble gjennomført to runder med KBN Skolen, hhv. del 1 og del 2. Hensikten med KBN Skolen er å gi en grunnleggende samt en mer avansert innføring i gjeldsforvaltning for kommuner og fylkeskommuner.

KBNs [klimarisikooverktøy for kommunesektoren](#) ble i 2023 oppdatert med en ny datakilde med informasjon om helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Alle kommuner skal ha en helhetlig ROS-analyse, og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap anbefaler at denne oppdateres hvert fjerde år i forbindelse med oppdatering av planstrategi. Dersom kommunen mangler eller har en utdatert ROS-analyse, kan dette si noe om mangelfull håndtering av risiko i kommunen. Motsatt kan en oppdatert ROS-analyse indikere at risikohåndtering er høyt på agendaen i kommunen.

Den årlige kommuneøkonomikonferansen KOMØK, som er Norges største i sitt slag, ble arrangert i juni med om lag 450 deltakere. KBN arrangerer konferansen sammen med KS, Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund og Norges Kommunerevisorforbund.

KBN delte sammen med KS og Miljøstiftelsen Zero ut prisen [«Årets lokale klimatiltak»](#), en klimakonkurranse for kommunesektoren, på Zerokonferansen i november. Vedtak om arealnøytralitet i kommuneplanen sendte Nordre Follo helt til topps i konkurransen, et tiltak kommunen har fått mye oppmerksomhet for gjennom vinteren i forbindelse med samfunnsdebatt om naturinngrep.

KBNs representantskap utpekes av eier og består av representanter fra bankens ulike kundegrupper. Representantskapet skal ha et særlig fokus på bankens samfunnsrolle og -ansvar, og dermed bærekraftsarbeidet i vid forstand. Representantskapet hadde to fysiske møter i 2023, ett i Oslo og ett i Inderøy i Trøndelag.

Medarbeidere

Alle KBNs ansatte har arbeidssted i bankens lokaler i Oslo. I 2023 har de ansatte vært tilbake på kontoret som før pandemien, men prøveordningen med inntil to dager hjemmekontor i uka er gjort permanent.

KBN gjennomførte en rekke «lunch & learn»-foredrag for medarbeiderne i 2023, med temaer som makroøkonomi, psykisk helse, antihvitvasking, sentrale atferdsregler og IT-sikkerhet.

Denne interessentgruppen inkluderer også potensielle medarbeidere. KBN har valgt å markedsføre seg som en bærekraftig samfunnsbygger også i rekrutteringssammenheng. Vi ønsker å tiltrekke oss ansatte som er opptatt av å levere på vårt mandat og vår strategi, og vi opplever at jobbsøkere i økende grad er opptatt av bærekraft og særlig klima og natur.

Eier

KBN er et heleid statlig aksjeselskap med Kommunal- og distriktsdepartementet som ansvarlig eierdepartement. KBN hadde kvartalsvise møter med eier i 2023 og bærekraft var blant temaene. Alle medlemmene av KBNs styre gjennomfører årlige samtaler med eier.

Myndigheter

KBN er underlagt lover, reguleringer og tilsyn på lik linje med andre finansforetak. KBN er utpekt som systemviktig, som ett av fire finansforetak i Norge. KBN hadde møter med blant annet Finanstilsynet, Finansdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Miljødirektoratet og Norges Bank. Klima og bærekraft var tema i flere av møtene.

Investorer

KBNs investorer er kjøperne av våre obligasjonslån, herunder kapitalmarkedsaktører som forretningsbanker, sentralbanker/offisielle institusjoner og pensjonsfond verden rundt. KBN har også i 2023 gjennomført en rekke investormøter, både fysiske og gjennom digitale én-til-én-møter og konferansesamtaler per telefon. I tillegg ble det distribuert kvartalsvise oppdateringer til en rekke investorer globalt.

Ratingbyråer

KBN rates årlig både av de tradisjonelle kredittratingbyråene og i økende grad av ESG-ratingbyråer. Byråer som Moody's og S&P har jobbet med å utvikle metodikk for ESG-rating og Moody's gjennomførte i 2022 sin første ESG-rating av blant annet KBN. ESG er et fast tema på de årlige møtene med kredittratingbyråene. KBN har egne mål for ESG-risiko knyttet til Sustainalytics, ISS ESG og MSCI sine ratinger av banken.

Leverandører

KBNs forventninger til våre leverandører er publisert på våre [nettsider](#). Årlig avholdes det oppfølgingsmøter med vesentlige leverandører, der KBNs forventninger og leverandørenes bærekraftsarbeid er på agendaen.

Samfunnet for øvrig

KBNs virksomhet påvirker samfunnet og derfor har vi tett dialog med en rekke interesseorganisasjoner. I 2023 arrangerte KBN åpne webinarer om lokal energiproduksjon og lokal energieffektivisering samt om

Klimautvalget 2050 i samarbeid med Norsk klimastiftelse. KBN har en samarbeidsavtale med [Ungt Entreprenørskap](#) om å rette oppmerksomheten mot sosialt entreprenørskap og bærekraft i ungdomsskolen gjennom programmet Elevbedrift. KBN har signert Kvinner i finans charter og var bidragsyter til deres statusrapport for 2022.

Vesentlighetsanalyse

En vesentlighetsanalyse identifiserer relevante bærekraftsrelaterte tema for virksomheten og setter rammene for aktiviteter og rapportering. KBN gjennomførte den gjeldende vesentlighetsanalyse høsten 2022, der sentrale interessenter ga innspill til bankens prioriteringer for bærekraftarbeidet fremover. Av interne interessenter ble alle ansatte, ledergruppen, styret og representantskapet hørt. Av eksterne interessenter ble det gjennomført intervjuer med Kommunenes organisasjon KS, Samfunnsbedriftene (interesseorganisasjon for lokale og regionale samfunnsbedrifter), Norsk klimastiftelse (interessegruppe klima) og Citi . Målet med analysen var å definere KBNs mest vesentlige påvirkning innenfor bærekraft, og basert på dette sikre god risikostyring, treffsikker strategi og ressursallokering, god og relevant rapportering og tilstrekkelig etterlevelse av regelverk. I tillegg medfører vesentlighetsanalysen forankring og integrering

av bærekraft i virksomheten. Analysen ble gjort med hensyn til såkalt dobbel vesentlighet, altså skal den vurdere både hvordan KBN påvirker og påvirkes av miljø og samfunn. Følgende tema ble vurdert som vesentlige:

Miljø	Sosiale forhold	Selskapsstyring
<ul style="list-style-type: none"> • Klimagassutslipp • Påvirkning på vann • Materialforbruk og sirkulærøkonomi 	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til samfunnsøkonomisk utvikling i kommuner • Påvirkning på lokalsamfunn som følge av kommunal virksomhet • Gode arbeidsforhold i byggebransjen 	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomisk kompetanseheving og tilgang til finansiering • Bærekraftfokus i finansbransjen • Engasjement i politiske prosesser for å styrke kommunenes bærekraftsarbeid

KBN har i 2023 gjennomført en gap-analyse for å avdekke mangler opp mot kravene i EUs nye direktiv på bærekraftsrapportering, CSRD, og vil i 2024 gjennomføre en ny dobbel vesentlighetsanalyse i tråd med kravene i direktivet.

FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Planen skal også legge til rette for at dagens behov imøtekommes uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine. De 17 bærekraftsmålene er tett sammenkoblet og må nås samlet. Ulike virksomheter har imidlertid ulike forutsetninger for å kunne bidra til oppnåelse av de ulike målene. KBN gjennomførte en workshop med alle ansatte høsten 2019, hvor man identifiserte hvilke bærekraftsmål banken har størst mulighet til å bidra positivt til. I tillegg har vi kartlagt og dokumentert koblingen mellom vår finansiering gjennom grønne utlån og bærekraftsmålene, se [Impact report 2023](#).

Den siste eierskapsmeldingen uttrykker en forventning til statseide selskaper om at de *inkluderer arbeidet med FNs bærekraftsmål i selskapets strategier og arbeider aktivt med å følge dette opp i daglig drift*. KBN skal etterleve eiers forventninger.

Figur: Bærekraftsmålene KBN har identifisert som særlig relevante for vår virksomhet

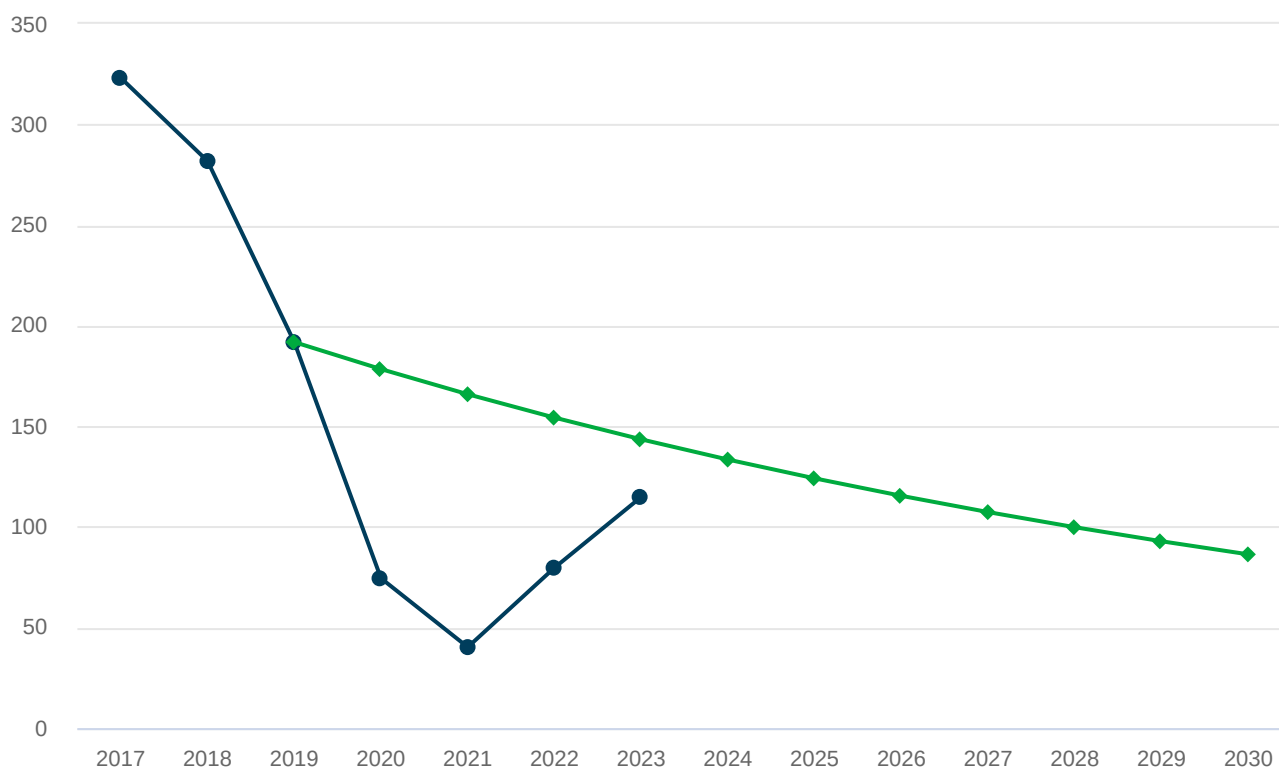

Klimaregnskap

KBNs viktigste, men delvis indirekte, bidrag til at Norge når klimamålene er våre grønne lån med renterabatt til prosjekter/investeringer i kommunesektoren. Disse fører til redusert energiforbruk, mindre utslipp av klimagasser eller bidrar til lokal klimatilpasning. KBN vurderer at dette er en viktig og effektiv del av utøvelsen av samfunnsoppdraget overfor sektoren banken skal tjene. I 2020 satte KBN et langsiktig klimamål om å redusere våre utslipp med minst 50 pst. innen 2030, sammenlignet med 2019-nivå. I forbindelse med fastsettelse av KBNs mål for 2022 ble dette økt til minst 55 pst.

Figur: Utslipp og utslippsbane

KBNs utslipp 2017-2023 og utslippsbane (grønn linje) som tar KBN til målet om å redusere utslippene med minst 55 pst. innen utgangen av 2030 sammenlignet med 2019-nivå.

Klimamålet innebærer at vi må gjøre ting annerledes enn vi har pleid. I tiden før koronapandemien stod flyreiser for om lag to tredjedeler av bankens totale beregnede CO₂-utslipp. Med nesten samtlige kommuner som kunder deltar KBN-ansatte i kundemøter over hele landet. I tillegg møter vi investorer over store deler av verden for å sikre de beste lånebetingelsene for kommunesektoren. Behovet for å reise med fly vil være gjeldende også fremover, men en del av flyreisene kan erstattes av andre løsninger. Selv om digitale møter ikke fullt ut kan erstatte fysiske, har det vært naturlig å videreføre digitale møter som en vesentlig del av møtevirksomheten etter pandemien, også fordi erfaringen tilsier at tidsbesparelsen er en vesentlig fordel.

Figur: Utslipp i tonn CO₂e

Scope	Kategori	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Scope 1			0,8	0,53	0,77	2,8	3,88
Scope 2	Lokasjonsbasert	38,02	35,72	30,6	50,61	57,79	57,21
	Markedsbasert	162,11					
Scope 1+2	Totalt (lokasjonsbasert)	38,02					
Scope 3	Kategori 5 Avfall	0,3					
	Kategori 6 Forretningsreise	76,59					
	Totalt	76,89	43,21	9,13	23,08	131,25	220,73
Totalt		114,91	79,73	40,26	74,46	191,84	281,82

KBNs klimaregnskap utarbeides årlig som del av den årlige klima- og miljørapporten til Miljøfyrtårn. KBN har vært Miljøfyrtårn-sertifisert siden 2009 og ble resertifisert etter bank- og finanskriteriene i 2021. KBN

benytter lokasjonsbasert beregning for scope 2, men har inkludert markedsbasert beregning i tabellen til info for leseren. Det vurderes at bankens klimaregnskap inkluderer de vesentligste utslippene innenfor Scope 2 (indirekte utslipp knyttet til kjøp av energi, inkludert fjernvarme, fjernkjøling og elektrisitet i våre lokaler). Miljøfyrtårn har publisert egne utslippsfaktorer for lokasjons- og markedsbasert metode, og vi rapporterer fra og med 2023 Scope 2 utslipp basert på begge metodene da utslippsfaktorer ikke er tilgjengelig for tidligere år. Basert på kravene i Greenhouse Gas Protocol har vi fra og med 2023 reklassifisert utslipp knyttet til kjøregodtgjørelse for bilkjøring fra Scope 1 til Scope 3 kategori 6 Forretningsreise, slik at bankens beregnede Scope 3-utslipp inntil videre inkluderer kategori 6 «Forretningsreise» med utslipp fra flyreiser og bilkjøring med bensin, diesel og elektrisitet, og kategori 5 «Avfall». Utslippsfaktoren for restavfall og forretningsreiser med bensin-, diesel- og el-bil er hentet fra Miljøfyrtårn. Utslippsfaktorene for flyreiser er hentet fra ICAO fra og med 2019. Komplette Scope 3-utslipp omfatter alle utslipp som kommer fra eiendeler/aktiviteter som påvirkes av bankens virksomhet, men som slippes ut fra kilder som ikke eies eller kontrolleres av oss. Dette inkluderer også bankens leverandører og finansierte utslipp gjennom våre utlån og likviditetsportefølje. KBNs klimaregnskap er dermed ikke komplett innenfor Scope 3 inntil videre, men inkluderer vesentlige utslipp som banken kan påvirke direkte. I 2023 startet KBN arbeidet med å kartlegge vesentlige indirekte utslipp med mål om på sikt å kunne inkludere mest mulig av resterende Scope 3-utslipp i klimaregnskapet. Per i dag er det krevende å innhente data av tilstrekkelig kvalitet for KBNs største utslippskilde i Scope 3, finansierte utslipp gjennom utlånsporteføljen. Dette skyldes delvis at kommunesektoren ikke er pålagt å rapportere utslipp fra investeringene sine, og delvis at KBNs portefølje i begrenset grad består av prosjektfinansiering. Det vises til uttalelser i eierskapsmeldingen om at det forventes at det settes vitenskapsbaserte mål der disse er tilgjengelig. Det er ikke avklart om slike mål kan anses å være tilgjengelig for utlån hvor det finansierte objektet ikke er tydelig identifisert, og det pågår et arbeid for å vurdere løsninger på dette. Rapportering på komplette klimagassutslipp i alle tre Scope (så langt som mulig), samt direkte og indirekte klimarisiko, vil bli lovpålagt for selskaper som underlegges det nye rapporteringsdirektivet om bærekraftsinformasjon CSRD. KBN vil i 2024 jobbe videre med innsamling av data og utvikling av metodikk for å kunne rapportere alle vesentlige Scope 3-utslipp.

KBN ønsker å bidra til åpenhet om klimagassutslipp og har i en årrekke rapportert til CDP, den ledende aktøren for samling av klima- og miljørapportering på tvers av virksomheter internasjonalt. CDPs vurdering av innrapporterende virksomheter omfatter både retningslinjer, klima- og energiregnskap, tiltak og forbedringer. I 2023 rapporterte KBN også på skjemaet «*Water Security*» som eneste norske finansforetak.

KBNs eksterne revisor, Deloitte avgir årlig en attestasjonsuttalelse for bankens klimaregnskap.

Måloppnåelse 2023

Måloppnåelsen for 2023 var jevnt over god. De viktigste områdene hvor vi ikke kom i mål vil jobbes videre med i 2024. Dette gjelder først og fremst finansiering av flere taksonomitilpassede prosjekter og kartlegging av vesentlige indirekte utslipp.

Mål 2023

Status

Måloppnåelse

Grønn finans

Øke andelen grønne lån til minst 15 pst. som andel av total utlånsportefølje

15,4 pst. av utlånsporteføljen var grønne lån per 31. desember

Øke andelen kommuner med grønne lån fra KBN til 40 pst.		40 pst. av kommunene hadde ett eller flere grønne lån i KBN per 31. desember
Ha identifisert tre investeringsprosjekter i kommunal sektor som trolig vil kvalifisere under EU-taksonomien		Inngikk én avtale, med Sandefjord kommune om bygging av Vesterøya skole etter taksonomikriteriene
Øke antall prosjekter innenfor vann og avløp i grønn utlånsportefølje med 10 nye prosjekter		Antall prosjekter innenfor vann og avløp økte med 9
Øke antall prosjekter innenfor avfall og sirkulærøkonomi i grønn utlånsportefølje med 10 nye prosjekter		Antall prosjekter innenfor avfall og sirkulærøkonomi økte med 3
Grønne innlån skal utgjøre minst 8 pst. av samlede innlån		8,6 pst. av samlede innlån var grønne innlån per 31. desember
Andelen bærekraftsinvesteringer i likviditetsporteføljen skal minimum tilsvare andel grønne innlån av totalt innlånsvolum		14,2 pst. av investeringene var bærekraftsrelaterte (green/social), som overstiger andelen på 8,6 pst. av samlede innlån.
Utslipp		
Gjennom grønne lån bidra til minst 12 000 tonn CO2e i reduserte og unngåtte utslipp		14 034 tonn CO2e unngått og redusert ⁴
Redusere beregnede utslipp med minst 35 pst. sammenlignet med 2019-nivå		Utslippene i 2023 var 40 pst. lavere enn i 2019
Kartlegge KBNs finansierte utslipp (Scope 3)		Inngikk et samarbeid med KS og KLP om kartlegging av finansierte utslipp i 2023 som fortsetter i 2024

⁴ Se [Impact report 2023](#)

Kartlegge vesentlige utslipp fra KBNs leverandører og leverandørenes egne mål om utslippsreduksjon (Scope 3)

Kartlegging påbegynt og vil fortsette i 2024

Sosiale mål

Minst 75 pst. av de ansatte har gjennomført KBN Kompetanseløftet i løpet av året

85 pst. gjennomførte Kompetanseløftet i 2023

Minst karakteren 4,1 (skala 1-5) på engasjement i medarbeiderundersøkelsen

Engasjement ble målt til 4,5 i medarbeiderundersøkelsen i 2023

Være tilgjengelig for nye låneopptak fra alle kommuner og ha et låneforhold til minst 97 pst. av alle landets kommuner og fylkeskommuner

99,16 pst. av alle landets kommuner og fylkeskommuner

Måle andel kunder som har på plass rutiner for internkontroll, herunder habilitet, etikk, varslingsmuligheter, vurdering av risiko for økonomisk kriminalitet

Etiske retningslinjer: 98 pst.
Varslingsrutiner: 89 pst.
Habilitetsregler: 85 pst.
Rutiner for å vurdere risiko for økonomisk kriminalitet internt: 58 pst.

Inkludere spørsmål om kundenes krav til og oppfølging av leverandører ifm. anskaffelser av og gjennomføring av bygg og anleggsprosjekter i kundedialogen og oppfølgingen av kunder

Antall svart: 483 av 943 kunder

Selskapsstyring

Gjennomføre KBN-skolen I & II

KBN-skolen I og II ble gjennomført i 2023

Videreutvikle KBNs kundeportal med relevant innhold

Kundeportalen er løpende videreutviklet gjennom 2023, først og fremst gjennom en større teknisk fornyelse

Gjennom arrangementer og initiativer bidra til en mer bærekraftig finanssektor og at finansnæringen er en pådriver i omstillingen, bl.a. gjennom rollen som kapitalformidler

Gjennomførte arrangementer med tema energieffektivisering og lokal energiproduksjon (i Bodø, Bergen og Arendal)

Gjennomførte ett webinar om Klimautvalget 2030
Medarrangør på KOMØK

Bidra med kunnskap som kan styrke kommunenes bærekraftsarbeid

Grønne lån og klimarisiko har vært tema på samtlige kundeseminar gjennom høsten 2023

Gjøre klimarisiko-scoring tilgjengelig for kommunene

Klimarisiko-scoring for alle kommuner er utviklet og tilgjengelig internt. Vil bli gjort tilgjengelig for alle kommuner i løpet av 2024

Mål for ESG-rating hos MSCI: AA, ISS ESG: B og Sustainalytics: Low risk

MSCI: AA, Sustainalytics: Low risk, ISS ESG: C+ (ble ikke gjort en ny analyse i 2023)

Mål for 2024

Miljømessige mål (E)

I et eksempel med 100 mill. kroner som lånes med 30 års løpetid og 4 pst. diskonteringsrente har renterabatten en nåverdi på 1,05 mill. kroner. KBNs grønne lån er et supplement til andre statlige virkemidler som Enovatilskudd eller Klimasatmidler som kan redusere kostnadene ved klimaambisiøse investeringer ytterligere.

Grønn finans

KBN gjorde sitt første grønne innlån i 2010 og ble i 2013 den første finansinstitusjonen i Norden som la ut et offentlig grønt obligasjonslån. De grønne obligasjonene finansierer deler av KBNs rabatterte grønne utlån. De grønne lånene skal være et virkemiddel for å fremme klimaomstilling og -tilpasning i kommunal sektor, og ved å tilby lavere rente bidrar KBN til å redusere merkostnaden ved klimavennlige investeringer (se boks). Hvilke prosjekter/investeringer som kan tildeles grønne lån, er definert i KBNs [kriteriesett](#) for grønne lån. Kriteriesettet revideres årlig i samarbeid med KBNs grønne ekspertkomité bestående av representanter fra relevante fagmiljøer, myndigheter og kommunal og fylkeskommunal sektor.

En oversikt over prosjektene som er finansiert med KBNs grønne lån finnes på [nettsidene](#). KBNs utestående grønne lån utgjorde om lag 15,4 pst. av KBNs totale utlån ved utgangen av 2023. KBN har en målsetting om å øke denne til minst 17 pst. i 2024. Det følger av dette at KBN har mål om at flest mulig

kommuner skal velge grønne foran konvensjonelle investeringer. Målet for 2024 er at minst 45 pst. av kommunene skal ha grønne lån fra KBN.

I 2023 gjennomførte KBN et pilotprosjekt for finansiering av prosjekter tilpasset EU-taksonomien som del av strategien om å være ledende på grønn finans. Det resulterte i en avtale om grønt lån til Sandefjord kommune til bygging av landets første taksonomitilpassede skole. I 2024 er målet å få på plass fem nye avtaler om taksonomitilpassede prosjekter med grønt lån fra KBN.

KBNs grønne obligasjoner utstedes i internasjonale kapitalmarkeder. I 2023 gjorde KBN én grønn benchmarkutstedelse på 500 mill. kanadiske dollar. Ved utgangen av 2023 hadde KBN utestående grønne obligasjoner i fem ulike valutaer; amerikanske dollar, australske dollar, kanadiske dollar, svenske kroner og norske kroner. Totalt utestående volum i grønne obligasjoner var, omregnet til norske kroner 38,6 mrd. kroner ved utgangen av året. Dette utgjør om lag 8,6 pst. av KBNs samlede innlån.

Klimarisiko

KBN forventer at våre investorer i økende grad vil vektlegge klimarisiko og i bredere forstand ESG-risiko i sine investeringsbeslutninger, og har jobbet med å identifisere og håndtere klimarelatert risiko hos oss selv og våre kunder siden 2018. Se kapittelet Rapportering om klimarelaterte risikoer og muligheter for utfyllende klimarisikorapportering.

KBNs kunder står overfor *fysisk risiko* knyttet til klimaendringer og global oppvarming, som overvann, flom, skred, havnivåstigning mv. som ødelegger eller skader eiendeler; *ansvarsrisiko*, dvs. risikoen for å bli holdt ansvarlig for andres tap som følge av klimaendringene, og *overgangsrisiko* knyttet til omstillingen til et lavutslippssamfunn, som kan treffe kommunene gjennom endringer i politiske og regulatoriske rammebetingelser, teknologisk utvikling og endret forbrukeratferd. Norge meldte i november 2022 inn et forsterket klimamål til FN om å redusere utslippene med minst 55 pst. innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå. Kommunal sektor spiller en viktig rolle i oppnåelsen av dette målet. Kommunale investeringer som gjøres i dag kan ha en økonomisk levetid på mer enn 40 år og skal følgelig vare inn i et samfunn og en fremtid med både et tøffere klima og trolig langt strengere krav til klimagassutslipp og ressursbruk.

KBN har med dette som utgangspunkt vært tydelige på at klimarisiko bør bli en viktig del av vurderingsgrunnlaget når kommunale investeringsplaner skal besluttes. KBN har utviklet et klimarisikoverktøy for kommunesektoren som videreutvikles for å gi kommunene enda bedre og mer relevant informasjon om deres klimarisiko, og bidra til at klimarisiko tas inn i kommunenes beslutningsprosesser og investeringsplaner. KBN har utarbeidet en modell for klassifisering av den enkelte kommunes klimarisiko, som hensyntas i bankens kredittvurderinger. Modellen omfatter indikatorer for både fysisk klimarisiko og overgangsrisiko, og vil gjøres tilgjengelig for kommunene i løpet av 2024. Fremover til KBN jobbe for å utvide klimarisikomodellen til å omfatte flere typer ESG-risiko.

KBN fikk i 2022 på plass en bærekraftsstrategi for likviditetsforvaltningen som del av en prosess i banken med å kartlegge og redusere vår bærekraftsrisiko. Med dette arbeidet ønsker vi å få mer kunnskap om hvor vi plasserer pengene, sende et signal om hva vi ønsker og ikke ønsker å investere i, bidra til økt åpenhet og påvirke vårt investeringsunivers dvs. utstederne. Samme år fikk vi på plass en kontinuerlig ESG-screening av

porteføljen som rapporteres kvartalsvis. I 2023 vedtok KBN *Utfyllende retningslinjer* for bærekraftige investeringer.

Miljømessige mål for 2024

- Øke andelen grønne lån til minst 17 pst. som andel av total utlånsportefølje
- Øke andelen kommuner og fylkeskommuner med grønne lån fra KBN til minst 45 pst.
- Finansiere fem nye taksonomitilpassede prosjekter
- Videreutvikle kriteriene for grønne lån til å inkludere fysisk klimarisiko i større prosjekter
- Videreutvikle kriteriene for grønne lån til å inkludere bevaring eller gjenoppbygging av natur
- Grønne innlån skal utgjøre minst 8 pst. av totale innlån
- Andelen bærekraftsinvesteringer i likviditetsporteføljen skal minimum tilsvare andel grønne innlån av totalt innlånsvolum
- Redusere egne utslipp med minst 40 pst. sammenlignet med 2019-nivå
- Utvikle metodikk for beregning av KBNs finansierte utslipp med mål om å sette vitenskapsbasert mål for reduksjon av disse

Sosiale mål (S)

KBN skal være en anerkjent kunnskapsbedrift på finansiering, og innenfor utvikling av fremtidsrettede finansieringsløsninger for norske kommuner. Vi skal ha sterke fagmiljøer som utvikler seg og deler kunnskap. Vi legger vekt på at alle ansatte skal ha gode arbeidsforhold og likebehandles, og at det skal legges til rette for samme muligheter til faglig og personlig utvikling og avansement. En sentral del av vår strategi er at KBN skal preges av at vi fornyer kompetansen vår for å være relevant og skape verdier for kundene våre også i framtiden. Som en del av dette lanserte KBN i 2021 kampanjen KBN Kompetanseløftet, hvor alle ansatte ble utfordret til å lære seg noe nytt i løpet av året. Dette ble en suksess og har blitt et fast tilbud til de ansatte.

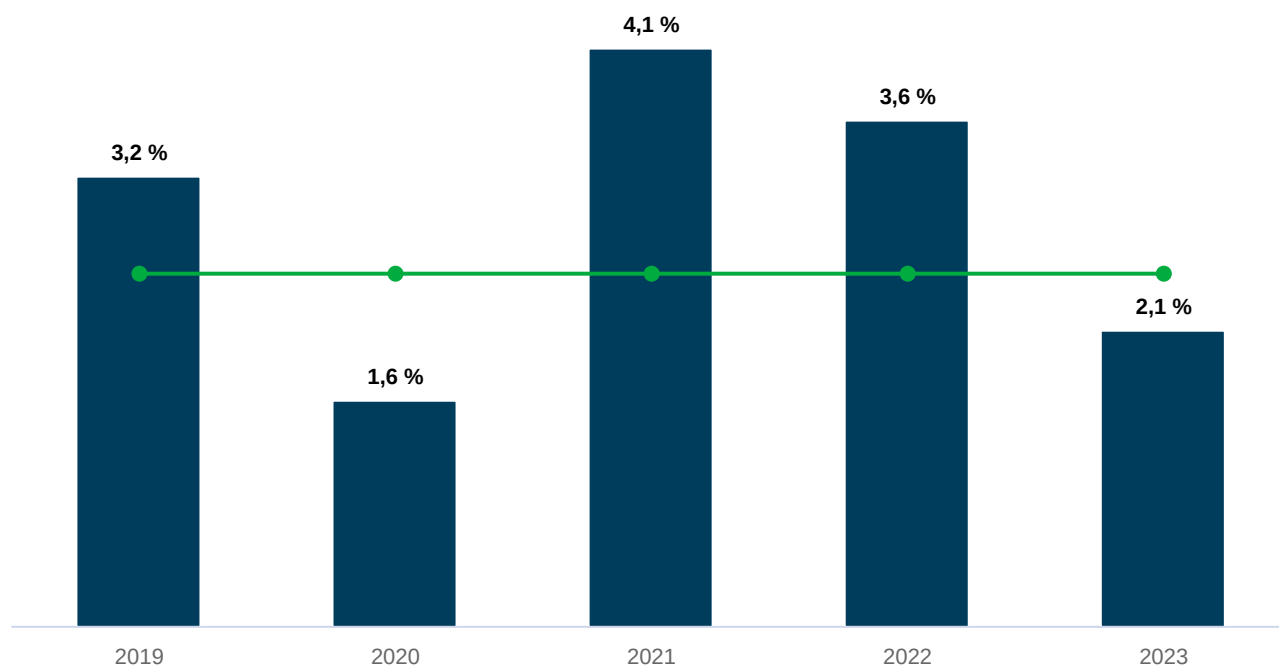
Ansattes engasjement og trivsel på jobb kan påvirke deres motivasjon, produktivitet og kvaliteten på arbeidet. KBN gjennomfører jevnlig medarbeidersamtaler og -undersøkelser for å kartlegge hvordan de ansatte opplever arbeidshverdagen og muligheter for forbedringer. KBN legger vekt på at alle ansatte skal ha gode arbeidsforhold. I 2023 ble det gjennomført medarbeidersamtaler med alle de fast ansatte. Fordelt på ansattkategori ble det gjennomført medarbeidersamtaler med 100 pst. av kvinnene og 100 pst. av mennene i ledergruppen og 96,3 pst. av kvinnene og 95,7pst. av mennene blant de øvrige ansatte. De som ikke gjennomførte medarbeidersamtaler var enten i permisjon eller ble ansatt sent på året. Arbeidsmiljøutvalget har som mål å bidra aktivt i tilrettelegging av et godt arbeidsmiljø og god fysisk helse, med en kultur preget av trivsel og samarbeid. Utvalget hadde regelmessige møter i 2023 og gjennomførte risikovurdering av helse, miljø og sikkerhet og vernerunde.

I samarbeid med KBNs aktivitetsgrupper ble det tilbudt og gjennomført faste helsefremmende og sosiale aktiviteter for alle bankens ansatte, herunder organiserte og individuelle treningstilbud. Det var ingen

registrerte ulykker eller alvorlige skader i arbeidstiden, i forbindelse med reiser til eller fra arbeid eller tjenestereiser. Det ble ikke meldt skader eller ulykker til Arbeidstilsynet.

Figur: Sykefravær siste fem år

Linjen viser målsetning om et fravær under 2,5 pst.

Overskuddet fra KBNs virksomhet går hovedsakelig tilbake til fellesskapet gjennom utbytte til eier og overføring til bankens egenkapital. Sistnevnte sikrer nødvendig kapitaloppbygging for å oppfylle kapitalkravene banken er stilt overfor, samtidig som man har kapasitet til å låne ut til kommunal sektor. Det særskilte formålet for staten med å eie KBN er *for å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren*, og banken har igjen i 2023 vært til stede for sektoren i en periode med press og høye priser i kapitalmarkedet. Som landets eneste finansinstitusjon tilbyr KBN lån med løpetider på opptil 50 år, som gir kundene tilgang til finansiering tilpasset investeringens levetid. KBN sikrer at kommunal sektors høye kredittverdighet reflekteres i deres lånekostnader, også for de små og mellomstore kommunene som ikke har egen rating og begrensede muligheter for å benytte kapitalmarkedet på en effektiv måte. Selv om KBN er viktigere for de små og mellomstore kommunene har banken et mål om å bidra til bærekraftig samfunnsøkonomisk utvikling i hele sektoren.

Pengene KBN låner ut går til å finansiere investeringer i skolebygg, helsebygg, barnehager, vann og avløpsanlegg, kulturhus og idrettshaller over hele landet. KBN er opptatt av at pengene vi låner ut skal legges til rette for effektiv velferdsproduksjon til innbyggernes beste, og at det skal være gode arbeidsforhold i bygg- og anleggsbransjen i både by og bygd. Spørsmål om blant annet kundenes internkontroll og oppfølging av leverandører i forbindelse med anskaffelser er viet mer plass i KBNs oppfølging av kunder. KBN spør alle

kommuner om de benytter seriøsitetsbestemmelsene i bygg- og anleggskontrakter og vil jobbe for å få flere til å gjøre det.

KBN kjøper varer og tjenester for mer enn 100 mill. kroner årlig. Gjennom vår direkte rolle som innkjøper, og gjennom samarbeid med andre næringslivsaktører, kan vi stille krav som påvirker våre leverandører og deres leverandører til en mer bærekraftig og ansvarlig atferd. Innkjøpsprosessene skal innrettes slik at de bidrar til å fremme KBNs miljømessige, samfunnsmessige og styringsmessige mål; for eksempel skal innkjøp fremme klimavennlige løsninger der det er relevant, enten gjennom konkrete krav til deltakerne i konkurransen eller ved å bruke miljøparametere som kriterium for valg av leverandør. Bærekraft som styrende prinsipp legger også begrensninger på hvilke leverandører KBN kan knytte til seg. Se [overordnede retningslinjer for innkjøp](#).

1. juli 2022 trådte åpenhetsloven i kraft. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmenheten tilgang til informasjon. Loven pålegger blant annet virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger som skal redegjøres for i en rapport som publiseres på [våre nettsider](#).

KBN har en samarbeidsavtale med [Ungt Entreprenørskap](#) om å rette oppmerksomheten mot sosialt entreprenørskap og bærekraft i ungdomsskolen gjennom programmet Elevbedrift. KBN har signert [Kvinner i finans charter](#). Se likestillingsredegjørelsen for videre informasjon om bankens arbeid med mangfold og likestilling.

Sosiale mål for 2024

- Minst 75 pst. av de ansatte har gjennomført KBN Kompetanseløftet i løpet av året
- Minst karakteren 4,4 (skala 1-5) på engasjement og 4,1 på gjennomføring i medarbeiderundersøkelsen
- Sykefravær under 2,5 pst.
- Minst 40 pst. av begge kjønn blant bankens ansatte

Selskapsstyring (G)

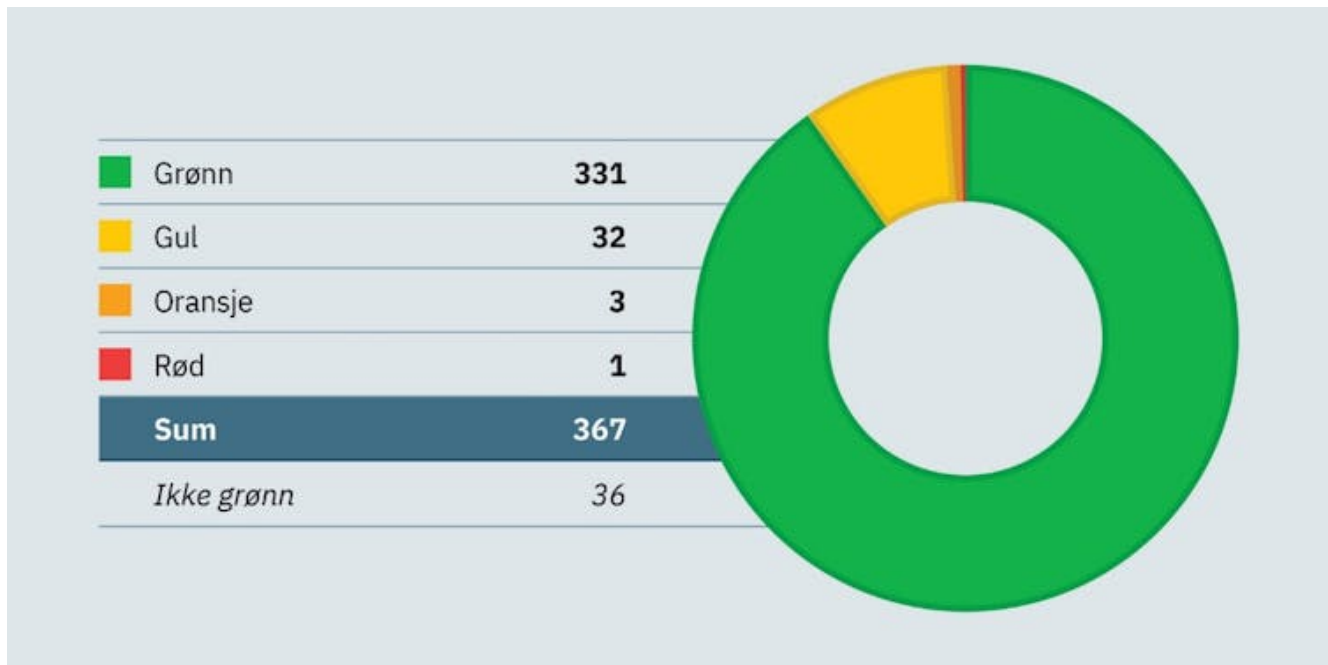
Som kommunal sektors største långiver har KBN et særlig ansvar for å understøtte en langsiktig og bærekraftig gjeldsforvaltning i sektoren. Gjennom innsikt, finansiell kompetanse og digitale verktøy skal vi bidra til at våre kunder kan ta informerte valg, vurdere finansiell risiko og velge de finansieringsløsninger som passer deres behov best. Som systemviktig finansinstitusjon skal vi bidra til finansiell stabilitet.

Selv om alle kommuner og fylkeskommuner etter kommuneloven ikke kan gå konkurs, har KBN utviklet en egen kredittmodell for kredittvurdering av kunder, som ligger til grunn i utlånsprosessene og som gjennomgås årlig for alle kundene. Kunder som klassifiseres i kategori oransje i modellen må gjennom en egen vurdering i bankens interne kredittkomité før lån eventuelt innvilges. For kunder som kategoriseres som røde, må forespørselen om nytt lån behandles i KBNs styre. Metoden for kredittvurdering skal være åpen og tilgjengelig for å bidra til økt transparens og å gi kundene verdifull innsikt i egen økonomisk situasjon og KBN har derfor offentliggjort modellen. KBN har utviklet en modell for klassifisering av den

enkelte kommunes klimarisiko og integrert denne i bankens kredittvurderinger. Denne skal videreutvikles til å omfatte flere typer ESG-risiko og skal inngå som en del av kundedialogen framover.

Figur: Antall kommuner og fylkeskommuner i de ulike kategoriene i kredittmodellen

Inkludert Longyearbyen lokalstyre

Gjeldsforvaltningssystemet KBN Finans er et nettbasert verktøy som hjelper kundene med blant annet analyse og rapportering av sin portefølje av lån og rentesikringer, og gir anledning til å vurdere egne posisjoner og kommunens finansielle risikoer. KBNs kundeportal blir løpende utviklet med ny funksjonalitet og nye verktøy for å gi økt kunde verdi.

KBN bidrar til kunnskapsdeling blant annet gjennom å tilby regionale finansseminarer og KBN Skolen/KBN Skolen II til kundene. Målet er å øke kundenes kunnskap om finansiell risikostyring, rentemarkedet og gjeldsforvaltning, slik at de kan ta informerte valg. Med klimarisikoverktøyet ønsker vi å bidra til at kundene også kartlegger og håndterer sin klimarelaterte risiko. Fra KBNs hefte om lokal energieffektivisering og energiproduksjon kan kommunene finne inspirasjon fra andre kommuner som har gjennomført tiltak som kutter kostnader, energibruk og utslipp.

Ratingbyråer, tilretteleggere og investorer inkluderer og vektlegger i økende grad ESG-data i sine vurderinger. Dårlig ESG-score kan bidra til å utelukke selskaper fra investeringsunivers og gi økte finansieringskostnader. KBN jobber derfor bevisst for å gjøre tilgjengelig informasjon om vårt bærekraftsarbeid som ESG-ratingselskapene benytter for å foreta sine analyser. KBN er ratet blant de beste i vår klasse hos de ledende ESG-ratingselskapene MSCI, Sustainalytics og ISS ESG.

KBN kartla i 2023 andelen kunder som har på plass rutiner for internkontroll, herunder habilitet, etikk, varslingsmuligheter, vurdering av risiko for økonomisk kriminalitet og stilte spørsmål om kundenes krav til og oppfølging av leverandører ifm. anskaffelser av og gjennomføring av bygg- og anleggsprosjekter i

kundedialogen og oppfølgingen av kunder. I 2024 skal dette følges opp i kundedialogen med mål om økt bevissthet blant våre kunder.

Styringsmessige mål for 2023

- Mål for ESG-rating hos MSCI: AA, ISS ESG: B og Sustainalytics: Low risk
- Klimarisikovurderingene i kredittmodellen skal kommuniseres i kundedialogen
- Diskutere kundenes eget arbeid med internkontroll, oppfølging av bygg- og anleggsprosjekter og økonomisk bærekraft i minst 50 pst. av alle gjennomførte kundemøter

Likestillingsredegjørelse

Tilstand for kjønnslikestilling

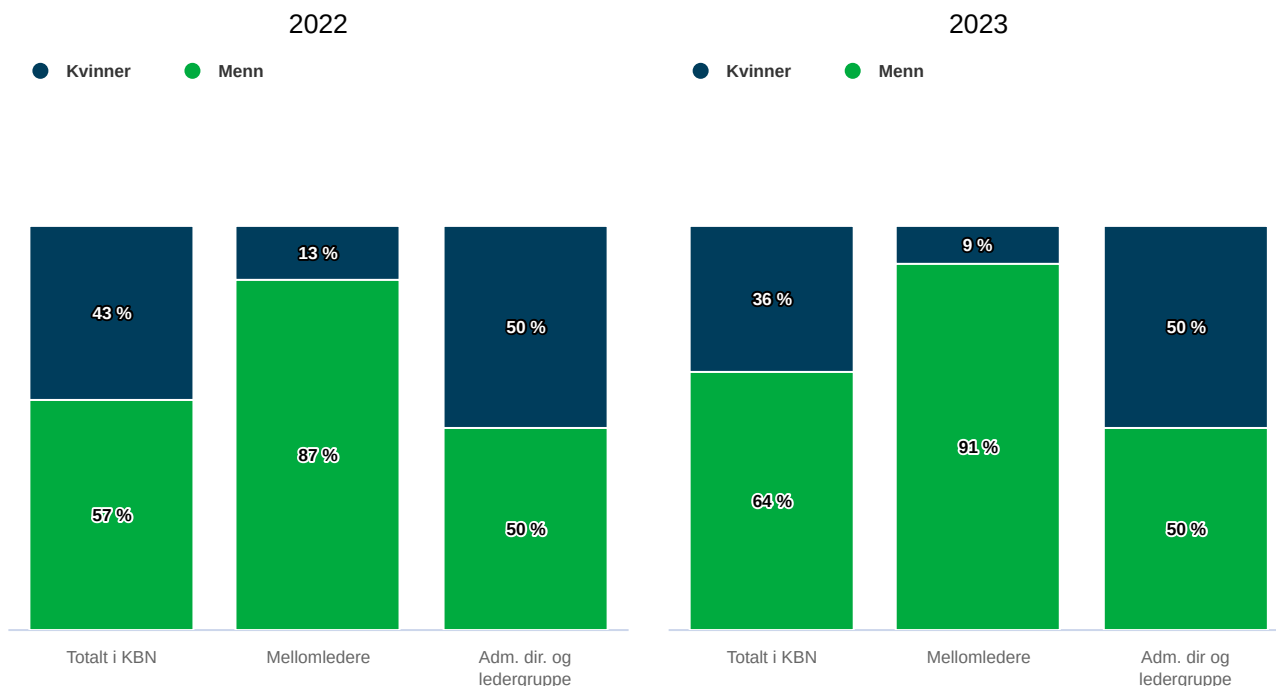
KBN har over tid hatt flere initiativer og tiltak for å oppnå kjønnsbalanse. Vi har mål om kjønnsbalanse på minst 40 pst på alle nivåer og ambisjon om jevn fordeling av kjønn i alle enheter.

Tabellen nedenfor viser andel kvinner og menn per stillingsnivå ved utgangen av 2022 og 2023. KBN kan vise til gode resultater for kjønnsbalanse på øverste ledernivå for begge årene. Kjønnsbalansen totalt for alle ansatte har vært stabil over tid, men i 2023 er vi under målet om 40 pst kvinner.

Nedgangen i kvinneandelen skyldes at flere kvinner har sluttet, og det har blitt ansatt flest menn. Overvekten av kvinner som har sluttet kan forklares med to forhold. Et flertall av selskapets eldre ansatte er kvinner, noe som medfører at flere går av med pensjon. I tillegg har KBN de siste årene ansatt flere yngre medarbeidere med attraktiv kompetanse. Disse får jevnlig tilbud og muligheter i andre selskaper.

På mellomledernivå skyldes skjevfordelingen i hovedsak omorganisering og turnover, og at det i perioden har blitt ansatt flest menn også på dette nivået. Til tross for stor oppmerksomhet, oppleves tilgangen til kvinnelige kandidater for enkelte fagområder som en utfordring, spesielt innen finans og teknologi.

Figur: Kjønnsbalanse i % fordelt etter nivå i organisasjonen ved utgangen av året

Figur: Midlertidig ansatte, foreldrepermisjon og deltidsarbeid

Tallene i redegjørelsen gjelder regnskapsåret 2023 og er per 31.12.2023.

Midlertidig ansatte (i hovedsak studenter i deltidsstillinger)		Uttak av foreldrepermisjon (gjennomsnitt antall uker)		Deltidsarbeid (i hovedsak studenter)			
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Faktisk deltidsarbeid		Ufrivillig deltidsarbeid	
				Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
3	2	3	2	3	2	0	0

KBN tilbyr i utgangspunktet kun fulltidsstillinger, men det er mulighet for deltid for ansatte som har fylt 62 år eller som av helsemessige, sosiale eller andre velferdsgrunner har behov for dette. I tillegg tilbyr KBN deltidsstillinger for studenter. De fleste ansatte i deltidsstillinger ved utgangen av 2023 er studenter og ingen jobber ufrivillig deltid i KBN. Vi benytter i liten grad midlertidig ansatte. Unntakene er som hovedregel vikariater ved permisjoner og tidvis prosjektansatte, men også studenter, som utgjør hoveddelen av midlertidig ansatte.

Figur: Foreldrepermisjon oppgitt i uker

Tabellen viser gjennomsnittlig antall uker uttak av fødselspermisjon for menn og kvinner i 2023.

Kvinner	Menn
29,1	14,7

Lønnskartlegging

Tabellen nedenfor viser kvinners lønn i pst av menn fordelt på seks stillingsgrupper. Til beregningen av lønnsforskjeller har vi delt opp fastlønn og ulike tillegg, bonuser og goder for regnskapsåret 2023. Vi vurderte likt arbeid og arbeid av lik verdi i utformingen av stillingsnivåene etter arbeidsmetodikk anbefalt av offentlig myndigheter. Dette innebærer at samtlige roller er vurdert og gitt vekt etter krav til kompetanse, ansvar og anstrengelse. De tillitsvalgte har deltatt når vi har planlagt, gjennomført og evaluert lønnskartleggingen.

Figur: Kvinners lønn i pst. av menn fordelt på seks stillingsgrupper

Gruppe	Antall kvinner	Antall menn	Kvinner lønn i pst. av menn	Eksempel på roller i stillingsgruppa
Stillingsgruppe 1	1	0	N/A	Adm. direktør
Stillingsgruppe 2	3	4	95 %	Ledere i ledergruppen
Stillingsgruppe 3	1	10	N/A	Mellomledere, fagspesialister
Stillingsgruppe 4	22	40	84 %	Faglig ansatte
Stillingsgruppe 5	2	0	N/A	Administrativt ansatte
Stillingsgruppe 6	2	2	100 %	Studenter

Forskjellene i stillingsgruppe 4 forklares i hovedsak av menn med lang ansiennitet og en overvekt av menn i spesialiserte roller. Samtidig har flere erfarne kvinner i denne stillingsgruppen sluttet de siste årene, og det er nå en overvekt av unge kvinner i tidlig karrierfase. Vi vil jobbe videre med å identifisere forskjeller som kan knyttes til kjønn, og fortsette arbeidet med å få med flere kvinnelige kandidater i rekrutteringsprosesser, med hensikt å øke kvinneandelen samt lukke lønnsgapet.

Arbeid for likestilling og mot diskriminering

KBN arbeider aktivt, målrettet og planmessig med bærekraft, herunder for likestilling og ikke-diskriminering. Likestillingsarbeidet omfatter alle diskrimineringsgrunnlagene på de ulike personalområdene; rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv, andre relevante forhold, samt arbeid mot trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.

Vi har fastsatt følgende ambisjoner for arbeidet med mangfold og likestilling:

- KBN skal ha kultur og ledelse for inkludering og mangfold.
- KBN skal være mangfoldig. Det skal være kjønnsbalanse på minst 40 pst på alle nivåer og ambisjon om jevn fordeling av kjønn i alle enheter. Administrerende direktør måles på kjønnsbalansen i virksomheten.
- Ved rekruttering og intern mobilitet skal hensyn til ivaretagelse og bedring av mangfold vektlegges. Best kvalifiserte kvinne og mann skal identifiseres i alle rekrutteringer.
- Medarbeidere skal gis like muligheter når det gjelder kompetanseutvikling og avansement, lønn og fleksibilitet.

- Det skal være fokus på mangfold ved etterfølgerplanlegging til nøkkelposisjoner.
- Det skal etableres handlingsplan basert på risikovurdering som gjøres kjent i hele organisasjonen.

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Arbeidet for likestilling og mot diskriminering er integrert i KBNs personalpolitikk og følges opp i alle deler av virksomheten. KBN skal ha en inkluderende kultur hvor alle ansatte har like rettigheter og muligheter og møtes med respekt.

Retningslinjer for bærekraft forankrer vårt overordnede arbeid for mangfold og likestilling. Etske retningslinjer inkluderer atferdsregler. Trakassering, seksuell trakassering og diskriminering aksepteres ikke. Våre retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold og varslingsrutiner sørger for trygge kanaler og muligheter for å varsle.

Årlig lønnsjustering skjer iht. en standard prosess med like og kjente kriterier og vurderes i forhold til eventuelle skjevheter. KBN stiller også krav til sine leverandører med hensyn til mangfold og likestilling.

Vårt arbeid for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i praksis

For å sikre likestilling og ikke-diskriminering forankres ambisjoner, mål og tiltak i ledelsen.

Retningslinjer setter føringer for arbeidet sammen med våre ambisjoner og strategiske mål. Status på mangfold og likestilling, herunder arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten, skal rapporteres regelmessig. Likestilling og diskriminering er tema i leder- og medarbeiderutvikling. Arbeidsmiljøutvalg (AMU) avholdes jevnlig og samarbeid med tillitsvalgte og AMU bidrar til oppfølging av tiltak.

KBNs HR-funksjon har et overordnet ansvar for området og samarbeider tett med tillitsvalgte i arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten gjennom en firestegs arbeidsmetode. Det har vært avholdt flere møter i samarbeid med tillitsvalgte for å undersøke risiko for diskriminering og hindre for likestilling. KBNs retningslinjer, prosedyrer og rutiner har blitt gjennomgått på de ulike personalpolitiske områdene med fokus på de ulike diskrimineringsgrunnlagene. Det er iverksatt og videreført en rekke tiltak basert på risikovurderingen.

Medarbeiderundersøkelsen kombinert med systematisk oppfølging kartlegger arbeidsmiljø, herunder likestilling og diskriminering. Det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler som berører temaene. Årlig vernerunde sikrer kartlegging av fysisk og psykososialt arbeidsmiljø, og avdekker om de ansatte opplever å bli utsatt for eller observerer diskriminering, trakassering eller seksuell trakassering.

Kjønnsbalanse måles kontinuerlig i kvartalsvis rapportering og ved oppstart av rekrutteringsprosesser. Årlig lønnsjustering vurderes for eventuelle skjevheter før endelig beslutning tas. Kartlegging av kjønnslikestilling blir gjennomført i samarbeid med tillitsvalgte annethvert år.

Risikoer for diskriminering og hindre for likestilling, mulige årsaker og iverksatte og planlagte tiltak

Risikoen for diskriminering og hindre for likestilling som er avdekket gjelder særlig mangfold, inkludert kjønnsbalanse i rekruttering, og for enkelte enheter balanse mellom arbeid og familieliv. Økt bevissthet og kunnskap er avgjørende for å hindre diskriminering, fremme likestilling og forebygge ulike former for trakassering. I året som har gått har det derfor vært igangsatt flere tiltak som retter seg mot å skape kultur og ledelse for inkludering og mangfold.

I 2023 gjennomførte to ansatte, én leder i ledergruppen og én ansatt i HR, sertifiseringskurs i mangfoldsledelse. Kunnskapen ble delt videre med alle ansatte gjennom foredrag, og flere workshops har blitt avholdt i ledergruppen med tema mangfold og kjønnsbalanse. Det er satt ambisjoner for videre arbeid i 2024, og mangfold er i enda større grad en del av strategien til KBN.

KBN har over tid hatt flere initiativer og tiltak for arbeidet med kjønnsbalanse. Kjønnsbalansen totalt for alle ansatte har vært relativt stabil over tid og i henhold til vår ambisjon. Også på øverste ledernivå er kjønnsbalansen på 50 pst ved utgangen av 2023, uendret fra året før. På mellomledernivå har KBN en skjevhet i kjønnsbalansen, som skyldes en kombinasjon av at kvinnelige mellomledere har sluttet, gjennomførte organisasjonsendringer og at flere menn har blitt ansatt. Kjønnsbalansen totalt i banken er under målet om minst 40 pst kvinner.

Figur: Kjønnsfordeling blant nyansatte

De fem siste årene har vi hatt følgende kjønnsfordeling blant nyansatte:

År	Kvinner	Menn
2019	6	7
2020	4	9
2021	10	5
2022	6	4
2023		3

13

KBN skal sikre god kjønnsbalanse og tiltrekke oss et mangfold av kandidater med ulik kompetanse, bakgrunn og erfaring. Banken var fokusert på dette også i 2023, selv om resultatet av prosessene endte med en høy andel nyansatte menn som det fremgår av tabellen over. I arbeidet med å oppnå mangfold mener vi at søkelys på dette i rekrutteringsprosesser er et viktig virkemiddel for å nå våre ambisjoner. Det er en utfordring at vi til enkelte fagområder opplever at vi har en langt større andel mannlige søkere enn kvinner. Dette reflekterer at det innen finansbransjen og teknologibransjen fremdeles er en relativt stor overvekt av menn, samtidig som utviklingen går i riktig retning ved at flere kvinner entrer bransjen.

Det er gjort flere tiltak i rekrutteringsprosessen for å ansette kvinner. Utlysningsteksten har blitt utformet av kvinner, det har vært sikret kjønnsbalanse i intervjupanelet og bruk av headhuntere for å tilføre flere kvalifiserte kvinnelige kandidater, for å nevne noe. Likevel er det ansatt flest menn. Tilgangen på kvinnelige kandidater er en stor utfordring, som nevnt spesielt i finans- og teknologibransjen. I 2023 har vi gjennomgått og fortsatt arbeidet med våre rutiner og maler i rekrutteringsprosessen slik at vi i stor grad sikrer likebehandling. Ubevisst diskriminering kan påvirke vurderinger av kandidater. Det skal gjennomføres rekrutteringskurs for ledere i 2024 hvor dette blant annet vil være et tema i kurset.

Ved å være medlem i Kvinner i Finans Charter, forplikter vi oss til å sette interne mål for kjønnsbalanse på ledernivå, ha én person på ledernivå som får dedikert ansvar for oppfølging av arbeidet, publisere status og

utvikling offentlig, og koble lederes godtgjørelse til oppnåelse av målene. Vi deltar på nettverksmøter og konferanser for å følge med på utviklingen av kjønnsbalanse generelt i bransjen og dele erfaringer og utfordringer med andre selskaper.

Vi har flere tiltak som over tid har gitt resultater og som videreføres. Av nye og videreførte tiltak for å sikre mangfold og kjønnsbalanse ved rekruttering kan følgende nevnes:

- Det utarbeides oversikt over kjønnsbalansen i KBN og rekrutterende enhet.
- Vi skal identifisere best kvalifiserte kvinne og mann i alle rekrutteringer.
- Administrerende direktør måles på kjønnsbalansen i virksomheten.
- Strukturert rekrutteringsprosess og opplæring i mangfoldsrekruttering, inkludert å motvirke ubevisste holdninger. Atferdstrening av ansettende ledere videreføres i 2024.
- Krav om mangfold og ikke-diskriminerende prosesser til samarbeidende rekrutteringsbyråer.
- Synliggjøre ønsket om mangfold gjennom innhold i stillingsannonser, profilering og kommunikasjon, ha større bevissthet rundt hvem vi appellerer til og benytte kjønnsnøytrale ord og uttrykk.
- Jobbet målrettet for å få rekruttert kvinnelige studenter til studentstillinger. Flere har siden gått over i faste stillinger ved endt studie.

Vi viderefører også målene om at leder- og medarbeiderutvikling skal inkludere mangfoldsledelse og unngå ubevisst diskriminering. Utover dette er det viktig at vi tenker langsiktig på utvikling av mangfold til mellomlederposisjoner. Medarbeidere i KBN skal gis like muligheter når det gjelder kompetanseutvikling og avansement, og vi skal ha fokus på og sikre mangfold i etterfølgerplanlegging til nøkkelposisjoner. Det skal gjennomføres regelmessige medarbeidersamtaler og utarbeides individuelle utviklingsplaner.

Vi har jobbet aktivt med å motvirke forskjeller i utnyttelse av kompetanseutviklingsmulighetene KBN tilbyr. Tiltaket «Kompetanseløftet» har til hensikt å utfordre alle ansatte til å utvikle sin kompetanse og lære noe nytt hvert år. Ledere måles på gjennomføring i sin avdeling. Vi sikrer dermed at alle har like muligheter for utvikling. Kompetanseløftet ble gjennomført med 85 pst fullføringsgrad i 2023.

Verdensdagen for psykisk helse og Pride med flere aktiviteter for ansatte er markert med stor oppslutning. Det har vært gjennomført dilemmatrening for enkelte ansattgrupper med seksuell trakassering, diskriminering og varslingsrutiner som tema.

I KBN er det en risiko for at nøkkelpersoner kan oppleve at andre i stor grad er avhengig av deres leveranser, som igjen kan medføre stress. Vi har opprettholdt og videreført tiltak for å sikre balanse mellom arbeid og fritid. Vi kan blant annet nevne:

- Fleksibel arbeidstid, ekstra ferie og avspasering.
- Arrangementer som går utover kjernetid eller ordinær arbeidstid planlegges i god tid i forkant. Faglig del legges som hovedregel innenfor ordinær arbeidstid.

- Hybrid arbeidsform med mulighet for inntil to dager hjemmekontor i uka gir fleksibilitet i hvor det arbeides, og sikrer balanse mellom arbeid og fritid grunnet mindre tid benyttet på reise til og fra jobb.
- Arbeid med møtekultur og møteledelse videreføres til 2024.
- Medarbeidersamtale med blant annet behov for tilrettelegging som tema.
- Overgang til aktivitetsbasert kontor i nye lokaler skal dekke ulike behov som ansatte har i løpet av en arbeidsdag. Løsningen legger opp til varierte arbeidssoner som støtter forskjellige arbeidsmåter, eksempelvis stillesone for konsentrasjon, soner for samhandling og hvilerom.

Resultater av arbeidet

Medarbeiderundersøkelsen gjennomført i 2023 viser at de fleste av våre ansatte opplever at vi har et inkluderende arbeidsmiljø i KBN. Når de ansatte ble spurt om påstanden "I KBN viser vi stor aksept for mangfold" svarte 72% positivt, 17% nøytralt og 9% negativt. I desember 2023 ble det gjennomført en vernerunde med fokus på blant annet arbeidsmiljø, diskriminering, trakassering eller seksuell trakassering. Resultatet fra vernerunden viser gode resultater.

Kurs og workshops med tema mangfold og likestilling har skapt engasjement, og det er et høyt fokus og prioritert område i ledergruppen. Dilemmatrening med fokus på diskriminering og potensielle ubehagelige situasjoner ble gjennomført med ansatte som er mye i kontakt med tredjepart. Tiltaket videreføres og vil gjennomføres for flere ansatte i 2024.

Flere av tiltakene for både rekruttering, kompetanseutvikling og arbeid og familieliv vurderes viktige for å sikre likestilling og hindre diskriminering. Disse videreføres.

Arbeidet med aktivitets- og redegjøringsplikten følger et årshjul med jevnlig møter mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte. Aktiviteter i 2023 er gjennomført etter planen i årshjulet og vil derfor også bli satt på agenda for 2024. Prioriteringer og videre oppfølging er gjengitt nedenfor i handlingsplan for 2024.

Handlingsplan for 2024

Diskrimineringsgrunnlagene vi jobber med er kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene.

Bakgrunn for tiltak/tilstand/risiko	Beskrivelse av tiltak	Mål for tiltakene
Rekruttering		
Det kan forekomme skjevheter i mangfold, inkludert kjønnsbalanse, på enkelte nivåer/enheter.	Det skal utøves likebehandling der faglig og personlige kvalifikasjoner vurderes uavhengig av kjønn, funksjonsevne, alder og kulturell og geografisk bakgrunn.	Sikre god kjønnsbalanse og at vi tiltrekker oss et mangfold av kandidater med ulik kompetanse, bakgrunn og erfaring.
Fokus på mangfolds- rekruttering i alle våre prosesser.	Sette mangfold og ikke-diskriminerende prosesser som krav når vi benytter eksterne rekrutteringstjenester.	KBN skal være mangfoldig. Det skal være kjønnsbalanse på minst 40 pst på alle nivåer og ambisjon om jevn fordeling av kjønn i alle enheter.
	Identifisere best kvalifiserte kvinne og mann i alle rekrutteringer.	Minske muligheten for ubevisst diskriminering.
	Opplæring i mangfoldsrekruttering og ikke-diskriminerende prosesser.	
	Fokus på mangfold i hele rekrutteringsprosessen, eksempelvis ved utforming av stillingsannonser, annonsering og profilering, sikre kjønnsbalanse i intervjupanelet og bruk av objektive og rettfærdige seleksjonsmetoder.	
Forfremmelse og utviklingsmuligheter		
Medarbeidere skal gis like muligheter hva gjelder kompetanseutvikling og avansement, lønn og fleksibilitet.	Videreføring av kompetanseløftet.	Like muligheter for kompetanseutvikling og avansement.
Fokus på mangfold i etterfølgerplanlegging til nøkkelposisjoner og lederroller.	Medarbeidersamtaler med individuelle utviklingsplaner.	
	Språkkurs for ikke-norskstalende medarbeidere.	
Lønns- og arbeidsvilkår		
Lønnsdiskriminering anses alltid å være en risiko.	Årlig individuell lønnsjustering skjer ihht. en standard prosess og med like og kjente kriterier.	Kartlegge om det er lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi til enhver tid i KBN.
Lønnsdiskriminering på grunn av alder.	Lønnsjusteringer skal vurderes for eventuelle skjevheter før endelig lønnsjustering fastsettes. Heltidsstillinger som hovedregel og deltid som mulighet i virksomheten.	Det skal ikke diskrimineres på alder ved lønnsjustering.
Tilrettelegging		
Ikke behov for tiltak.	Temaet tas i større grad inn som mulig samtaletema i medarbeidersamtaler. Vernerunde gjennomføres årlig.	Arbeidstakere med midlertidig/permanent nedsatt funksjonsevne får individuell tilrettelegging av arbeidet gjennom samtale med sin leder.
Balanse arbeid og familieliv		
Møtekultur.	Møteledelse tematiseres i workshop.	Mer effektive møter, pause mellom hvert møte.
Lange dager kan gå utover familie.	Leder og medarbeider tar sammen ansvar. Planlegge for jevn fordeling av oppgaver og tidsbruk.	Medarbeidere skal ha like muligheter til å kombinere jobb og familieliv.
Nøkkelpersonrisiko og stor grad av avhengighet på leveranser kan gi tidspress i enkelte avdelinger.	Gjøre analyse av overtidsbruk og arbeidsbelastning i de ulike avdelingene.	
Trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold		
KBN har nulltoleranse for diskriminering, trakassering og seksuell trakassering.	Bevisstgjøring av alle ansatte om gjeldende retningslinjer.	Ivareta et trygt arbeidsmiljø.
Ubevisst adferd i form av utsagn kan forekomme hos kunder og kollegaer.	Brudd vil kunne medføre sanksjoner. Atferdstrening for alle ansatte.	Måling i vernerunde/medarbeiderundersøkelse. Kultur og ledelse for inkludering og mangfold.
Andre relevante områder (f.eks. arbeidsmiljø, fordommer/holdninger/kultur)		
Holdninger og fordommer påvirker kultur og møter med kollegaer, kunder og samarbeidspartnere.	Lederutvikling med tema innenfor mangfold og likestilling.	Kultur og ledelse for inkludering og mangfold.
Ledere på alle nivå skal ha kompetanse om mangfold og likestilling. Det er av betydning å tematisere dette i lederopplæring slik at arbeidet for mangfold og likestilling ikke bare er avhengig av enkeltpersoner, men er forankret i ledelsen.	Markere Pride. Markere verdensdagen for psykisk helse.	Forebygge mot ubevisst diskriminering. Sikre et godt arbeidsmiljø.
	Være bevisst på mangfold og inkludering i planleggingen av sosiale arrangementer.	

Rapportering om klimarelaterte risikoer og muligheter

Styring

Beskrivelse av KBNs styring av klimarelaterte risikoer og muligheter.

1) Styrets oppsyn med klimarelaterte risikoer og muligheter

Styret fastsetter årlig KBNs risikoappetitt, som er uttrykk for den mengde risiko virksomheten er villig til å påta seg for å oppnå sine strategiske mål. Klimarelatert risiko inngår i KBNs vurdering av samlet kapitalbehov i ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), som behandles og vedtas av styret og evalueres av Finanstilsynet.

Styrets risikoutvalg følger opp at KBN holder seg innenfor den fastsatte risikoappetitten og at retningslinjene for risikostyring følges. Styrets revisjonsutvalg fører uavhengig kontroll med selskapets bærekraftsrelaterte rapportering, herunder klimarelatert risiko.

Styret får minimum kvartalsvis presentert utviklingen i [KBNs grønne lån](#), klimagassutslipp og ESG-måling av likviditetsporteføljen.

Styret får årlig forelagt en internrevisjonsattestasjon for [KBNs grønne obligasjonsrammeverk](#).

2) Ledelsens rolle i vurdering og håndtering av klimarelaterte risikoer og muligheter

Klimarelatert risiko angår flere avdelinger i KBN:

Utlånsdirektør: Ansvar for å kartlegge kundenes klimarelaterte risikoer, herunder klimarisikometodikk som er integrert i KBNs modell for kredittvurdering av utlånskunder (se presentasjon av modell under «Risikostyring»).

Kapitalmarkedsdirektør: Ansvar for å håndtere klimarelatert risiko i likviditetsporteføljen og hos motparter. Ansvar for utvikling av bankens bærekraftsrelaterte innlån og grønne obligasjonsrammeverk.

Direktør for risikostyring: Ansvar for å sikre at risikoområder, inkludert klimarelaterte risikoer, blir identifisert, målt og kontrollert. Ansvar for rapportering av risiko til styret.

Direktør compliance: Ansvar for kontroll av etterlevelse av regelverk og retningslinjer knyttet til bærekraft og klimarelatert risiko.

Sjefsjurist: Ansvar for overvåkning og rapportering til styret om regulatoriske endringer som kan påvirke KBN, herunder endringer som omfatter klima.

Kommunikasjons- og bærekraftsjef: Ansvar for fortløpende å kommunisere KBNs arbeid med klimarelatert risiko til våre interessenter, inkludert styret.

Se kapittelet [Organisering og styrende organer](#).

KBN lanserte i 2019 et klimarisikoverktøy for kommunesektoren som videreutvikles kontinuerlig.

Strategi

Beskrivelse av faktisk og potensiell påvirkning som klimarelaterte risikoer og muligheter har på KBNs drift, strategi og finansiell planlegging.

1) Klimarelaterte risikoer og muligheter KBN har identifisert på kort, medium og lang sikt

Risiko på kort, medium og lang sikt

KBNs kunder er eksponert for ulike former for klimarelatert risiko, herunder fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. På kort sikt kan enkelthendelser medføre umiddelbare økonomiske konsekvenser, og på medium sikt vil gradvise effekter kunne endre kundenes økonomiske handlingsrom, inkludert muligheten for ny lånefinansiering. På lang sikt kan dette påvirke KBNs utlånsaktivitet. Vurdering av kundenes klimarelaterte risiko har siden 2022 inngått som en del av kredittvurderingen av kundene.

Muligheter på kort, medium og lang sikt

Den voksende etterspørselen etter grønne produkter fra investorer med ESG-mandat utgjør en mulighet for KBN, da KBN er i stand til å oppnå noe bedre etterspørsel og priser for de grønne obligasjonene enn for øvrig finansiering. Denne fordelene forventes å øke på medium sikt.

I overkant av 15 pst. av KBNs utlånsportefølje består av grønne lån. Investeringer finansiert med grønne lån [må oppfylle strenge kriterier](#) og er å anse som en del av [veien mot lavutslippssamfunnet](#).

KBN har kartlagt kriteriene for grønne utlån mot EU-taksonomiens tekniske kriterier for vesentlig bidrag og ingen vesentlig skade (Do no significant harm, DNSH). Kartleggingen av porteføljen mot kriteriene for vesentlig bidrag viste at om lag 19 pst. var i samsvar med de tekniske kriteriene, mens om lag 52 pst. ble vurdert til trolig å være i samsvar. Når DNSH-kriteriene tas med i betraktningen er det imidlertid ikke grunnlag for å fastslå at kriteriene er i samsvar, noe som vitner om taksonomiens høye ambisjonsnivå. Det vil være naturlig å se hen til taksonomien når kriteriene for grønne lån revideres. Finansdepartementet har uttalt at det er naturlig å forvente at selskaper som driver aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien vil kunne få forbedret tilgang på kapital fremover. En større andel grønne investeringer blant KBNs kunder kan på lengre sikt bidra til å redusere klimarelaterte risikoer, eksempelvis antas investeringer i nullutslippsteknologi å redusere overgangsrisiko, og klimatilpasningstiltak reduserer den fysiske risikoen.

2) Påvirkningen klimarelaterte risikoer og muligheter har på KBNs drift, strategi og finansielle planlegging

Klimarelaterte risikoer og muligheter inngår i styrets årlige strategiprosess og den årlige vurderingen av kapitalbehovet.

På innlånssiden er KBN godt posisjonert til å møte den økte internasjonale etterspørselen etter grønne obligasjoner. Den internasjonale utviklingen, herunder EUs handlingsplan for bærekraftig finans og taksonomien kan gi muligheter for gunstige innlånspriser for fremtidige bærekraftsrelaterte obligasjoner av høy kvalitet. KBN satte i 2023 i gang et pilotprosjekt for finansiering av prosjekter tilpasset EU-taksonomien, som et strategisk tiltak vedtatt av styret. I 2024 er målet å finansiere fem nye taksonomilpassede prosjekter.

3) Ulike scenariers potensielle påvirkning på KBNs drift, strategi og finansielle planlegging

CICERO – Senter for klimaforskning har utviklet tre klimascenarier for norske kommuner på oppdrag fra KBN. Basert på scenariene har KBN vurdert risiko og muligheter for banken med utgangspunkt i kommunesektoren. Scenariene beskrives kort her, mens en grundigere beskrivelse av scenariene finnes på våre [klimasrisikosider](#).

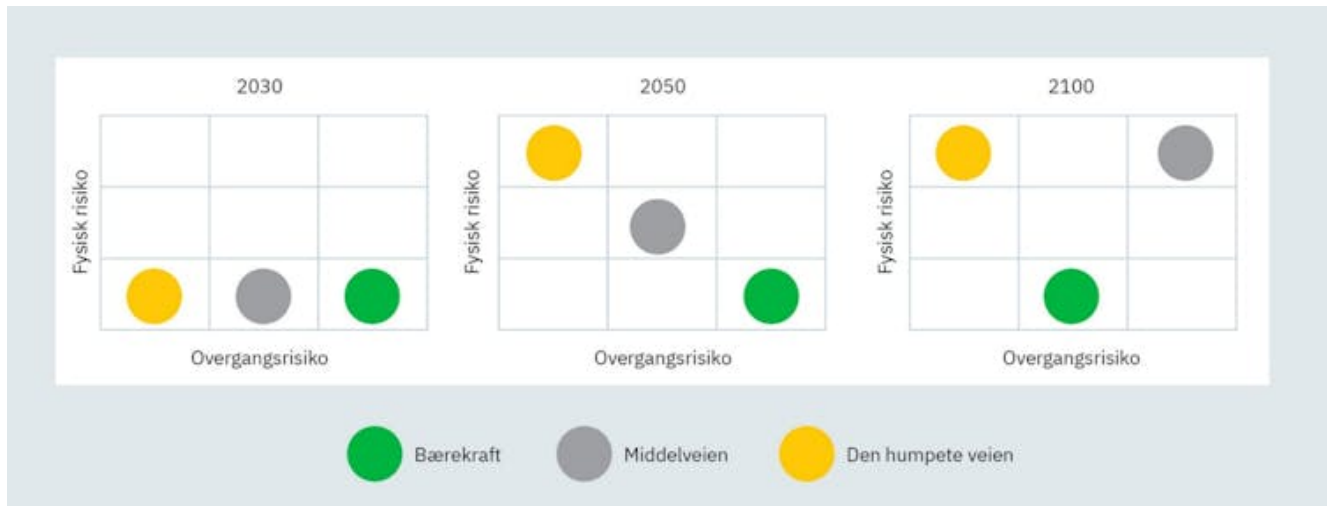
Scenario 1: Bærekraft – den grønne veien (SSP1-2.6): Kraftig klimapolitikk gjennomføres allerede fra 2020, utslippene går ned og verden når målet i Parisavtalen. Dette scenariet har best økonomisk utvikling, men det forutsettes store investeringer både i offentlig og privat sektor. En fortsatt romslig økonomi (relativt til de andre scenariene) gjør kommunene jevnt over i stand til å gjennomføre betydelige nyinvesteringer i omstilling til lavutslippsløsninger i bygg, transport og infrastruktur, i tillegg til klimatilpasningstiltak innenfor blant annet vann- og avløpssektoren. Dette vil kreve økt tilgang på lånekapital for kommunesektoren gjennom hele århundret.

Scenario 2: Middelveien – vi fortsetter som før (SSP2-4.5): Det tar lengre tid å få på plass globale klimaavtaler og det tar lengre tid før politikken slår inn og tiltakene blir gjennomført. Verden klarer ikke å nå målet i Parisavtalen. I dette scenariet er det fremdeles god vekst i norsk økonomi utover i århundret, drevet i all hovedsak av fortsatt satsning på petroleumsvirksomheten. Oljeinntektene daler etter 2050, mens gassinntektene er høye i noen tiår til før de synker. Når utslippsreducerende tiltak rulles ut i stort monn i andre halvdel av århundret, samtidig som behovet for investeringer i klimatilpasning øker betydelig, får kommunesektoren et betydelig investeringsbehov som sammenfaller med en reduksjon i inntektene fra viktige næringer. For KBN antas etterspørselen etter lånekapital i scenario 2 å være jevn i første halvdel av århundret, og økende i andre halvdel av århundret.

Scenario 3: Regional rivalisering – den humpete veien (SSP3-7.0): Verden er langt unna å nå Parisavtalen og de fysiske konsekvensene av klimaendringene blir store også i Norge. Brutto nasjonalprodukt er lavere enn i scenario 1 og 2, og dette vil påvirke kommuneøkonomien. Olje- og gassnæringen går bra i første halvdel av århundret, men andre viktige næringer trues av fysisk klimarisiko som følge av klimaendringene. Kommunene får store utfordringer med klimatilpasning og reparasjon etter ekstremvær. Det antas at både stat og kommuner etter hvert får begrenset økonomisk handlingsrom, noe som igjen betyr et mindre marked for KBN. Den svakere økonomiske situasjonen til både den norske staten og kommunene kan tenkes å påvirke KBNs kreditt-rating og innlånskostnader.

Figur

De tre scenariene innebærer ulike nivåer av henholdsvis fysisk klimarisiko og overgangsrisiko på forskjellige stadier frem mot 2100. For eksempel vil «den grønne veien» innebære høy overgangsrisiko på kort sikt ettersom omstillingen skal skje raskt, og belønningen kommer i form av redusert fysisk risiko på lang sikt sammenliknet med de andre scenarioene.

Risikostyring

Beskrivelse av hvordan KBN identifiserer, vurderer og håndterer klimarelatert risiko.

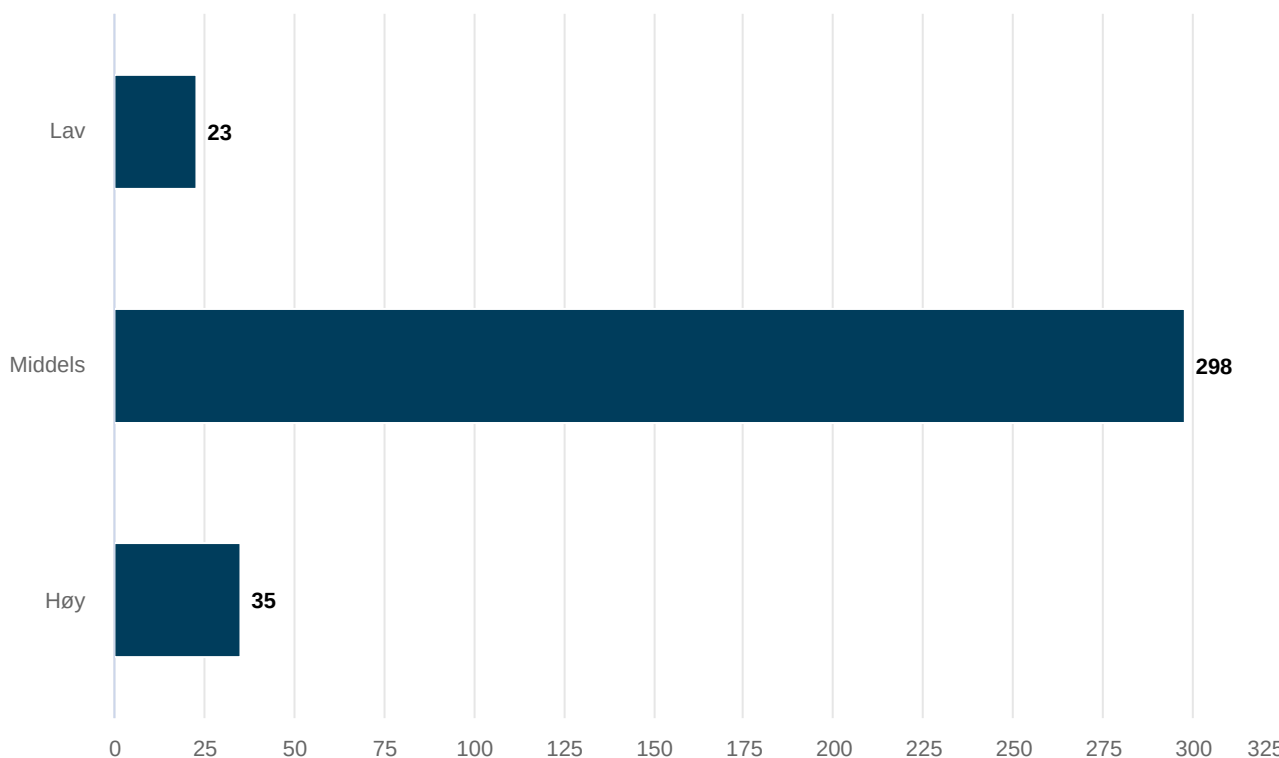
1) KBNs prosesser for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

KBN er indirekte eksponert for klimarelaterte risikoer – i ytterste konsekvens vil klimarelaterte risikoer som påvirker langsiktig økonomisk bærekraft i kommunene, også påvirke staten og KBN.

Klimarisiko er integrert i modellen for kredittvurdering av utlånskunder. Basert på ti mikroøkonomiske indikatorer, herunder endringer i utslipp, sårbarhet for stormflo ved havnivåstigning og hvor oppdatert ROS-analyse kommunen har, tildeles hver kommune en risikoscore på skalaen «Lav», «Middels» eller «Høy». De fleste kommuner kommer ut med middels klimarisiko i modellen. Kommuner som kommer dårlig ut har gjerne store punktutslipp fra industribedrifter som sysselsetter relativt mange, har veldig gammelt spillvannsnett og relativt høye utslipp per innbygger. Kommuner som gjør det godt har lave utslipp per innbygger, er ikke sårbare for stormflo, har oppdaterte ROS-analyser og en betydelig andel grønne lån. KBN skal i 2024 kommunisere klimarisikovurderingene i kredittmodellen i kundedialogen.

Figur: Risikoscore

Basert på ti mikroøkonomiske indikatorer tildeles hver kommune en risikoscore på skalaen «Lav», «Middels» eller «Høy»

2) KBNs prosesser for å håndtere klimarelatert risiko

Klima er integrert i flere av kategoriene i KBNs risikorammeverk:

Kapitalrisiko: Endringer i regulatoriske rammeverk vil trolig favorisere grønne/ bærekraftige investeringer. KBN har et godt etablert grønt låneprogram som vokser raskere enn øvrig utlånsvirksomhet. Styrets risikoappetitt er «lav».

Likviditetsrisiko: KBN utviklet i 2022 en strategi for likviditetsporteføljen som blant annet hensyntar ESG-faktorer og har gjennomført rutinemessige ESG-screeninger av likviditetsporteføljen. KBN har et godt utviklet grønt innlånsprogram som sikrer banken tilgang på kapital når kapitalstrømmen dreies i retning av bærekraftige investeringer. Styrets risikoappetitt er «svært lav».

Kredittrisiko: Norske kommuner, som er den viktigste kredittmotparten til KBN, kan ikke slås konkurs, og risikoen for mislighold er følgelig svært lav. KBN gjør likevel kredittvurderinger av kommunene sett bort fra at de ikke kan gå konkurs, og arbeider for å analysere klimarisikoen norske kommuner, og dermed KBN, er eksponert mot. Styrets risikoappetitt for samlet kredittrisiko er «lav».

Markedsrisiko: KBN har utviklet en bærekraftsstrategi for likviditetsinvesteringene. Styrets risikoappetitt er «lav».

Operasjonell risiko: KBN har et langsiktig mål om å ha lavest mulig ESG-risiko og har egne mål for ESG-risikokår fra MSCI, Sustainalytics og ISS ESG. Styrets risikoappetitt er «lav», og «svært lav» for hvitvasking og etterlevelse.

Klimarisiko er omtalt i KBNs *Dokumentasjon av risikoprofil og vurdering av kapitalbehov (ICAAP)*.

3) Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i KBNs helhetlige risikostyring

KBN gjennomfører årlig en gjennomgang av bankens risikoeksponering for å sikre at all vesentlig risiko er identifisert og tilstrekkelig håndtert. Klimarelatert risiko er inkludert i dette.

I tillegg til klimarisikoscoreing som nevnt over, opprettet KBN i 2022 ESG- og NBS-screening av likviditetsporteføljen. Screeningen skal rapporteres kvartalsvis.

Mål og metoder

Beregninger og mål som brukes for å vurdere og håndtere relevante klimarelaterte risikoer og muligheter.

1) Metodene KBN bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av strategi og prosesser for risikostyring

Metode:	Styrker:	Svakheter:
Grønne utlån som andel av total utlånsportefølge	Gir informasjon om i hvilken grad KBNs portefølge har en bedre klimaprofil enn sammenlignbare aktører	Sier lite om konsentrasjonen av grønne lån og hvorvidt disse er i tråd med taksonomikravene
Andel kommuner med grønne lån	Viser hvor utbredt og diversifisert grønne lån er	Sier ikke noe om hvorvidt disse er i tråd med taksonomikravene
KBNs utslipp	Gir informasjon om KBNs utslipp og gir mulighet for sammenligning med andre aktører og bransjestandarder	Scope 3-beregningene er begrenset til forretningsreiser og restavfall
Identifisere og finansiere investeringsprosjekter i kommunal sektor som trolig vil kvalifisere under EU-taksonomien	Prosjektene har høyere ambisjonsnivå	Vanskelig å kvalitetssikre at oppfyller taksonomikravene
Grønne innlån som andel av totale innlån	Gir informasjon om hvorvidt KBNs innlånsportefølge har en bedre klimaprofil enn sammenlignbare aktører	Sier ikke noe om hvorvidt disse er i tråd med EUs Green Bond Standard
Andel bærekraftsinvesteringer i likviditetsporteføljen	Gir informasjon om i hvilken grad KBNs likviditetsportefølge har en bedre klimaprofil enn sammenlignbare aktører	Sier ikke noe om klimaprofilen på den øvrige porteføljen
Kategorisering i klimarisikomodellen	Gir informasjon om klimarisikoprofilen til KBNs kunder	Fortsatt behov for å videreutvikle modellen

2) KBNs Scope 1, Scope 2 og Scope 3-utslipp, og relaterte risikoer

Se kapittelet Klimaregnskap for gjennomgang av KBNs utslipp over tid og plan og tiltak for å redusere disse. KBN jobber med å utvikle metodikk for beregning av en større del av Scope 3-utslippene og planlegger å sette vitenskapsbaserte mål for utslippsreduksjon der dette er mulig.

De beregnede klimagassutslippene fra KBNs egen virksomhet er begrensede og risikoen vurderes primært knyttet til omdømme.

3) Målene KBN bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og måloppnåelsen

Se kapitlet Mål 2024 for målsetninger knyttet til grønn finans og utslipp.

Årsberetning 2023

Virksomheten i 2023

Kommunalbanken AS (heretter KBN) er 100 pst. eid av den norske stat ved Kommunal- og distriktsdepartementet, og har forretningsadresse i Oslo, Norge. KBNs rolle er å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering av kommunesektoren. KBN har gjennom 2023 styrket sin rolle som den største og viktigste långiveren til kommunal sektor i Norge gjennom en utlånsvekst på 26 mrd. kroner i 2023. Ved utgangen av året var KBNs markedsandel på 51,1 pst., mot 49,7 pst. ved utgangen av 2022. Lånene har blant annet gått til å finansiere investeringer i skole, helse og omsorg, og vann og avløp.

KBN skal tilrettelegge for bærekraftig omstilling og økt verdiskaping. KBN tilbyr grønne utlånsprodukter for finansiering av prosjekter med en klimaambisjon. Veksten i grønne utlån var på 11 mrd. kroner i 2023 mot 8 mrd. kroner i 2022. Grønne utlån utgjør 15,4 pst. av total utlånsportefølje ved utgangen av 2023. God vekst i finansiering av prosjekter med en klimaambisjon, effektiv drift og høy kundetilfredshet understøtter at KBN utfører sitt samfunnsoppdrag på en god måte.

Bankens kjerne resultat⁵ er økt fra 1.081 mill. kroner i 2022 til 1.211 mill. kroner i 2023. Netto renteinntekter økte fra 1.866 mill. kroner i 2022 til 2.105 mill. kroner i 2023. Årsaken til økningen er hovedsakelig stigende pengemarkedsrenter, i takt med stigende styringsrenter fra Norges Bank. Resultatet for regnskapsåret endte på et overskudd på 1.432 mill. kroner i 2023, mot et underskudd på 60 mill. kroner i 2022.

Egenkapitalavkastningen for 2023 var 7,9 pst. mot -0,8 pst. i 2022. Basert på kjerne resultatet var egenkapitalavkastningen 7,3 pst mot 6,6 pst i 2022. Eiers krav til avkastning for KBN var i 2023 på 5,5 pst.

Strategi, mål og strategiske aktiviteter

I oktober 2022 la regjeringen frem eierskapsmeldingen «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper» (Meld. St 6. 2022-2023). Eierskapsmeldingen legger særlig vekt på bærekraftig verdiskaping, og at staten skal være en aktiv og ansvarlig eier med et langsiktig perspektiv.

I eierskapsmeldingen framgår det at «Staten er eier i Kommunalbanken for å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren», og videre at «Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer». Eiers avkastningskrav og utbytteforventninger, samt kapasitet til å kunne tilby lån, er førende for bankens finansielle planer.

⁵ Resultat etter skatt fratrukket netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter (i henhold til note 3) etter påregnet skatt ved 25% skattesats, og fratrukket andel tilordnet fondsobligasjonseiere. Resultatmålet inkluderer for å gi relevant informasjon om selskapets underliggende drift.

Styret har i 2023 oppdatert KBNs gjeldende strategi. For å oppnå bankens formål har styret fastsatt følgende strategiske pilarer for strategiperioden:

- **KUNDENS FØRSTEVÅLG:** Vårt hovedmål er at våre kunder skal ønske å benytte KBN til langsiktig finansiering av investeringer i velferd.
- **STERK MARKEDSAKTØR:** KBN skal gjennom en sterk posisjon i kapitalmarkedet nasjonalt og internasjonalt sikre norske kommuner attraktiv finansiering.
- **LEDENDE PÅ GRØNN FINANS:** KBN skal være blant de ledende finansinstitusjonene på grønne finansieringsløsninger og innsikt som bidrar til bærekraftig omstilling og verdiskaping.
- **KOMPETANSE- OG TEKNOLOGIDREVET:** Måten vi jobber på skal fremme læring, kunnskapsdeling og effektiv utnyttelse av teknologi.

Styret vedtar, på bakgrunn av strategien, prioriterte strategiske mål for strategiperioden, og ambisjoner og nøkkelresultater som skal prioriteres første året. KBN benytter OKR (Objectives and Key Results) som målstyringsverktøy i organisasjonen.

Arbeidet med etablering av nye utlånsprosesser og utlånsystemer har vært blant hovedaktivitetene også i 2023. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2024. Gjennomføring av prosjektet er viktig for å oppnå en fornyelse og effektivisering av utlånsprosessen. Det har i 2023 vært jobbet mye med videreutvikling av datavarehus som kilde for rapporter og analyser i KBN. Det er gjennomført aktiviteter knyttet til bærekraftsrapportering, finansieringsprosjekter innen EU-taksonomien og modellutvikling for beregning av finansierte utslipp. Det er videre jobbet med overgang til nye referanserenter og med initiativ for å oppnå bedre rammevilkår for KBN.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styret bekrefter i henhold til regnskapslovens §3-3a at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet er avgitt på grunnlag av denne forutsetningen. Det er styrets oppfatning at årsregnskapet med noter per 31. desember 2023 gir en dekkende beskrivelse av bankens finansielle stilling ved årsskiftet. Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS).

Styret bekrefter i henhold til verdipapirhandellovens §5-5, at selskapets årsregnskap for 2023 etter styrets beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med IFRS, og at opplysningene i regnskapet gir et rettvise bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Årsberetningen gir etter styrets beste overbevisning en rettvise oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, og de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet står overfor i neste regnskapsperiode.

Resultat for året

Resultat for regnskapsåret endte på 1.432 mill. kroner i 2023, mot -60 mill. kroner i 2022.

Tabell 1: Resultat for regnskapsåret

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Netto renteinntekter	2 105	1 866
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	126	133
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	212	-1 615
Økt/(reduert) avsetning for forventet kredittap	- 10	28
Sum driftskostnader	325	271
Skattekostnad	444	- 120
Resultat for regnskapsåret	1 432	- 60

Netto renteinntekter utgjorde 2 105 mill. kroner i 2023, mot 1 866 mill. kroner i 2022. Netto renteinntekter fra bankens utlånsvirksomhet er positivt påvirket av stigende pengemarkedsrenter, utlånsvekst og økte utlånsmarginer. Netto renteinntekter fra likviditetsforvaltningen gir moderat bidrag til inntjeningen i 2023, i tråd med forventning. Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester utgjør 126 mill. kroner i 2023 mot 133 mill. kroner i 2022. Bidrag til krisetiltaksfondet er den største kostnadsposten og utgjorde 82 mill. kroner i 2023 mot 87 mill. kroner i 2022.

Tabell 2: Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Utlån til kunder inkludert sikringsinstrumenter	101	-1 129
Sertifikater og obligasjoner inkludert sikringsinstrumenter	- 82	- 138
Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital inkludert sikringsinstrumenter	193	- 348
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	212	-1 615
Herav netto urealiserte gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	120	-1 622
Herav netto realisert gevinst/(tap) på markedstransaksjoner	92	6

Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter for 2023 utgjør 212 mill. kroner, mot -1 615 mill. kroner i 2022. Netto gevinst på fastrenteutlån målt til virkelig verdi og tilhørende sikringskontrakter utgjør 101 mill. kroner. Kredittspredene for norske kommuner var på om lag samme nivå ved utgangen av 2023 som ved utgangen av 2022. KBN har innført sikringsbokføring for alle nye fastrenteutlån fra 1. januar 2022. Innføring av sikringsbokføring for fastrenteutlån vil over tid redusere porteføljen av fastrenteutlån bokført til virkelig verdi og derigjennom redusere urealiserte verdiendringer i resultatet.

Netto gevinst på bankens innlån, ikke hensyntatt endring i egen kredittrisiko, utgjør 193 mill. kroner. I 2023 er det bokført en realisert gevinst fra tilbakekjøp av ansvarlig lån på 101 mill. kroner. Resterende knytter seg hovedsakelig til urealiserte gevinster som følge av endringer i basisspreader som påvirker verdsettelsen av sikringskontrakter ved utgangen av året. For bankens likviditetsplasseringer ble det et netto tap på 82 mill. kroner, hvorav urealiserte tap utgjorde 72 mill. kroner.

Tabell 3: Totalresultat

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Resultat for regnskapsåret	1 432	- 60
Verdiendring på gjeld som skyldes endring i egen kredittisiko	484	800
Aktuarmessig gevinst/tap på pensjonsforpliktelse	- 8	2
Skatt på postene i totalresultatet	- 119	- 200
Totalresultat for regnskapsåret	1 789	541

Totalresultatet endte på 1.789 mill. kroner for 2023, mot 541 mill. kroner for 2022. Verdiendring på gjeld som skyldes endring i egen kredittisiko på 484 mill. kroner tilskrives utgang i kredittspreader på utstedt obligasjonsgjeld. Tilsvarende ble det i 2022 bokført en verdiendring på 800 mill. kroner.

Bankens finansielle instrumenter holdes normalt til forfall og verdiendringenes effekt på resultatet reverseres ved en reversering i markedsbevegelsene eller etter hvert som instrumentene nærmer seg forfall.

Tabell 4: Driftskostnader

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Lønn, arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader	132	113
Pensjon	12	12
Administrasjonskostnader og andre driftskostnader	139	108
Avskrivninger	43	38
Sum driftskostnader	325	271

Driftskostnader utgjorde 325 mill. kroner i 2023 mot 271 mill. kroner i 2022. Som følge av oppnådde resultater ble det opptjent 1,1 månedslønn i variabel lønn i 2023, mens det ikke ble opptjent variabel lønn i 2022. Dette forklarer deler av økningen i lønnskostnader. Administrasjonskostnader og andre driftskostnader er økt med 31 mill. kroner fra 2022. Økningen tilskrives prisvekst og kronesvekkelse, økt aktivitet innen utvikling og forbedring av drift, og innleie av ressurser i påvente av ansettelse.

Nøkkeltall soliditet

Tabell 5: Nøkkeltall soliditet

Per 31. desember 2023	Volum i mrd. kroner	Kapitaldekning	Myndighetskrav
Ren kjernekapital	16,5	17,4 %	14,8 %
Kjernekapital	20,0	21,0 %	16,7 %
Total kapital	20,8	21,9 %	19,2 %

KBN mottok Finanstilsynets vedtak om pilar 2-krav (SREP) den 22. desember 2023. Finanstilsynet vedtok at Kommunalbanken skal ha et pilar 2-kapitalkrav som utgjør 2,0 pst. av beregningsgrunnlaget etter pilar 1. Pilar 2-kravet er dermed nedjustert med 0,1 prosentpoeng. Pilar 2-kravet skal dekke risikoer foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket av de generelle kapitalkravene i pilar 1. Kravet skal oppfylles med minimum 56,25 pst. ren kjernekapital og minst 75 pst. kjernekapital. Kravet trådte i kraft fra 31. desember 2023.

Uvektet kjernekapitalandel er 3,9 pst. ved årsskiftet, mot myndighetsfastsatt krav på 3,0 pst.

Forvaltningskapitalen var 522 mrd. kroner per 31. desember 2023, sammenliknet med 492 mrd. kroner ved foregående årsskifte. Økningen skyldes hovedsakelig svekkelse av den norske kronen. Bankens utlånsportefølje (hovedstol) er økt med 26 mrd. kroner i løpet av 2023.

Soliditeten er sensitiv for store svingninger i valutakurser, spesielt amerikanske dollar mot norske kroner, fordi dette påvirker balansens størrelse gjennom omregning til norske kroner, og ved at endring i verdien av utestående valutasikringsinstrumenter medfører bevegelser i kontantsikkerhet. Når kronen svekker seg mottar KBN sikkerhet, balansen øker og kapitaldekningen reduseres. Når kronen styrker seg, øker kapitaldekningen. Nøkkeltallene for vektet kapitaldekning er i tillegg forbigående påvirket av endringer i verdien av sikringskontraktene inntil sikkerhet mottas påfølgende dag og denne tilleggseffekten utlignes. KBN har interne buffere for å unngå at soliditeten faller under regulatoriske krav som følge av valutasingninger.

Utlån

Markedet for kommunale lån har i 2023, som tidligere år, vært dominert av KBN, KLP og utstedelser direkte i kapitalmarkedet. KBN er den største samlede tilbyder av lån, og den største tilbyderen av lange avdragsbaserte lån. Tidvis har det også i 2023 vært sterk konkurranse mellom de ulike aktørene, mens spesielt i andre halvår av 2023 var kapitalmarkedet en mindre attraktiv finansieringskilde for kommuner og fylkeskommuner. Tilstrekkelig og godt forvaltet utlånskapasitet gjennom 2023 sikret bankens kunder tilgang til finansiering også inn mot slutten av året og hvor alternativene periodevis var svært begrenset eller dyre. Uten tilstrekkelig kapasitet i KBN hadde lånekostnadene på nye lån i fjerde kvartal for mange kunder vært vesentlig dyrere.

KBN hadde i 2023 en samlet utlånsvekst på 25,7 mrd. kroner, tilsvarende 7,8 pst. Ordinær gjeldsvekst i kommunal sektor endte i 2023 på 7,9 pst., mot 5,7 pst i 2022. Det har også i 2023 vært vekst i kommunenes låneopptak fra Husbanken, hvor lånene brukes til videre utlån til kommunenes innbyggere innenfor startlånordningen. Korrigert for denne veksten ligger gjeldsveksten i 2023 på 7,2 pst., mot 4,8 pst. i 2022. Samlet utlånsvekst til kommuner og fylkeskommuner og som inngår i beregningen av KBNs markedsandel var i 2023 på 43,5 mrd. kr. Dette er en høyere gjeldsvekst enn forventet for året, men må sees i sammenheng med en vesentlig prisoppgang på investeringsrelaterede varer og tjenester.

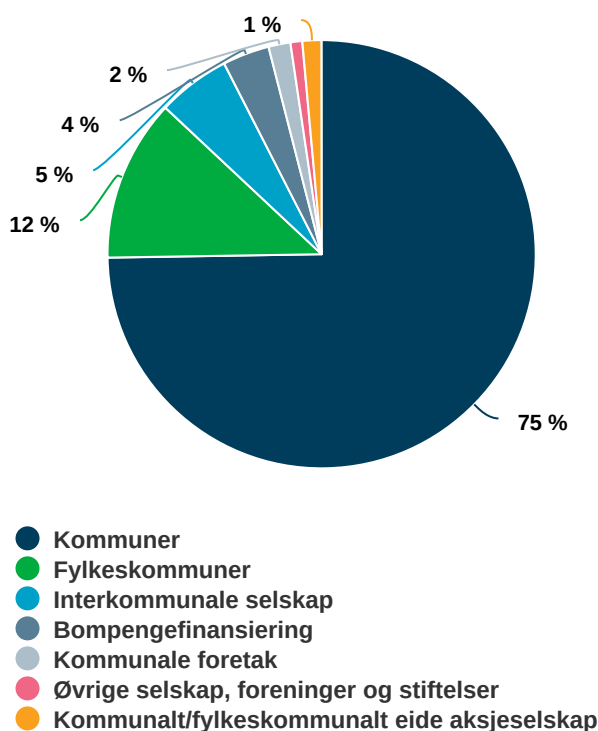
Det har i 2023 vært en rekordhøy etterspørsel etter KBNs lange lån med avdrag og KBN har aldri utbetalt et så stort volum av denne lånetypen tidligere. Den sterke veksten vurderes å være knyttet til et ustabil og lite attraktivt kapitalmarked store deler av 2023, og hvor mange kunder i stedet har valgt PT-lån som et forutsigbart og enkelt låneprodukt. Det har også vært god etterspørsel etter lån med fastrente sammenlignet med tidligere år, noe som antas å være knyttet til gunstige markedsforhold for slike lån gjennom 2023. Som tidligere år har de viktigste områdene for lånefinansiering vært skole, helse og omsorg samt vann- og avløp. Etterspørselen er fordelt på alle grupper av kommuner. Det er de største kommunene og fylkeskommunene som har den største utlånsveksten i KBN i 2023.

KBNs markedsandel har økt gjennom 2023 grunnet god etterspørsel og tilstrekkelig utlånskapasitet. Pr 31. desember 2023 er markedsandelen på 51,1 pst., en økning fra 49,7 pst. ved utgangen av 2022, og med det en markedsandel om lag på nivået ved utgangen av 2021. KBN har et mål om en stabil markedsandel over tid i utlån til kommuner og fylkeskommuner. Ved utgangen av året har KBN utlån til 355 av landets 356 kommuner, alle fylkeskommuner, samt Longyearbyen lokalstyre. I tillegg er en rekke kommunale og interkommunale selskaper og selskaper med kommunal eller fylkeskommunal garanti lånekunder i KBN.

KBNs totale portefølje av grønne lån til klima- og miljøriktige investeringer økte med 25 pst., tilsvarende 11 mrd. kroner i 2023 fordelt på 114 ulike prosjekter. Ved utgangen av 2023 har 141 kommuner, 5 fylkeskommuner og totalt 72 andre kunder grønne lån i KBN, og utestående beløper seg til totalt 55 mrd. kroner. Effektene av disse utlånene rapporteres årlig i KBNs miljøeffektrapport. Bankens kriteriesett for grønne utlån oppdateres årlig i tråd med utviklingen i miljøstandarder.

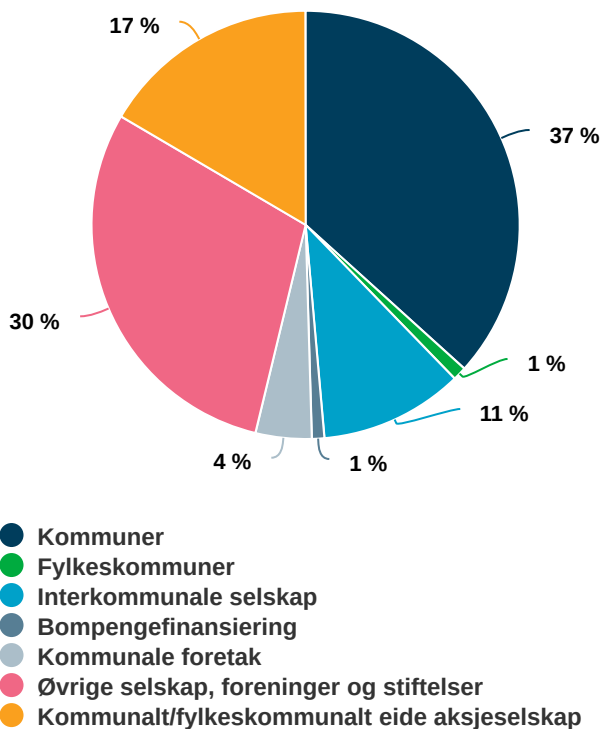
89 pst. av KBNs utlån er lån direkte til kommuner, inkl. kommunale foretak, og fylkeskommuner, slik fordelingen i figuren under viser. 5,5 pst. av utlånene er til interkommunale selskap, og de resterende 6 pst. av utlånsporteføljen er lån til ulike typer organisasjonsformer, alle med kommunal eller fylkeskommunal garanti, hvorav i overkant av halvparten går til bompengefinansierte veiprojekter.

Figur: Fordeling av KBNs utlån målt i kroner fordelt på kundekategori

Totale utestående lån fordeler seg på til sammen 967 kunder. Figuren under viser at 42 pst. av kundene målt i antall er kommuner, fylkeskommuner og kommunale foretak. Interkommunale selskap utgjør 11 pst., mens kunder med kommunal eller fylkeskommunal garanti samlet utgjør 47 pst.

Figur: Fordeling av antall kunder innenfor hver kundekategori

Det har ikke vært mislighold av betalinger eller lån i 2023.

Innlån

KBNs kredittrating AAA/Aaa sikrer stabil tilgang til innlån med gunstige betingelser som kommer kommunal sektor til gode. KBN følger en diversifisert innlånstrategi som sikrer god spredning i investorbasen og lav refinansieringsrisiko. Totale nye innlån i 2023 beløp seg til 78 mrd. kroner mot 87 mrd. kroner i 2022. Reduksjonen i norske kroner er primært grunnet svekket krone i 2023, noe som medførte lavere finansieringsbehov. Banken har hatt god tilgang til finansiering i kapitalmarkedene gjennom 2023.

Europa, USA og Asia er de viktigste innlånsmarkedene for banken. Totalt ble det tatt opp innlån i 10 valutaer både i 2023 og 2022. KBN oppnådde en god valutadiversifisering på innlån gjennom året og andelen innlån denominert i USD er opprettholdt på om lag 50 pst. KBN la ut fire USD benchmark-obligasjonslån pålydende totalt USD 3,5 mrd. i 2023. KBN opplevde god interesse fra investorene og benchmark-lånene ble betydelig overtegnet. I tillegg opplevde banken god interesse i britiske pund, australske dollar og kanadiske dollar.

Storbritannias Financial Conduct Authority (FCA) besluttet i 2020 at LIBOR skulle opphøre og ikke lenger kvoterer fra 1. juli 2023. Denne referanserenten måtte dermed erstattes av en ny, og risikofri, referanserate for aktuelle kontrakter og aktivitet. For USD ble Libor erstattet av referanserenten Secured Overnight Financing Rate (SOFR). KBN hadde ingen obligasjoner med flytende LIBOR-rente på overgangstidspunktet, men hadde en betydelig portefølje av finansielle derivater med USD LIBOR som

referanserente. Endringen var regulert i en overgangsklausul i ISDA-avtalen for finansielle derivater, noe som innebar at referanserenten ble endret fra 3 måneders USD Libor til USD SOFR med et spreadpåslag på 26,16 basispunkter. KBN konverterte alle løpende derivatkontrakter over til USD SOFR i løpet av 2023. Konverteringen innebar ingen vesentlige resultateffekter.

KBN er blant de mest aktive norske utstederne av grønne obligasjoner og en av de ledende aktørene i utviklingen av grønn finans i Norden. Grønne obligasjoner finansierer utlån til grønne investeringer hos KBNs kunder. KBNs rammeverk for grønne obligasjoner ble sist oppdatert våren 2021 og bygger videre på og erstatter tidligere rammeverk fra 2016. Det oppdaterte rammeverket har fått en uavhengig tredjepartsvurdering fra CICERO, og fikk samlet sett karakteren «Medium Green» og karakteren «Excellent» for styring. KBN utstedte 4 grønne innlån i 2023 pålydende totalt tilsvarende USD 0,5 mrd.

KBNs samlede utestående volum av obligasjoner og andre låneopptak ble i 2023 økt fra 429 mrd. kroner til 438 mrd. kroner. Økningen målt i norske kroner skyldes i stor grad svekkelse av kronen gjennom 2023.

Likviditetsstyring

KBN opererer med en likviditetsbeholdning som over tid skal tilsvare 12 måneders finansieringsbehov inkludert utlånsvekst for kommunesektoren. Likviditetsporteføljen holdes i hovedsak i verdipapirer utstedt av stater, multinasjonale institusjoner og regioner. KBN investerer også i obligasjoner med fortrinnsrett. Likviditetsporteføljen forvaltes ut fra en lavrisiko investeringsstrategi både hva gjelder kreditt- og markedsrisiko. En stor andel av plasseringene gjøres i utenlandsk valuta, derfor vil bevegelser i kronekursen medføre svingninger i størrelsen på likviditetsreserven omregnet til norske kroner. Likviditetsbeholdningen utgjorde 115 mrd. kroner ved utgangen av 2023, mot 110 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Liquidity Coverage Ratio (LCR) på totalnivå og i norske kroner var ved utgangen av året henholdsvis 266 pst. og 87 pst. LCR angir beholdning av likvide eiendeler relativt til netto likviditetsutgang i en situasjon med stress i penge- og kapitalmarkedene 30 dager frem i tid.

Eierstyring og selskapsledelse

Styringen av KBN bygger blant annet på finansforetaksloven, aksjeloven, regnskapsloven, eierskapsmeldingen og anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES). Les om redegjørelsen for [eierstyring og selskapsledelse](#).

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret utarbeider retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Retningslinjen vedtas av styret og forelegges generalforsamlingen for godkjenning ved endring eller minimum hvert fjerde år. Lønnsrapport som viser godtgjørelse mottatt av ledende personer forelegges generalforsamlingen for rådgivende avstemming. Rapporten offentliggjøres samtidig med årsrapporten på [bankens nettsider](#).

Risikostyring og internkontroll

KBNs styre har vedtatt retningslinje for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter KBNs risikoappetitt og påser at den er innenfor virksomhetens risikokapasitet. Det foretas en årlig vurdering og eventuell tilpasning av terskelnivåer for risikoappetitt. Styret behandler årlig administrerende direktørs vurdering av internkontrollen.

Risikostyringen skal sikre at forvaltningen av KBNs eiendeler og forpliktelser gjennomføres i henhold til styrets retningslinje for risikostyring og internkontroll, og fastsatt risikoappetitt. Det foretas risikovurdering av vesentlige risikoer for alle bankens virksomhetsområder minst årlig. Stresstester og scenarioanalyser benyttes for å vurdere sårbarheten til bankens mest sentrale risikoområder. Resultatet av stresstestene evalueres og tas i betraktning ved fastsettelse av risikoappetitt, kapitalplan og -buffer, gjenopprettingsplan og i utforming av bankens forretningsstrategi.

Styret underrettes regelmessig om foretakets virksomhet, stilling og resultatutvikling. Styret behandler regelmessig administrasjonens vurdering av risiko, etterlevelse og hendelser.

Risikostyringen er etablert i en struktur basert på tre forsvarslinjer som skal sikre systematisk identifisering, vurdering, overvåking og rapportering av risiko i alle deler av virksomheten. Førstelinjeforsvaret gjennomfører operative oppgaver og har ansvar for å styre og kontrollere at aktivitetene gjennomføres innenfor fastsatte rammer og i samsvar med eksternt og internt regelverk. Andrelinjeforsvaret foretar uavhengige risiko- og etterlevelseskontroller, kontrollerer og validerer modeller og avgir uavhengige risiko- og etterlevelsesrapporter. Andre forsvarslinje består av risikostyrings- og compliance-funksjonene. Internrevisor (KPMG) utgjør KBNs tredje forsvarslinje og er styrets uavhengige kontroll- og bekreftelsesorgan.

Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Forsikringsdekningen har en beløpsbegrensning på 600 mill. kroner. Primær forsikringsgiver er Tryg Forsikring NUF.

Kapitalrisiko

KBN har lav appetitt for kapitalrisiko. KBNs regulatoriske kapitalrisiko drives av bankens forretningsmessige innretning, balansesammensetning og eksterne forhold som påvirker kapitaldekning. Bankens økonomiske kapitalrisiko består av den aggregerte risiko som egenkapitalen er eksponert overfor (risiko for tap knyttet til markedsrisiko, kredittrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko).

KBN har en strukturert prosess for å beregne sitt kapitalbehov inkludert nødvendige buffer for å sikre at banken har tilstrekkelig kapital ift. sin risikoprofil.

Kredittrisiko

KBN har lav appetitt for samlet kredittrisiko.

KBN har utelukkende utlån til kunder tilknyttet kommunal sektor, noe som innebærer en svært lav risiko for økonomisk tap innenfor utlånsvirksomheten. Dette skyldes blant annet kommunelovens bestemmelser, hvor det er fastslått at kommuner ikke kan gå konkurs. Ved eventuelle finansielle problemer eller presset kommuneøkonomi, vil kommunene settes under statlig oppfølging gjennom register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). Dette vil i praksis sikre KBN mot tap av akkumulert gjeld og påløpte renter.

KBN forvalter sin likviditet gjennom plasseringer i verdipapirer med høy kredittverdighet, og banken har lav appetitt for kredittrisiko mot likviditetsmotparter.

KBN anvender finansielle derivater for å styre rente- og valutarisiko ved utlån, innlån og likviditetsplasseringer. Motpartsrisikoen knyttet til inngåelse av derivatavtaler reduseres gjennom bruk av sentral motpart (clearing) og motparter med høy kredittverdighet, der det foretas daglig utveksling av sikkerhet.

Likviditetsrisiko

KBN har svært lav appetitt for likviditetsrisiko. Styringen av likviditetsrisiko ivaretas av bankens interne rammeverk for likviditetsstyring. KBN skal sikre at virksomheten til enhver tid oppfyller sine forpliktelser når de forfaller uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger.

Markedsrisiko inkludert rente- og valutarisiko

KBN har lav appetitt for markedsrisiko og det benyttes finansielle derivater for å sikre all vesentlig eksponering mot rente- og valutarisiko. Gjenværende bidrag til markedsrisiko for KBN er i hovedsak basisrisiko og kredittspreadrisiko. Basisrisiko er risiko for endring i basisspreder mellom to valutaslag som påvirker verdien av sikringskontrakter. Kredittspreadrisiko er risiko for endringer i kredittspreder på eiendeler.

Operasjonell risiko

KBN har lav appetitt for operasjonell risiko. Innenfor operasjonell risikostyring benyttes en helhetlig og systematisk tilnærming til å identifisere risiko, og det foretas regelmessig risikovurdering for alle vesentlige funksjoner. Dette danner grunnlaget for å prioritere ressurser til risikoreducerende aktiviteter. Operasjonell risiko er gjenstand for løpende overvåking og rapportering. Etterlevelsrisiko, det vil si risiko for manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk, cyberrisiko og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering er tre underkategorier av operasjonell risiko som er gjenstand for særskilt rapportering. KBN har svært lav appetitt for etterlevelsrisiko og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering og lav appetitt for cyberrisiko.

Miljø-, sosial og styringsmessig risiko (ESG)

Sosial- og styringsmessig risiko

KBN reduserer sosial- og styringsmessig risiko i egen virksomhet gjennom god eierstyring og selskapsledelse, god risikostyring og intern kontroll, gode arbeidsforhold tilrettelagt for mangfold og likestilling, og etisk forretningsførsel.

KBN jobber i oppfølgingen av kundene med å skape bevissthet om viktigheten av gode rutiner for internkontroll, herunder habilitet, etikk, varslingsmuligheter, vurdering av risiko for økonomisk kriminalitet, samt stille spørsmål om kundenes krav til og oppfølging av leverandører ifm. anskaffelser av og gjennomføring av bygg- og anleggsprosjekter.

Klimarelatert risiko

KBN står i begrenset grad overfor direkte klimarelatert risiko i egen virksomhet, men er indirekte eksponert gjennom klimarelatert risiko som kommunesektoren står overfor. Det er som nevnt ovenfor fastlagt i kommunelovens § 29-1 at kommuner og fylkeskommuner ikke kan slås konkurs, og følgelig er risiko for tap på utlån som følge av KBNs indirekte klimarelaterte risiko svært lav. KBNs direkte og indirekte klimarelaterte risiko er videre omtalt i TCFD-rapporteringen i årsrapporten.

Naturreisiko

KBN står i begrenset grad overfor direkte naturrelatert risiko i egen virksomhet, men er indirekte eksponert gjennom utlån til kommunesektoren. Kommunesektoren låner penger fra KBN til sine investeringer i bygg, vann og avløp, veier og infrastruktur som kan medføre naturinngrep. Investeringene krever råmaterialer som kan medføre naturinngrep. Kommuner og fylkeskommuner kan ikke slås konkurs, og følgelig er tap på utlån som følge av KBNs indirekte naturrelaterte risiko svært lav. KBN vil i 2024 jobbe med å kartlegge sin naturreisiko med sikte på å rapportere etter TNFD-rammeverket.

ESG-relatert risiko i likviditetsporteføljen

KBN har en strategi for likviditetsporteføljen som også hensyntar ESG-relatert risiko, og retningslinjer og systemer for rutinemessig screening av porteføljen.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Styret legger vekt på å føre en løpende dialog med bankens sentrale interessenter for å sikre god forståelse for bankens forretningsmodell og rammebetingelser. God og åpen kommunikasjon er viktig for tilliten hos eier, kunder, ratingbyråer, investorer, regulatoriske myndigheter, ansatte og samfunnet for øvrig.

KBNs eksterne kommunikasjon skal blant annet bidra til å belyse problemstillinger som påvirker våre kunder, for eksempel endringer i deres egne eller KBNs rammebetingelser. Inflasjon og renteendringer, grønn finans og kommunenes langsiktige bærekraft i vid forstand har vært sentrale tema i den eksterne

kommunikasjonen i 2023. Det er avholdt en rekke kundewebinarer innen blant annet disse temaene. Viktigheten av en bærekraftig gjeldsforvaltning i kommunal sektor har blitt vektlagt i den direkte kommunikasjonen mot kundene, blant annet gjennom bankens finansseminarer, det digitale porteføljestyringsverktøyet KBN Finans og bankens nyhetsbrev.

Etikk

Alle ansatte og ledere skal opptre i samsvar med KBNs etiske retningslinjer, sist revidert i 2023. Alle ansatte har bekreftet at de er kjent med KBNs atferdsregler for 2023.

Samfunnsansvar

KBN har basert prioriteringene innenfor bærekraftarbeidet på omfattende dialog med bankens viktigste interessenter, og gjennomfører jevnlig vesentlighetsanalyse. Rapportering i tråd med åpenhetsloven foreligger i [KBNs redegjørelse for aktsomhetsvurderinger](#).

KBN følger standarden Global Reporting Initiative (GRI) i rapporteringen av bærekraft og TCFD (anbefalinger fra Task Force for Climate Related Financial Disclosures) i rapporteringen av klimarisiko. I tillegg rapporterer KBN på bærekraft/ESG til CDP (Carbon Disclosure Project). Les mer om bankens bærekraftsarbeid i [Bærekraft](#).

Organisasjon og medarbeidere

Som kunnskapsbedrift er KBNs måloppnåelse avhengig av å rekruttere, utvikle og beholde dyktige medarbeidere innen ulike fagområder. KBN må stadig tilpasse seg endringer som drives fram av blant annet teknologi, regulatoriske krav og endrede kundebehov, i tillegg til krav og forventninger fra eiere, andre interessenter og medarbeiderne selv. Dette krever en kultur for fornyelse og kontinuerlig tilførsel av ny kunnskap i organisasjonen. KBN har i 2023 påstartet arbeid med å fornye bankens utlånsprosesser og -systemer, som også har medført enkelte justeringer i organisering av arbeidsoppgaver tilknyttet utlånsprosessene. Tiltaket kompetanseløftet, der alle ansatte skal lære seg noe nytt, har høy gjennomføringsgrad også i 2023. Medarbeiderundersøkelsen gjennomført i 2023 viser at KBN har engasjerte medarbeidere med høy gjennomføringsevne som er stolte av å jobbe i KBN.

Sykefraværet var på 2,1 pst. i 2023 mot 3,6 pst. i 2022. Målet er over tid et sykefravær lavere enn 2,5 pst.

Les om arbeidsforhold samt mangfold og likestilling i [likestillingsredegjørelse](#).

Disponering av overskudd

Styret i KBN foreslår følgende disponering av overskuddet for regnskapsåret 2023: 700 mill. kroner utbetales i utbytte til eier, 131 mill. kroner utbetales i rente til fondsobligasjonseiere og 601 mill. kroner overføres til annen egenkapital. Det er generalforsamlingen som beslutter utbytteutdelingen. Det foreslåtte utbyttet utgjør 48,9 pst. av bankens resultat for regnskapsperioden og 57,8 pst. av kjernerresultatet. Staten

har en langsiktig utbytteforventning på om lag 55 pst. av kjerne resultatet etter skatt, gitt tilfredsstillende kapitaldekning. Utbytte inngår i bankens egenkapital frem til beslutning i generalforsamlingen, men trekkes fra ved beregninger av kapitaldekning.

Utsiktene fremover

Norges Bank hevet styringsrenten til 4,5 pst. i sitt rentemøte i desember 2023, og antydte at styringsrenten trolig vil holdes på dette nivået en god stund fremover. Norges Bank uttaler at bakgrunnen for hevingene er behovet for å dempe inflasjonen. Norges Banks prognose for rentebanen tilsier at styringsrenten vil holde seg på dette nivået frem til høsten 2024, før den gradvis avtar noe. Videre utvikling i rentenivået vil avhenge av den videre utviklingen av økonomien og inflasjonen. Målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 pst.

Arbeidsmarkedet i Norge er stramt og ledigheten forventes å øke noe utover i 2024. Lønnsveksten forventes å holde seg høy i 2024. Det forventes volatilitet i markedene også i 2024.

Krigene i Ukraina og i Midt-Østen, og usikkerhet knyttet til økonomisk utvikling, har medført en vedvarende usikkerhet i rentemarkedet. For året samlet har kredittspredene for kommuneutstedelser i kapitalmarkedet vært på stabilt, høye nivåer. Fortsatt høye kredittspreader i det vi går inn i et nytt år, synliggjør vedvarende nervøsitet i finansmarkedene. Det er usikkert om kredittspredene vil falle utover 2024 eller normalisere seg på et høyere nivå. Kombinert med stigende pengemarkedsrenter, har dette medført at det har blitt dyrere for våre kunder å finansiere sine investeringer. Det forventes at dette vil kunne ha påvirkning på samlet etterspørsel etter ny finansiering i årene fremover.

Sammen med en sterk kostnadsvekst vil et økende rentenivå gi en mer krevende økonomisk situasjon for mange av KBNs kunder. Samtidig er investeringsbehovet mange steder fortsatt stort. Vedlikeholdsetterslep og nødvendige standardhevinger vil fortsatt bidra til investeringsvekst, spesielt innenfor sektorene helse og omsorg, vann og avløp, og samferdsel.

SSBs befolkningsprognoser viser at antallet eldre over 80 år vil doble seg i løpet av 15 år. Økt bruk av velferdsteknologi vil medføre at flere kan klare seg selv og bo hjemme lengre, ref. også helsepersonellkomisjonens utredning som ble lagt frem 2. februar i 2023. Samtidig er veksten framover så sterk at det vil kreves en radikal endring i hvordan nødvendige omsorgstjenester tilbys. Økte investeringer innenfor helse- og omsorgsområdet vil bidra til at investeringsnivået samlet for KBNs kunder vil holde seg på høye nivåer i de neste årene. SSBs befolkningsprognoser forventer fortsatt lave fødselstall i kommende år, som tilsier et fallende investeringsbehov innenfor skole og barnehage. Tilgang på kvalifisert arbeidskraft er allerede en vesentlig problemstilling for mange kommuner. Framover vil dette i større grad bli et premiss inn i investeringsbeslutninger og som grunnlag for hvordan velferdstjenester skal tilbys til befolkningen.

Klimaendringer, overgangen til et lavutslippssamfunn og krav til redusert nedbygging av natur, vil legge premisser for investeringsbeslutninger gjennom lokalisering av nye bygninger, utforming og gjennomføring av entrepriser, energiløsninger, ressursbruk og materialvalg. Klimaendringene vil i seg selv bidra til økte investeringer for å håndtere spesielt økende fysisk klimarisiko. Avløpsnett må oppgraderes og tilpasses for å håndtere økte nedbørsmengder. Håndtering av overvann er et eksempel på et område med uavklarte

ansvars- og finansieringsforhold. Beskyttelse fra mer ekstremvær vil kreve store investeringer i bl.a. flomvern og rassikring framover. En bærekraftig natur- og arealbruk vil få økende betydning framover, som et stadig viktigere premiss for kommunale og fylkeskommunale investeringsbeslutninger.

Videre regulering av finanssektoren forventes i de kommende årene. EU-kommisjonens handlingsplan for bærekraftig finans, inkludert nye rapporteringskrav, vil for alvor gjøre seg gjeldende fremover. I tillegg forventes DORA-regelverket og bankpakke 2 å gjennomføres i løpet av 2024 eller 2025. Et økende omfang av nye reguleringer og krav til myndighetsrapportering fører til økt ressursbehov. KBN har en spesialisert forretningsmodell med utlånsvirksomhet med svært lav risiko, en internasjonalt rettet finansieringsmodell og offentlig eierskap, som skiller seg fra andre norske finansforetak. Regulatoriske krav utformes ofte med sikte på ordinære private banker, og er ikke tilstrekkelig differensiert basert på forretningsmodell. Forutsigbarhet og rammebetingelser tilpasset KBNs samfunnsoppdrag er viktig for å kunne bidra til lave kommunale lånekostnader og ivareta KBNs rolle som bærekraftig samfunnsbygger.

Etterspørselen etter utstedt obligasjonsgjeld fra KBN er god, og kredittspreadutgangen for bankens innlån har vært moderat. Det gjør at KBN er i god posisjon for å bevare lønnsomheten, som vil bidra til å ytterligere styrke langsiktig kapitalisering og utlånskapasitet.

Styret takker bankens medarbeidere for godt utført arbeid.

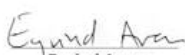
Oslo

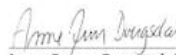
14.mars 2024

Styret og administrerende direktør for Kommunalbanken AS

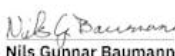

Brit Kristin Sæbø Rugland
 STYRELEDER

Rune Midtgaard
 STYRETS NESTLEDER

Eyvind Aven
 STYREMEDLEM

Anne Jenny Dvergsdal
 ANSATTES REPRESENTANT

Toril Hovdenak
 STYREMEDLEM

Nils Gunnar Baumann
 ANSATTES REPRESENTANT

Ida Espolin Johnson
 STYREMEDLEM

Ida Texmo Prytz
 STYREMEDLEM

Petter Steen Jr.
 STYREMEDLEM

Jannicke Trumpy Granquist
 ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Årsregnskapet 2023

Resultat

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	2023	2022
Renteinntekter fra eiendeler målt til amortisert kost		15 411	6 155
Renteinntekter fra eiendeler målt til virkelig verdi		6 933	3 026
Sum renteinntekter		22 345	9 180
Rentekostnader		20 240	7 315
Netto renteinntekter	<u>1</u>	2 105	1 866
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	<u>2</u>	126	133
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	<u>3</u>	212	-1 615
Økt/(reduert) avsetning for forventet kredittap	<u>14</u>	- 10	28
Sum andre driftsinntekter		96	-1 775
Lønn og administrasjonskostnader	<u>4,5</u>	190	166
Avskrivninger		43	38
Andre driftskostnader	<u>7</u>	92	67
Sum driftskostnader		325	271
Resultat før skatt		1 876	- 180
Skattekostnad	<u>6</u>	444	- 120
Resultat for regnskapsåret		1 432	- 60
Andel tilordnet aksjonær		1 301	- 135
Andel tilordnet fondsobligasjonseiere		131	75

TOTALRESULTAT

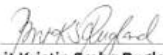
(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	2023	2022
Resultat for regnskapsåret		1 432	- 60
Andre innregnede inntekter og kostnader			
<i>Poster som ikke omklassifiseres til resultat</i>			
Verdiendring på gjeld som skyldes endring i egen kredittisiko	<u>18</u>	484	800
Aktuarmessig gevinst/(tap) på pensjonsforpliktelse		- 8	2
Herav skatt		- 119	- 200
Sum andre innregnede inntekter og kostnader		357	601
Totalresultat for regnskapsåret		1 789	541
Andel tilordnet aksjonær		1 658	467
Andel tilordnet fondsobligasjonseiere		131	75

Balanse

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	2023	2022
Eiendeler			
Fordringer på kredittinstitusjoner	<u>8,10,12,20</u>	36 601	39 512
Utlån til kunder	<u>8,9,10,13</u>	352 226	324 532
Sertifikater og obligasjoner	<u>8,9,10,11,15</u>	114 344	109 235
Finansielle derivater	<u>8,9,10,11,19,20</u>	16 505	16 119
Utsatt skattefordel	<u>6</u>	2 318	2 881
Andre eiendeler	<u>16</u>	210	170
Sum eiendeler		522 203	492 450
Gjeld og egenkapital			
Gjeld til kredittinstitusjoner	<u>8,10,17,20</u>	5 232	6 567
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	<u>8,10,18</u>	41 318	23 377
Obligasjongjeld	<u>8,9,10,11,18</u>	424 593	402 553
Finansielle derivater	<u>8,9,10,11,19,20</u>	28 505	39 070
Annen gjeld	<u>16</u>	76	56
Pensjonsforpliktelser	<u>5</u>	25	27
Ansvarlig lånekapital	<u>8,9,10,11</u>	770	1 897
Sum gjeld		500 520	473 547
Innskutt egenkapital	<u>22</u>	3 895	3 895
Fondsobligasjoner	<u>23</u>	3 484	2 392
Opptjent egenkapital		14 305	12 617
Sum egenkapital		21 684	18 903
Sum gjeld og egenkapital		522 203	492 450

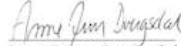
Oslo, 14. mars 2024

Styret og administrerende direktør for Kommunalbanken AS

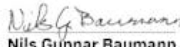

Brit Kristin Sæbø Rugland
STYRELEDER

Rune Midtgaard
STYRETS NESTLEDER

Eyvind Aven
STYREMEDLEM

Anne Jenny Dvergsdal
ANSATTES REPRESENTANT

Toril Hovdenak
STYREMEDLEM

Nils Gunnar Baumann
ANSATTES REPRESENTANT

Ida Espolin Johnson
STYREMEDLEM

Ida Texmo Prytz
STYREMEDLEM

Petter Steen Jr.
STYREMEDLEM

Jannicke Trumpy Granquist
ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Endringer i egenkapital

2023	Note	Aksjekapital	Fondsobligasjon	Verdiendringer gjeld egen kredittisiko	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2023		3 895	2 392	- 304	12 920	18 903
Resultat for perioden		0	0	0	1 432	1 432
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt - verdiendringer gjeld egen kredittisiko		0	0	363	0	363
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt - pensjon		0	0	0	- 6	- 6
Renteutbetaling på fondsobligasjon	23	0	0	0	- 101	- 101
Utstedelse av fondsobligasjon		0	1 093	0	0	1 093
Utbytte for 2022		0	0	0	0	0
Egenkapital per 31. desember 2023	22	3 895	3 484	59	14 245	21 684

2022		Aksjekapital	Fondsobligasjon	Verdiendringer gjeld egen kredittisiko	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2022		3 895	2 392	- 904	13 698	19 081
Resultat for perioden		0	0	0	- 60	- 60
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt - verdiendringer gjeld egen kredittisiko		0	0	600	0	600
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt - pensjon		0	0	0	2	2
Renteutbetaling på fondsobligasjon	23	0	0	0	- 74	- 74
Utbytte for 2021		0	0	0	- 646	- 646
Egenkapital per 31. desember 2022	22	3 895	2 392	- 304	12 920	18 903

Kontantstrømoppstilling

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Renteinnbetalinger	21 671	7 680
Renteutbetalinger	-19 068	-5 568
Utbetaling av transaksjonskostnader	- 129	- 131
Utbetaling til drift	- 285	- 233
Betalt skatt	0	- 525
Netto utbetaling av lån til kunder	-25 647	-5 385
Netto (innbetaling)/utbetaling kortsiktige plasseringer	1 677	-21 209
Netto innbetaling/(utbetaling) ved kjøp/salg av verdipapirer	1 936	5 950
Netto (innbetaling)/utbetaling andre eiendeler	- 50	- 5
Netto innbetaling/(utbetaling) annen gjeld	24	- 27
Netto (innbetaling)/utbetaling finansielle derivater	11 435	25 528
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-8 436	6 079
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-34	- 32
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	- 34	- 32
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling ved utstedelse av sertifikatgjeld	152 355	148 633
Tilbakebetaling av sertifikatgjeld	-134 845	-156 685
Nedbetaling på leieforpliktelse	- 8	- 8
Innbetaling ved utstedelse av obligasjonsgjeld	76 935	86 995
Tilbakebetaling av obligasjonsgjeld	-85 790	-84 295
Renteutbetaling på fondsobligasjon	- 101	- 74
Utbetaling av utbytte	0	- 646
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	8 546	-6 080
Sum kontantstrøm	76	- 33
Justering for valutakursendringer	29	- 24
Netto kontantstrøm etter valutakursendringer	105	- 57
Kontanter og kontantekvivalenter per 1. januar	251	308
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	105	- 57
Kontanter og kontantekvivalenter ved utgangen av perioden	356	251
Herav		
Fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	356	251
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	0

Noter til årsregnskapet

Regnskapsprinsipper

Selskapsinformasjon

Kommunalbanken AS, heretter KBN, er et norsk aksjeselskap som har som formål å yte lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper med kommunal garanti som utfører kommunale oppgaver. Selskapets forretningskontor er i Haakon VIIs gate 5B, Oslo. KBN er heleid av den norske stat ved Kommunal- og distriktsdepartementet.

Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards som er vedtatt av EU. Regnskapet bygger på historisk kost prinsippet bortsett fra finansielle eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi.

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Selskapets funksjonelle og presentasjonsvaluta er norske kroner (NOK). Balanseposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved bruk av valutakurs på balansedagen. Resultatposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved bruk av valutakurs på transaksjonstidspunktet. Effekter fra valutaomregning av hovedstol fra ikke-derivative renteinstrumenter i utenlandsk valuta og fra opptjente og påløpte renter og over-/underkurs er i resultatregnskapet presentert netto. Tilsvarende verdiendringer fra valutaderivater anvendt som sikringsinstrument i økonomisk sikring av nevnte valutaeksponering, er presentert netto sammen med omregningsdifferanser fra sikringsobjektet.

Estimater og skjønnsmessige vurderinger

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med IFRS krever at ledelsen anvender estimater og skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger som påvirker bokførte verdier av eiendeler og gjeld, og inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger baseres på historisk erfaring og forventninger om fremtidig utvikling. De viktigste estimatene og vurderingene i årsregnskapet omfatter:

Måling til virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked eller ikke har tilgjengelige noterte priser på balansedagen fastsettes ved hjelp av verdsettelsesmodeller. Når inndata i verdsettelsesmodeller ikke kan utledes direkte fra observerbare markedsdata, gjør ledelsen vurderinger og bruker forutsetninger knyttet til kredittrisiko og likviditetsrisiko i finansielle instrumenter. Selv om skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger baserer seg i størst mulig grad på faktiske markedsforhold på balansedagen, kan de medføre usikkerhet i regnskapsførte beløp. Ledelsen utviser særlig skjønn ved verdsettelse av instrumenter målt til virkelig verdi i nivå 3 i nivåhierarkiet, se note 9.

Finansielle instrumenter

INNREGNING OG FRAREGNING

Innregning av finansielle eiendeler og derivater skjer når foretaket blir part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser, altså på avtaletidspunktet. Innregning av finansielle forpliktelser skjer på oppgjørstidspunktet. Innregnet beløp for finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke er klassifisert til virkelig verdi over resultat inkluderer i tillegg transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen.

Finansielle eiendeler og derivater fraregnes når den kontraktmessige retten til kontantstrømmene utløper eller overføres og det vesentlige av risiko- og fortjenestepotensialet er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt. Ved tilbakekjøp av utstedte obligasjoner fraregnes den finansielle forpliktelsen på oppgjørstidspunktet.

KLASSIFISERING OG MÅLING

Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på tidspunktet for innregning og bestemmer etterfølgende måling av balanseført verdi. Kategorisering av finansielle instrumenter bestemmes av deres karakter og av forretningsmodellen for forvaltning av de finansielle eiendelene. Detaljerte prinsipper om klassifisering og måling presenteres i note 8 sammen med tabellariske oppstillinger over instrumentene.

VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Alle eiendeler og forpliktelser, som ikke måles til amortisert kost, måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet eller over andre innregnede inntekter og kostnader i totalresultatet. Virkelig verdi er den markedsbaserte prisen som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse, i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet. Virkelig verdi er prisen som oppnås under de gjeldende markedsforhold, uansett om prisen er direkte observerbar eller estimert ved hjelp av en annen verdsettingsmetode.

Finansielle instrumenter er kategorisert i virkelig verdi hierarkiet, der nivå inndelingen (nivå 1, 2 eller 3) er basert på observerbarheten til inndataene som benyttes i verdsettelsen. Se note 9 for regnskapsprinsipper for måling av virkelig verdi.

PRESENTASJON AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

KBN har ingen finansielle eiendeler og forpliktelser som motregnes og presenteres som nettobeløp i balansen. Generelle motregningsavtaler for finansielle derivater oppfyller ikke betingelsene for motregning, og alle finansielle derivater presenteres brutto i balansen. Kontanter mottatt eller stilt som sikkerhet for derivatesponering som gir rett til motregning ved konkurs, oppfyller heller ikke betingelsene for motregning i IAS 32. Kontantsikkerhet presenteres brutto i balansen som gjeld til eller fordringer på kredittinstitusjoner.

Alle finansielle derivater måles til virkelig verdi over resultat og klassifiseres som eiendeler når verdien er positiv, og som forpliktelser når verdien er negativ.

For egen utstedt gjeld som er utpekt målt til virkelig verdi innregnes og presenteres den del av verdiendringen som skyldes endringer i egen kredittrisiko i andre innregnede inntekter og kostnader i totalresultatet, mens resten av verdiendringen presenteres i resultatregnskapet.

FORVENTET KREDITTAP

For finansielle eiendeler klassifisert som målt til amortisert kost innregnes en avsetning for forventet kredittap. Forventet kredittap er basert på instrumentets/lånets eksponering ved mislighold, sannsynlighet for mislighold og tap ved mislighold, alle estimert på rapporteringstidspunktet. Forventet kredittap for instrumenter hvor kredittrisiko ikke har økt betydelig siden førstegangsinnregning reflekteres ved å beregne et tap basert på sannsynlighet for mislighold innenfor de neste 12 måneder. For instrumenter hvor kredittrisikoen har økt betydelig siden førstegangsinnregning reflekteres forventet kredittap ved å beregne et tap basert på en sannsynlighet for mislighold i eiendelens fulle levetid. Se note 14 Forventet kredittap for regnskapsprinsipper for måling av forventet kredittap.

Sikringsbokføring

Banken benytter rente- og valutaderivater i økonomisk sikring av rente- og valutaeksponering i eiendeler og gjeld. KBN anvender IFRS 9 for sikringsbokføring. Når et sikringsforhold tilfredsstillter kriterier for sikringsbokføring og utpekes til sikringsbokføring, behandles det regnskapsmessig som virkelig verdisikring. De sikrede objektene klassifiseres som målt til amortisert kost. Regnskapsprinsippene for sikringsbokføring er beskrevet detaljert i note 11 sammen med den finansielle informasjonen.

Prinsipper for inntekts- og kostnadsføring

Renteinntekter for balanseposter som måles til amortisert kost, inntektsføres etter effektiv rente metoden. For balanseposter som måles til virkelig verdi, herunder rentederivater, resultatføres renter etter hvert som de opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Verdiendringer på derivater som skyldes opptjent eller påløpt rente presenteres som renteinntekt/-kostnad, da derivatene benyttes i økonomisk sikring. Renteinntekter/-kostnader fra finansielle derivater som inngår i sikringsbokføring presenteres sammen med tilhørende renteinntekter/-kostnader fra sikringsobjektet.

Urealiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, verdiendringer knyttet til sikret risiko på sikringsobjekter under sikringsbokføring, og realiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter ved salg, resultatføres under «Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter».

Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester kostnadsføres i perioden når tjenesten er levert.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler måles til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Ordinære avskrivninger, basert på kostpris, er beregnet lineært over driftsmidlenes antatte utnyttbare levetid, og restverdien av driftsmidlene antas å være null.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler måles til anskaffelseskost. Øvrige immaterielle eiendeler består av IT systemer og avskrives lineært over levetiden. Dersom den årlige nedskrivningstesten indikerer at eiendelene har falt i verdi, skrives verdien av eiendelen ned, og differanse mellom balanseført verdi og virkelig verdi innregnes i resultatet.

Pensjonsordninger

Banken har en innskuddsbasert pensjonsordning. Innskuddspensjonen innebærer at banken betaler et fast prosentvis innskudd, avhengig av lønn, som sparing til hver ansattes pensjonskonto. Ansatte som var 55 år eller over da ordningen ble endret fra 1. januar 2018 har blitt værende i den tidligere kollektive ytelsesbaserte tjenstepensjonsordningen. Den innskuddsbaserte pensjonsordningen kostnadsføres løpende.

Leieavtaler

Leieavtaler blir behandlet ihht. IFRS 16 Leieavtaler som baserer seg på at det resultatføres avskrivninger for leide eiendeler ("bruksrettseiendelen"), og innregnes samtidig rentekostnader på leieforpliktelsen. Nedbetaling av hovedstolen og av rentedelen klassifiseres som finansieringsaktiviteter i kontantstrømanalysen.

Skatt

Skatter kostnadsføres når de påløper. Skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultatet og totalresultatet før skatt, og rentekostnader på fondsobligasjoner som innregnes i egenkapitalen. Det korrigeres for midlertidige og permanente forskjeller før årets skattegrunnlag for betalbar skatt framkommer. Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Ved beregning benyttes nominell skattesats. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller innenfor samme tidsintervall vurderes mot hverandre. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets skattepliktige resultat), endring i netto utsatt skatt og for lite/mye avsatt betalbar skatt tidligere år.

Selskapet er underlagt finansskatt. Skattesatsen er 25 pst.

Egenkapital

Selskapets egenkapital består av aksjekapital, fondsobligasjon som oppfyller krav til egenkapital og tilbakeholdt overskudd. Utbytte klassifiseres som egenkapital fram til tidspunktet når vedtaket om utbetaling er truffet av generalforsamlingen. Fondsobligasjonen måles til kostpris og betalte renter fratrekkes annen egenkapital.

Segmentinformasjon

Selskapet har bare ett driftssegment. Det foreligger således ikke segmentopplysninger ut over de noteopplysninger som gis om utlån til kunder og virksomheten som helhet, herunder informasjon om geografisk fordeling av utlån, sertifikater og obligasjoner og inntekter fra ulike kategorier av finansielle instrumenter.

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter direkte metode og viser kontantstrømmene etter anvendelsesområde. Kontantstrømmer fra derivater anføres til henholdsvis renteinntekter eller renteutbetalinger, mens kontantstrømmer fra utveksling av hovedstol på derivatene føres på linjen Netto (økning)/reduksjon i finansielle derivater. Enkelte derivater har periodisk oppgjør av valuta på nominelt beløp, disse inn- eller utbetalingene føres også på Netto (økning)/reduksjon i finansielle derivater. Kontantstrømmer fra realiserte og urealiserte valutagevinst/-tap føres på linjen Justering for valutakursendringer. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontantbeholdning, fordringer og gjeld på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist.

Nye standarder tatt i bruk, endringer i regnskapsprinsipper eller vedtatte, ikke ikrafttrådte standarder og fortolkninger

Ingen nye standarder har blitt tatt i bruk i 2023. Det har ikke vært vesentlig endring i regnskapsprinsipper gjennom året. Det er ingen relevante standarder og fortolkninger som er vedtatt, men ikke trått i kraft ennå, som har påvirkning på KBNs regnskapsprinsipper i kommende regnskapsår.

Note 1 Netto renteinntekter

(Beløp i NOK 1 000 000)

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Fordringer på kredittinstitusjoner	404	0
Andre pengemarkedsinnskudd	11	0
Utlån til kunder	11 755	5 274
Finansielle derivater, virkelig verdi sikring utlån	239	-30
Sertifikater og obligasjoner	3 002	911
<i>Renteinntekter fra eiendeler målt til amortisert kost</i>	<i>15 411</i>	<i>6 155</i>
Utlån til kunder	1 398	1 977
Sertifikater og obligasjoner	1 524	628
Finansielle derivater	4 011	421
<i>Renteinntekter fra eiendeler målt til virkelig verdi</i>	<i>6 933</i>	<i>3 026</i>
Sum renteinntekter	22 345	9 180
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	18
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	417	98
Obligasjonsgjeld	6 195	3 592
Finansielle derivater, virkelig verdi sikring obligasjonsgjeld	8 858	953
Andre rentekostnader	0	-12
<i>Rentekostnader fra gjeld målt til amortisert kost</i>	<i>15 470</i>	<i>4 649</i>
Obligasjonsgjeld	4 003	3 365
Finansielle derivater	726	-761
Ansvarlig lånekapital	41	61
<i>Rentekostnader fra gjeld målt til virkelig verdi</i>	<i>4 770</i>	<i>2 666</i>
Sum rentekostnader	20 240	7 315
Netto renteinntekter	2 105	1 866

KBN har fra 2023 endret presentasjon for renter fra finansielle instrumenter i virkelig verdi sikring. Det innebærer at renter som tidligere har vært presentert under renteinntekter eller rentekostnader målt til virkelig verdi er flyttet til renteinntekter eller rentekostnader målt til amortisert kost. Endringen påvirker kun presentasjonen av renter på finansielle derivater. Sammenlignbare tall er justert tilsvarende.

Note 2 Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Kostnader ved banktjenester	24	28
Bidrag til krisetiltaksfond	82	87
Andre transaksjonskostnader	20	17
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	126	133

Note 3 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter

(Beløp i NOK 1 000 000)

Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	2023	2022
Utlån til kunder ¹	1 049	-5 377
Sertifikater og obligasjoner ²	1 310	-2 177
Finansielle derivater	9 803	-18 748
Obligasjonsgjeld	-11 959	24 492
Ansvarlig lånekapital	10	196
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	212	-1 615
Herav netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	120	-1 622
Herav netto realisert gevinst/(tap) på markedstransaksjoner	92	6
¹ Endring i virkelig verdi henført til kredittspredendring utgjorde 111 mill. kroner i gevinst i 2023, og 414 mill. kroner i akkumulert tap.		
² Endring i virkelig verdi henført til kredittspredendring utgjorde 82 mill. kroner i tap i 2023, og 28 millioner kroner i akkumulert tap.		

Spesifikasjon av netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	2023	2022
Utlån til kunder inkludert sikringsinstrumenter	101	-1 129
Sertifikater og obligasjoner inkludert sikringsinstrumenter	- 82	- 138
Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital inkludert sikringsinstrumenter	193	- 348
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	212	-1 615

Spesifikasjon av netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter i virkelig verdi sikring	2023	2022
Utlån	243	-261
Finansielle derivater, som sikrer utlån	-250	245
Obligasjonsgjeld	-7 154	18 247
Finansielle derivater, som sikrer obligasjonsgjeld	7 242	-18 262
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter i virkelig verdi sikring	81	-31

Verdiendringer på gjeld som skyldes endringer i egen kredittrisiko inngår ikke i resultatlinjen netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter som fremkommer i tabellen over. Slike verdiendringer innregnes i andre innregnede inntekter og kostnader som en del av totalresultatet og utgjorde 485 mill. kroner i gevinst i 2023 og 79 mill. kroner i akkumulert gevinst.. Verdiendringen som fremkommer over for obligasjonsgjeld, er verdiendringer som skyldes endringer i andre faktorer enn egen kredittrisiko.

Endringer i virkelig verdi oppstår som følge av endringer i markedspriser—i hovedsak obligasjonspriser, renter, kredittspreader, basisswapspreader og valutakurser, og reflekteres i balanseført verdi og i resultatregnskapet. Siden KBN tar begrenset valutarisiko og renterisiko, vil effektene av endringer i disse markedsprisene i stor grad være symmetriske på eiendels- og gjeldssiden av balansen og derfor i mindre grad enn for andre markedspriser gi nettoeffekter i resultatet. Fra plasseringer i likviditetsporteføljen, fastrenteutlån og egne utstedte obligasjoner målt til virkelig verdi, kan periodens resultat og totalresultat påvirkes betydelig av endringer i kredittspreader. På samme måte vil også endringer i basisswapspreader kunne gi vesentlige nettoeffekter i resultatet.

KBN sikrer valutarisiko. Bankens retningslinjer krever sikring av all valutarisiko knyttet til posisjoner i utenlandsk valuta. Det kan imidlertid oppstå kortsiktige nettoposisjoner knyttet til resultat- og balanseposter i USD og EUR. KBNs ramme for valutarisiko i disse valutaene er på 1,6 pst. av ansvarlig kapital. Dette innebærer at netto resultateffekter fra kortsiktige valutakursendringer er begrenset. Effekter fra valutaomregning av hovedstol fra ikke-derivative renteinstrumenter i utenlandsk valuta, herunder blant annet sertifikater og obligasjoner og utstedt obligasjonsgjeld og sertifikater, og fra renter og over-/underkurs er i resultatregnskapet presentert netto. Tilsvarende verdiendringer fra valutaderivater anvendt som sikringsinstrument i økonomisk sikring av nevnte valutaeksponering, er presentert netto sammen med omregningsdifferanser fra sikringsobjektet. I tabellene over er kun effekter fra valutakursendring på virkelig verdiendring og endringer i sikringsverdi presentert.

Note 4 Lønn og administrasjonskostnader

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Lønn	105	89
Arbeidsgiveravgift	23	20
Pensjonskostnader	12	12
Andre ytelser	4	4
Administrasjonskostnader	47	41
Sum lønn og administrasjonskostnader	190	166
<i>Gjennomsnittlig antall årsverk</i>	<i>82,4</i>	<i>83,5</i>

Godtgjørelse til ledende ansatte	2023	2022
Lønn, fast og variabel, og andre ytelser	19,0	16,5
Pensjonskostnader	1,8	1,5
Sum godtgjørelse til ledende ansatte	20,8	18,0
Honorarer til styre og representantskap	2,6	2,4

For ytterligere opplysninger om godtgjørelse til ledende ansatte vises det til lederlønsrapporten for 2023 som er publisert på bankens nettsider.

Revisjonshonorar	2023	2022
Lovpålagte revisjonstjenester	1,3	1,6
Andre tjenester utenfor revisjon	1,5	1,6
Sum revisjonshonorar eks MVA	2,8	3,2

Note 5 Pensjoner

(Beløp i NOK 1 000)

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foretaket har pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne loven.

KBN har en innskuddsbasert pensjonsordning hos Storebrand Livsforsikring AS.

Innskuddspensjonsordningen har innskuddssatser på 7 pst. for lønn 0-7,1 G og 18 pst. for lønn mellom 7,1 G og 12 G. Det tilbys AFP i privat sektor tilknyttet fellesordningen. Tilhørende forsikringsdekninger inngår i ordningen og omfatter uførepensjonsordning med barnetillegg uten fripoliseoppbygging, barnepensjon og

gruppelivsforsikring/dødsfallserstatning. Innskuddsordningen gjelder alle ansatte, med unntak av de som var 55 år eller eldre per 01.01.2018 og ansatte som var delvis uføre eller arbeidsuføre med rett til sykepenger på tidspunktet for opprettelse av innskuddspensjonsordningene. Disse omfattes av tidligere ordning i KLP, som med 30 års opptjeningstid gir rett til levealdersjustert alderspensjon på 66 pst. av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Ordningen inkluderer også uføre- og etterlattepensjon samt avtalefestet tidligpensjon. Eiendelene i tjenstepensjonsordningen er plassert i en kollektiv portefølje og kan ikke spesifiseres med hensyn på aktivaklasser. KBN hadde en ordning med driftspensjon for lønn over 12G som ble lukket i 2011.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelse for ytelsesordningen inkluderer arbeidsgiveravgift og er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsforpliktelser som er opptjent på balansedagen.

Pensjonsforpliktelsene beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, framtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Periodens pensjonskostnad består av summen av periodens opptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og administrasjonskostnader. Endringer i tidligere perioders pensjonsopptjening (planendring) innregnes i periodens resultat når pensjonsplanen endres. Periodens netto pensjonskostnad resultatføres under lønn og administrasjonskostnader. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidler i ytelsesbaserte ordninger som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger) presenteres i totalresultatet under andre innregnede inntekter og kostnader. For innskuddsordningen er arbeidsgiveravgift presentert som dette i note 4 Lønn og administrasjonskostnader og er således ikke inkludert i pensjonskostnadene nedenfor.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonsforpliktelse og pensjonskostnader ytelsesordninger	31.12.2023	31.12.2022
Diskonteringsrente	3,10%	3,00%
Forventet lønnsvekst	3,50%	3,50%
Forventet G-regulering	3,25%	3,25%
Forventet pensjonsregulering	2,80%	2,63%

KBN har benyttet obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i det norske markedet som grunnlag for å fastsette diskonteringsrenten for 2023 og 2022. De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger når det gjelder demografiske faktorer.

Pensjonskostnader	Kollektiv ytelsesordning/ innskuddsordning		Pensjon over drift	
	2023	2022	2023	2022
<i>Ytelsesordninger</i>				
Nåverdi av årets opptjening	1 189	1 270	0	0
Netto rentekostnad	109	256	593	376
Administrasjonskostnader	97	92	0	0
Arbeidsgiveravgift	197	228	84	53
Sum pensjonskostnader ytelse	1 592	1 847	677	429
<i>Innskuddsordning</i>				
Årets pensjonskostnad	8 446	7 950	0	0
Sum pensjonskostnader resultatregnskapet (ytelse og innskudd)	10 038	9 797	677	429
Estimatavvik via andre innregnede inntekter og kostnader	7 287	-2 287	1 009	- 47
Netto pensjonskostnader	17 325	7 510	1 686	382

Pensjonsforpliktelse	Kollektiv ordning		Pensjon over drift	
	2023	2022	2023	2022
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	142 622	135 052	21 095	19 926
Pensjonsmidler	-142 004	-131 736	0	0
Arbeidsgiveravgift	87	468	2 974	2 810
Netto pensjonsforpliktelse	705	3 784	24 069	22 736

Endring i pensjonsforpliktelse	Kollektiv ordning		Pensjon over drift	
	2023	2022	2023	2022
Pensjonsforpliktelse per 1. januar	3 784	9 139	22 736	22 788
Netto pensjonskostnad	8 879	- 440	1 686	382
Innbetalt premie inkl arbeidsgiveravgift	-11 958	-4 915	- 353	- 435
Netto pensjonsforpliktelse per 31. desember	705	3 784	24 069	22 736

Endring i virkelig verdi av pensjonsmidler	Kollektiv ordning		Pensjon over drift	
	2023	2022	2023	2022
Virkelig verdi av pensjonsmidler per 1.januar	131 736	127 798	0	0
Renteinntekt	3 941	2 329	0	0
Aktuariell gevinst/tap på pensjonsmidlene	-1 582	- 491	0	0
Administrasjonskostnad	- 97	- 92	0	0
Innbetalt premie	10 480	4 307	309	381
Utbetalinger	-2 474	-2 114	- 309	- 381
Virkelig verdi av pensjonsmidler per 31.desember	142 004	131 736	0	0

Note 6 Skatt

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2023	2022
Betalbar skatt på periodens resultat	0	0
Endring i utsatt skatt	563	134
For lav (høy) skattekostnad tidligere år	0	-54
Poster over andre innregnede inntekter og kostnader	-119	-200
Sum skattekostnad	444	-120

Avstemming av effektiv skattesats	2023	2022
Resultat før skatt	1 876	-180
Beregnet skattekostnad	469	-45
Skatt på fondsobligasjon	-25	-18
Effekt av endring i skattesats og ligning for tidligere år	0	-54
Permanente forskjeller	0	-3
Skattekostnad	444	-120
Effektiv skattesats	24%	67%

Utsatt skatt og utsatt skattefordel	2023	2022
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) per 1. januar	-2 885	-3 021
Endring i utsatt skatt resultatregnskap	444	-134
Endring i utsatt skatt, fra poster ført via andre innregnede inntekter og kostnader	119	200
Endring i utsatt skatt som følge av endring i skattemessig tidfesting for tidligere år	4	70
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) per 31. desember (25%)	-2 318	-2 885

Midlertidige forskjeller	2023	2022
Anleggsmidler	-4	-4
Leieavtaler	1	0
Pensjonsforpliktelser	-25	-27
Andre forskjeller	0	-16
Regnskapsmessige avsetninger	-10	-8
Gjeldsinstrumenter	10 790	21 135
Finansielle derivater	-11 534	-22 452
Frømførbart skattemessig underskudd	-8 489	-10 166
Sum midlertidige forskjeller	-9 271	-11 539
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel)	-2 318	-2 885

KBN mottok i april 2023 et vedtak om endring av ligningene for 2021. KBN har tidligere mottatt vedtak om endring av ligning for inntektsårene 2015 til 2020. Endringen gjelder skattemessig periodisering av finansielle instrumenter. Skattemyndighetenes vedtak innebærer en endret tidsfastsettelse av skattemessig inntekt og kostnad, men ingen endring i hva som er skattemessig inntekt og kostnad over instrumentenes totale levetid. KBNs regnskap er avlagt i tråd med skatteetatens syn. KBN er fortsatt uenig med skatteetaten om enkelte forhold vedrørende skattemessig periodisering i regnskapet, og deler av endringsvedtakene er påklaget.

Skattemessig periodisering/tidfesting av inntekt/kostnad kan avvike vesentlig fra regnskapsmessig periodisering gjennom instrumentenes løpetid. Det vil dog ikke være forskjell i samlet inntekt/kostnad over instrumentenes levetid. Dette kan medføre volatilitet i midlertidige forskjeller og skattebetalinger. Forholdet vil ikke ha vesentlig effekt for bankens skattekostnad over tid, med unntak av ved endringer i skattesats. Utsatte skattefordeler som oppstår fra midlertidige forskjeller, påvirker imidlertid kapitaldekningen negativt gjennom fratrukk i ren kjernekapital.

Note 7 Leieavtaler

(Beløp i NOK 1 000 000)

KBN har én leieavtale som omfattes av IFRS 16 Leieavtaler. Avtalen gjelder leie av kontorlokaler i Haakon VIIs gate i Oslo. KBN har inngått avtale på nye lokaler på Filipstad brygge med innflytting fra august 2024. Avtalen vil innregnes fra innflytningstidspunktet.

Rett til bruk-eiendelen er presentert i balansen på linjen andre eiendeler, mens leieforpliktelsen er presentert på linjen annen gjeld.

Se note 16 for ytterligere informasjon.

Leieforpliktelse	2023	2022
Under 1 år	7	8
Over 1 år	0	7
Avskrivninger	7	7
Rentekostnad innregnet	0	0

Note 8 Klassifisering av finansielle instrumenter

Regnskapsprinsipper for klassifisering og måling

Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på tidspunktet for innregning og bestemmer etterfølgende måling av balanseført verdi. Kategorisering av finansielle instrumenter bestemmes av deres karakter og av forretningsmodellen for forvaltning av de finansielle eiendelene.

Finansielle eiendeler målt til amortisert kost

KBNs forretningsmodell for utlån til kunder og sertifikater og obligasjoner vurderes å være «å holde eiendelene for å motta kontantstrømmer». Når eiendelenes kontantstrømmer kun består av betalinger av hovedstol og rente, og det ikke finnes instrumenter med i stor grad motgående verdiendringer, måles eiendelen til amortisert kost. Nye utlån eller obligasjoner og sertifikater blir gjenstand for en vurdering av om eiendelenes kontantstrømmer kun utgjør avdrag, hovedstol eller rente. Dersom det vurderes at dette ikke er tilfellet skal eiendelen klassifiseres som målt til virkelig verdi. KBNs p.t utlån og Nibor lån måles til amortisert kost. Sertifikater og obligasjoner uten direkte tilknyttet finansielt derivat måles også til amortisert kost. Fordringer på kredittinstitusjoner (kontanter, pengemarkedsinnskudd og stilt kontantsikkerhet) og andre pengemarkedsinnskudd som ikke sikres med et derivat, klassifiseres også som målt til amortisert kost. Andre pengemarkedsinnskudd er innskudd til ikke-finansielle institusjoner. Amortisert kost måles ved bruk av effektiv rente metoden.

Eiendeler klassifisert som målt til amortisert kost kan inngå i virkelig verdisikring. Når virkelig verdisikring kommer til anvendelse, balanseføres verdiendringer som er henførbare til den sikrede risikoen under utlån til kunder, og regnskapsføres i resultatregnskapet som netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter.

Finansielle eiendeler utpekt til virkelig verdi over resultat (FVO)

Dersom risikoen i utvalgte sertifikater og obligasjoner i likviditetsporteføljen, utlån til kunder med rentebinding og pengemarkedsinnskudd (både til finansielle og til ikke-finansielle institusjoner) er sikret med en derivatkontrakt, er eiendelen ved innregning utpekt til virkelig verdi over resultat for å oppnå samsvarende behandling med tilhørende derivatkontrakter, som måles til virkelig verdi over resultat. Dette medfører reduksjon i måleinkonsistens mellom sertifikater og obligasjoner og utlån til kunder, og finansielle derivater.

Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Obligasjonsgjeld i form av benchmark-lån og enkelte lån fra institusjonelle investorer i nisjemarkeder utstedt i offentlige kapitalmarkeder, klassifiseres som finansielle forpliktelser målt til amortisert kost og måles til amortisert kost etter effektiv rente metoden. Det samme gjelder obligasjonsgjeld med flytende rente utstedt i amerikanske dollar eller Euro, og gjeld til kredittinstitusjoner (mottatt kontantsikkerhet eller lån i pengemarkedet) samt sertifikater og andre kortsiktige låneopptak. En andel av disse finansielle forpliktelsene øremerkes som sikrede objekter og omfattes av reglene for virkelig verdisikring. Den sikrede risikoen er begrenset til renterisiko for forpliktelser i USD, EUR og NOK. Verdiendringer som er henførbare til den sikrede risikoen i obligasjonslånet balanseføres under obligasjonsgjeld, og regnskapsføres i resultatregnskapet under netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter.

Finansielle forpliktelser utpekt til virkelig verdi over resultat (FVO)

Obligasjonsgjeld som ikke måles til amortisert kost utpekes ved innregning til virkelig verdi over resultat. Dette for å oppnå samsvarende behandling med tilhørende derivatkontrakter, som måles til virkelig verdi over resultat. Dette medfører reduksjon i måleinkonsistens mellom obligasjonsgjeld og finansielle derivater. For obligasjonsgjeld som måles til virkelig verdi innregnes den del av endringen i virkelig verdi som skyldes endring i kredittrisiko på forpliktelsen i andre innregnede inntekter og kostnader i totalresultatet. Resten av verdiendringen innregnes i resultatregnskapet. Note 9 gir utfyllende informasjon om finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat (FVO).

Finansielle derivater

Finansielle derivater klassifiseres som målt til virkelig verdi, med unntak for derivater øremerket som sikringsinstrumenter i virkelig verdisikringer. Alle finansielle derivater måles til virkelig verdi over resultat og klassifiseres som eiendeler når verdien er positiv, og som forpliktelser når verdien er negativ.

Akkumulerte hovedstoler for tilbakebetaling for gjelden, herunder sertifikater og andre kortsiktige låneopptak, obligasjonsgjeld og ansvarlig kapital, utgjør 485 mrd. kroner mot bokført verdi på 467 mrd. kroner.

(Beløp i NOK 1 000 000)

2023	Totalt	Til virkelig verdi			Til amortisert kost	
		FVO	Pliktig målt til virkelig verdi	Virkelig verdi sikring	Utpekt til virkelig verdi sikring	Holde for å motta
Fordringer på kredittinstitusjoner	36 601	0	0	0	0	36 601
Utlån til kunder	352 226	71 461	0	0	42 274	238 490
Sertifikater og obligasjoner	114 344	66 898	0	0	0	47 446
Finansielle derivater	16 505	0	15 454	1 051	0	0
Sum finansielle eiendeler	519 675	138 359	15 454	1 051	42 274	322 537
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 232	0	0	0	0	5 232
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	41 318	0	0	0	0	41 318
Obligasjongjeld	424 593	165 165	0	0	240 285	19 143
Finansielle derivater	28 505	0	14 267	14 238	0	0
Ansvarlig kapital	770	770	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	500 419	165 935	14 267	14 238	240 285	65 694

2022	Totalt	Til virkelig verdi			Til amortisert kost	
		FVO	Pliktig målt til virkelig verdi	Virkelig verdi sikring	Utpekt til virkelig verdi sikring	Holde for å motta
Fordringer på kredittinstitusjoner	39 512	0	0	0	0	39 512
Utlån til kunder	324 532	83 650	0	0	15 577	225 305
Sertifikater og obligasjoner	109 235	60 324	0	0	0	48 911
Finansielle derivater	16 119	0	15 837	283	0	0
Sum finansielle eiendeler	489 399	143 974	15 837	283	15 577	313 728
Gjeld til kredittinstitusjoner	6 567	0	0	0	0	6 567
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	23 377	0	0	0	0	23 377
Obligasjongjeld	402 553	154 458	0	0	219 532	28 563
Finansielle derivater	39 070	0	19 417	19 653	0	0
Ansvarlig kapital	1 897	1 897	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	473 465	156 355	19 417	19 653	219 532	58 507

Note 9 Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

(Beløp i NOK 1 000 000)

Regnskapsprinsipper for måling av finansielle instrumenter til virkelig verdi

Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi er kategorisert i virkelig verdi hierarkiet. Hvert finansielt instrument grupperes etter følgende nivåfordeling.

Nivå 1

For verdipapirer som omsettes i et aktivt marked med observerbar og regelmessig kursnotering benyttes noterte priser på balansedagen i måling av virkelig verdi. Banken benytter markedspriser levert av internasjonale markedsdatabyråer. De innhentede prisene anses å tilhøre nivå 1 dersom de representerer faktiske markedstransaksjoner for instrumentet.

Nivå 2

For finansielle instrumenter hvor det ikke finnes tilgjengelig observerbare priser i et aktivt marked benyttes noterte priser på lignende instrumenter i et aktivt marked, eller verdsettelsesmetoder der vesentlig input er basert på observerbare markedsdata. Input benyttet inkluderer:

- observerbare markedsrenter, basisspreader, valutakurser, aksjeindekser, aksjekurser, råvareindekser og volatiliteter
- noterte priser og kredittspreader på balansedato på tilsvarende instrumenter fra samme utsteder med ulik løpetid hvor det gjøres justeringer for løpetidsforskjeller
- noterte priser og kredittspreader på balansedato på tilsvarende instrumenter fra samme utsteder i en annen valuta, hvor det gjøres justeringer for basisspread til aktuell valuta
- faktiske handler i identiske instrumenter hvor det gjøres justeringer for endringer i markedsparametere mellom handelsdato og balansedato
- mer likvide instrumenter fra samme utsteder med tilsvarende løpetid som tillegges en likviditetspremie som reflekterer den manglende likviditet i det aktuelle instrumentet
- potensielle nyutstedelser av tilsvarende instrument fra samme utsteder

Nivå 3

Nivå 3 omfatter finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked og hvor virkelig verdi fastsettes ved hjelp av verdsettelsesmetoder der vesentlig input består av ikke observerbare data.

For sertifikater og obligasjoner i nivå 2 og nivå 3 benyttes ofte samme input, men vesentligheten av justeringer av markedsparametere og i hvilken grad justering baseres på observerbare data, bestemmer grupperingen. Annen input som benyttes i verdifastsettelsen inkluderer:

- prisestimer for tilsvarende aktivaklasser fra markedsaktører
- markedsindekser, både obligasjonsindekser og kredittderivatindekser for tilsvarende aktivaklasser
- ikke-bindende prisforespørsler til markedsaktører
- historiske eller teoretiske volatiliteter

Opplysninger om verdsettelsesmetoder

For finansielle instrumenter som blir kategorisert i virkelig verdi hierarkiet over flere perioder, kontrolleres det om det har vært bevegelser mellom nivåene i virkelig verdi hierarkiet, ved hver periodeslutt. De finansielle instrumentenes struktur og egenskaper definerer hvilke verdsettelsesmetoder som benyttes for å fastsette virkelig verdi i nivå 2 og 3. Virkelig verdi av instrumenter uten opsjonselementer fastsettes ved hjelp av en diskonteringsmetode, hvor diskonteringsrenten utledes av relevante observerbare pengemarkedsrenter med tillegg av et kredittpåslag. Dersom slike risikoparametere ikke kan observeres på

balansedagen, gjøres det vurderinger og anvendes estimater ved fastsettelse av virkelig verdi. Finansielle instrumenter med opsjonselementer verdsettes ved hjelp av både en diskonteringsmetode og opsjonspringsmodeller som bruker både markedsdata og estimater som parametere. De mest signifikante ikke-observerbare parametere benyttet i verdsettelse i nivå 3 hvor ledelsen gjør vurderinger om anvendte estimater, omfatter estimerte kredittisikopåslag for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked.

2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	0	71 461	71 461
Sertifikater og obligasjoner	52 667	3 471	10 760	66 898
Finansielle derivater	0	16 151	354	16 505
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	52 667	19 622	82 575	154 864
Obligasjonsgjeld	11 759	128 495	24 911	165 165
Finansielle derivater	0	25 888	2 618	28 505
Ansvarlig lånekapital	0	0	770	770
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	11 759	154 382	28 299	194 441
2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	0	83 650	83 650
Sertifikater og obligasjoner	49 861	4 039	6 424	60 324
Finansielle derivater	0	15 967	152	16 119
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	49 861	20 006	90 226	160 094
Obligasjonsgjeld	12 284	122 595	19 580	154 458
Finansielle derivater	0	34 780	4 290	39 070
Ansvarlig lånekapital	0	0	1 897	1 897
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	12 284	157 374	25 767	195 425

For sertifikater og obligasjoner allokert til nivå 1 31.12.22 er beholdninger for 2 mrd. kroner overført fra nivå 3 til nivå 1 i perioden

Opplysninger om virkelig verdi

Eiendeler og gjeld som måles til virkelig verdi er i tabellen over fordelt på de tre nivåene i verdsettelseshierarkiet, som er beskrevet i regnskapsprinsippene ovenfor.

Alle endringer i virkelig verdi justerer balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser og resultatføres enten på linjen netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter eller på linjen verdiendring som skyldes endring i egen kredittisikio i andre innregnede inntekter og kostnader i totalresultatet.

Banken har utarbeidet overordnede og utfyllende retningslinjer for verdsettelse som beskriver prinsipper for verdsettelse av finansielle instrumenter. Hovedprinsippet er at virkelig verdi skal måles til verdien eiendelen kan selges for eller gjeld kjøpes tilbake/overføres til. Det skal i så stor grad som mulig benyttes observerbare data i verdsettelsen og gjøres kvalitetssikring mot alternative kilder. Retningslinjene angir også hyppigheten av verdsettelsen av forskjellige instrumenttyper og prosedyrer for kontroll av virkelig verdi.

Utlån til kunder

Nivå 3: I nivå 3 inngår Fastrenteutlån innvilget før 1. januar 2022. Fastrenteutlån innvilges på individuell basis og omsettes ikke i et aktivt annenhåndsmarked. Observerbare markedspriser er dermed ikke

tilgjengelig etter kontraktsinngåelse på de fleste lån. Verdifastsettelsen av slike lån gjøres med basis i kredittspreader for norske kommuner på balansedato. For fastrenteutlån med avdragsstruktur tillegges en skjønnsmessig likviditetspremie ved verdsettelsen.

Sertifikater og obligasjoner

Nivå 1

Verdifastsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked med flere villige kjøpere og selgere og gir et estimat på virkelig verdi med lavest grad av verdsettelsesusikkerhet (nivå 1). Som input for nivå 1-verdsettelse benyttes priser på sertifikater og obligasjoner stilt av internasjonale datatilbydere, som representerer faktiske markedstransaksjoner. Slike tredjepartspriser benyttes også delvis innenfor nivå 2, men hvor prisen ikke anses å reflektere tilstrekkelig likviditet til å allokere beholdningen til nivå 1.

Nivå 2 og 3

Virkelig verdi av sertifikater og obligasjoner uten tilstrekkelig grad av noterte priser i et aktivt marked på balansedatoen, beregnes ved å diskontere fremtidige kontantstrømmer med diskonteringsrenter utledet av observerbare pengemarkedsrenter (deler av nivå 2 og nivå 3). Diskonteringsrentene justeres for kreditt- og likviditetsrisiko knyttet til de aktuelle verdipapirene basert på observerbare markedsdata i så stor grad som mulig. Justeringen for kreditt- og likviditetsrisiko foretas for grupper av verdipapirer basert på utsteders rating, valuta, løpetid, underliggende eksponering og geografisk beliggenhet. På hver rapporteringsdato allokeres verdipapirene til sitt respektive nivå. I tilfeller med lite aktivitet i markedet for verdipapiret eller tilsvarende verdipapirer, benyttes i noen grad ikke-observerbare estimerte kredittrisikopåslag. Der dette er vesentlig for verdsettelsen allokeres verdipapiret til nivå 3, noe som reflekterer betydelig usikkerhet knyttet til fastsettelsen av virkelig verdi.

Obligasjonsgjeld

Obligasjonsgjelden målt til virkelig verdi deles inn i tre grupper ut fra hvilket innlånsprodukt og derav lånedokumentasjon som benyttes. De tre gruppene er lån i offentlige nisjemarkeder, private placement lån og retail lån. De to første gruppene er offentlige (noterte) syndikerte lån i ulike valutaer hvor utstedelsens størrelse utgjør den primære forskjellen mellom de to gruppene.

Nivå 1

For noterte lån i offentlige nisjemarkeder eksisterer det noterte priser i et aktivt marked og disse anses å tilhøre nivå 1 med begrenset verdsettelsesusikkerhet.

Nivå 2

For andre lån i offentlige nisjemarkeder finnes det til dels noterte priser, men aktiviteten og likviditeten er noe lav slik at det vurderes at disse tilhører nivå 2, og innehar noe verdsettelsesusikkerhet. Det benyttes en diskontert kontantstrømmodell i verdsettelsen, der input er markedsrenter, noterte priser og priser på

sammenlignbare instrumenter justert for forskjeller i løpetid, størrelse og valuta. Priser på nye utstedelser benyttes i tillegg som en viktig indikator i verdsettelsen, samt at banken gjør ikke-bindende prisforespørsler mot meglere.

Nivå 3

Den andre gruppen av utstedte obligasjoner er private placement lån hvor obligasjonens betingelser spesialtilpasses en enkelt investor. Den siste gruppen er retail lån, dvs. lån solgt til ikke-profesjonelle aktører. Obligasjonslånene i disse to gruppene er ikke noterte og omsettes normalt ikke i annenhåndsmarkedet. Noterte/observerbare priser er ikke tilgjengelige for obligasjonen, og normalt benyttes ikke-observerbare data i vesentlig grad i verdsettelsen. Disse innlånstypene er allokert til nivå 3 i verdsettelseshierarkiet, og innehar betydelig usikkerhet knyttet til verdsettelsen. Valg av metode og relevante inndata for verdsettelsen er betinget av obligasjonslånets struktur og vilkår. Alle obligasjonslånene i disse gruppene verdsettes ved hjelp av en diskonteringsmetode, hvor inndata er markedsrenter og kredittpåslag utledet av prisene som stilles til meglere via bankens informasjonskanaler. Kredittpåslaget anses for disse gruppene som en ikke-observerbar parameter, det vil si et estimat, se nedenfor. For obligasjoner med opsjonselementer benyttes i tillegg opsjonsprisindeksmodeller, for å beregne forventede kontantstrømmer. I disse tilfellene brukes markedsrenter, valutakurser, aksjekurser eller aksjeindeksverdier og implisitte eller historiske volatiliteter som parametere.

Finansielle derivater

Derivatkontrakter som inngår i virksomheten er unoterte OTC-kontrakter som benyttes i økonomiske sikringer av rente- og valutarisiko samt annen markedsrisiko i obligasjonsgjeld. Derivater benyttes for alle porteføljer inkludert sikring av rente for fastrente utlån. For basisswapavtaler USD-NOK, USD-EUR og EUR-NOK, FX-swapper, renteswapper, FRA-avtaler og ordinære rente- og valutaswapper uten opsjonselementer, fastsettes virkelig verdi ved å diskontere fremtidige kontantstrømmer. Diskonteringsrenten utledes av observerbare markedsdata som basisspreader og swaprentekurver. Disse kontraktene allokeres til nivå 2, men med til dels stor grad av aktivitet i markedene for nye kontrakter og relevante markedsparametere. Rente- og valutaswapper eller renteswapper som er økonomisk sikring av obligasjonsgjeld med opsjonselementer, verdsettes ved hjelp av en kombinasjon av diskontering av kontantstrømmer og opsjonsprisindeksmodeller. Disse allokeres til nivå 3 grunnet vesentlig bruk av ikke observerbare inndata.

Det gjøres analyser av virkelig verdi og periodens verdiendring ved periodeslutt, samt av bakgrunnen for utviklingen i virkelig verdi.

Avstemming av endringer i nivå 3

(Beløp i NOK 1 000 000)	Utlån til kunder	Sertifikater og obligasjoner	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital	Finansielle derivater
Balansført verdi per 31. desember 2022	83 650	6 424	19 580	1 897	-4 138
Kjøp	0	9 203	0	-1 099	-15
Salg	0	-1 396	0	0	0
Nye utstedelser	0	0	6 528	0	0
Nedbetaling	-7 884	-3 864	-1 655	0	1 238
Overføring til Nivå 3	0	4 093	0	0	0
Overføring ut av Nivå 3	-5 111	-3 655	0	0	0
Netto urealiserte verdiendringer resultatført i perioden	806	-45	459	-28	651
Balansført verdi per 31. desember 2023	71 461	10 760	24 911	770	-2 264
(Beløp i NOK 1 000 000)					
Balansført verdi per 31. desember 2021	98 853	6 599	30 522	2 092	-8 674
Kjøp	0	9 711	-208	0	0
Salg	0	0	0	0	-30
Nye utstedelser	0	0	766	0	-28
Nedbetaling	-7 136	-7 374	-12 311	0	3 153
Overføring til Nivå 3	0	175	0	0	0
Overføring ut av Nivå 3	-2 943	-2 580	0	0	0
Netto urealiserte verdiendringer resultatført i perioden	-5 124	-108	811	-195	1 441
Balansført verdi per 31. desember 2022	83 650	6 424	19 580	1 897	-4 138

Overføringer til og fra nivå 3 skyldes hovedsakelig endring i tilgang på observerbare inndata til verdsettelsesmetoder i perioden, samt refinansiering eller produktskifter for utlån til kunder. Det er i 2023 overført netto eiendeler på 210 mill. kroner fra nivå 2 til nivå 1, og på 1 867 mill. kroner fra nivå 1 til nivå 2. Overføring mellom nivå 1 og nivå 2 skyldes bedret eller redusert pålitelighet på markedsdata som benyttes i verdsettelsen.

Effekter fra valutaomregning av hovedstol fra ikke-derivative renteinstrumenter i utenlandsk valuta og fra renter og over-/underkurs er i resultatregnskapet presentert netto. Tilsvarende verdiendringer fra valutaderivater anvendt som sikringsinstrument i økonomisk sikring av nevnte valutaeksponering, er presentert netto sammen med omregningsdifferanser fra sikringsobjektet.

Netto urealiserte verdiendringer for utlån, sertifikater og obligasjoner samt ansvarlig lån inngår i Resultatregnskapet i netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter, med unntak av urealiserte verdiendringer som skyldes endring i egen kredittverdighet. Urealiserte verdiendringer som skyldes endring i egen kredittverdighet inngår i totalresultatet som andre innregnede inntekter og kostnader.

Beskrivelse av vesentlige ikke-observerbare data benyttet i verdsettingen, innenfor nivå 3

I tilfeller med svært liten eller ingen markedsaktivitet for det relevante instrumentet, baseres verdsettelsen i vesentlig grad på estimater som inndata til modellen. Det vesentligste estimatet omfatter et påslag til den relevante rentekurven. For utstedt obligasjonsgjeld inkluderer påslaget likviditetsrisiko, egen kredittrisiko og markedsrisikoen i det aktuelle valutamarkedet. For sertifikater og obligasjoner som verdsettes ved bruk av modell inkluderer rentepåslaget likviditetsrisiko, kredittrisiko hos utsteder og markedsrisikoen i det aktuelle valutamarkedet. Andre ikke-observerbare inndata omfatter volatiliteter innenfor opsjonsprisinde modeller, der dette er relevant. Utover dette er parameterne som benyttes i verdsettelsen av instrumenter med

opsjonselementer i hovedsak observerbare. Obligasjon med opsjonselement sikres en-til-en med finansielle derivater der opsjonselementet er motgående slik at eksponering fra opsjonselementet elimineres.

Det totale kredittpåslaget og dermed rentekurven er sensitiv for endring i enhver underliggende bestanddel. Ved endring i kredittpåslag, likviditetsrisiko eller markedsrisiko i det aktuelle valutamarkedet, vil dette således påvirke virkelig verdi for instrumentet. Se sensitivitetsanalysen i følgende tabell for virkningen av 10 bp økning av diskonteringsrenten.

Sensitivitetsanalyse nivå 3

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023		2022	
	Bokført verdi	Sensitivitet	Bokført verdi	Sensitivitet
Utlån til kunder	71 461	-225	83 650	-293
Sertifikater og obligasjoner	10 760	-20	6 424	-17
Fiansielle derivater	-2 264	-31	-4 138	-22
Obligasjonsgjeld	-24 911	16	-19 580	25
Ansvarlig lånekapital	-770	3	-1 897	9
Total	54 276	-256	64 459	-297

Sensitivitet i Nivå 3 måles som endring i virkelig verdi av finansielle instrumenter ved 10 bp økning i diskonteringsrenten.

For utstedt obligasjonsgjeld samt ansvarlig lån vil endringer som tilskrives økt kredittpåslag medføre at den urealiserte gevinsten innregnes i andre innregnede inntekter og kostnader i totalresultatet, mens om det skyldes økt pengemarkedsrente vil den urealiserte gevinsten innregnes i resultatregnskapet.

Nivå 3 – urealisert gevinst/(tap) i perioden

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023		2022	
	Balanseført verdi	Urealisert verdiendring	Balanseført verdi	Urealisert verdiendring
Utlån til kunder	71 461	806	83 650	-5 124
Sertifikater og obligasjoner	10 760	57	6 424	-182
Fiansielle derivater	-2 264	1 403	-4 138	2 219
Obligasjonsgjeld	-24 911	-1 270	-19 580	-2 149
Ansvarlig lån	-770	-92	-1 897	-195
Total	54 276	904	64 459	-5 431

Beløpene i kolonnene urealisert gevinst/(tap) i tabellen inngår i linjen netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter i resultatregnskapet, og i andre innregnede inntekter og kostnader i totalresultatet.

Note 10 Finansielle instrumenter målt til amortisert kost

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2023		2022	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Fordringer på kredittinstitusjoner	36 601	36 599	39 512	39 512
Utlån til kunder	280 765	280 966	240 882	240 596
Sertifikater og obligasjoner	47 446	47 442	48 911	48 836
Sum finansielle eiendeler målt til amortisert kost	364 812	365 007	329 305	328 944
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 232	5 232	6 567	6 567
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	41 318	41 303	23 377	23 371
Obligasjonsgjeld	259 427	259 469	248 095	248 372
Sum finansiell gjeld målt til amortisert kost	305 978	306 004	278 039	278 311

Opplysninger om nivået innenfor virkelig verdi hierarkiet, for finansielle instrumenter målt til amortisert kost hvor det opplyses om virkelig verdi.

2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	186 086	94 880	280 966
Sertifikater og obligasjoner	39 111	7 772	559	47 442
Sum virkelig verdi av finansielle eiendeler	39 111	193 857	95 439	328 408
Obligasjonsgjeld	238 150	21 319	0	259 469
Sum virkelig verdi av finansielle forpliktelser	238 150	21 319	0	259 469

2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	100 454	140 141	240 596
Sertifikater og obligasjoner	42 755	1 024	5 057	48 836
Sum virkelig verdi av finansielle eiendeler	42 755	101 478	145 199	289 432
Obligasjonsgjeld	217 683	30 689	0	248 372
Sum virkelig verdi av finansielle forpliktelser	217 683	30 689	0	248 372

Opplysninger om virkelig verdi på eiendeler og forpliktelser målt til amortisert kost

Utlån til kunder

Utlån til kunder i nivå 2 inkluderer P.t. lån, Nibor-lån med flytende margin og Nibor-lån med fast margin med løpetid under 1 år. Disse utlånene har løpetid og/eller rentebetingelser som gir kunden større fleksibilitet til å bytte kredittgiver dersom markedsbetingelsene endrer seg, noe som medfører større konkurranse og bedre likviditet i lånemarkedet. Av den grunn, benyttes observerbare priser på nye lån som input i verdsettelsen av disse utlånsproduktene.

Utlån til kunder i nivå 3 inkluderer Nibor-lån med fast margin (løpetid over 1 år) og fastrenteutlån. Disse utlånene omsettes ikke i et aktivt marked. Verdsettelsen foretas derfor basert på kredittspreader for norske kommuner. For fastrenteutlån med avdragsstruktur tillegges en skjønnsmessig likviditetspremie.

Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner uten direkte tilknyttet finansielt derivat måles til amortisert kost. Verdsettelsen til virkelig verdi og grupperingen i nivå 1, 2 og 3 følger tilsvarende prinsipper som for sertifikater og obligasjoner som måles til virkelig verdi, se note 9 for opplysninger om virkelig verdi måling.

Obligasjonsgjeld

Obligasjonsgjeld i form av benchmark-lån og enkelte lån fra institusjonelle investorer i nisjemarkeder utstedt i offentlige kapitalmarkeder klassifiseres som finansielle forpliktelser målt til amortisert kost. Det samme gjelder obligasjonsgjeld med flytende rente utstedt i amerikanske dollar eller Euro. Verdsettelsen til virkelig verdi og grupperingen i nivå 1, 2 og 3 følger tilsvarende prinsipper som for obligasjonsgjeld som måles til virkelig verdi, se note 9 for opplysninger om virkelig verdi måling.

Note 11 Sikringsbokføring

(Beløp i NOK 1 000 000)

Regnskapsprinsipper for sikringsbokføring

KBN anvender virkelig verdisikring for enkelte økonomiske sikringer av renterisiko iht. IFRS 9 på obligasjonsgjeld og utlån til kunder. KBN har iverksatt sikringsbokføring for fastrenteutlån inngått fra og med 1.1.2022. For fastrenteutlån sikres renterisiko økonomisk gjennom bruk av rentebytteavtaler, og det er innført virkelig verdisikring regnskapsmessig. Virkelig verdisikring benyttes når den økonomiske sikringen tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring. Ved inngåelse av sikringsforhold som sikringsbokføres, skjer det en øremerking og dokumentasjon av sikringsforhold og selskapets mål og strategi for risikohåndtering ved sikringen. Dokumentasjonen inkluderer identifisering av sikringsforholdet, arten av risiko som sikres (renterisiko) samt prospektiv test. Sikringene vurderes løpende og ineffektivitet resultatføres. Sikringsinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultat. Verdiendringer på sikringsobjektet som skyldes den sikrede risikoen justerer balanseført verdi av sikringsobjektet og innregnes i resultatet under netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter.

Sikringsineffektivitet oppstår som følge av endringer i underliggende rente i flytende renteben av sikringsinstrument (swap), bruk av ulike rentekurver for diskontering av sikringsinstrument og hvor sikringsforholdet ikke er 1:1.

Balansført verdi av finansielle instrumenter i virkelig verdi sikring	2023	2022
Sikringsobjekt:		
Obligasjonsgjeld	240 285	220 629
Utlån til kunder	42 274	15 555
Sikringsinstrument:		
Finansielle derivater, som sikrer obligasjonsgjeld	-12 844	-19 495
Finansielle derivater, som sikrer utlån til kunder	- 343	124
Totalt	269 372	216 813

Nominelle størrelser av sikringsobjekter i virkelig verdi sikring	2023	2022
Obligasjonsgjeld	251 450	237 813
Utlån til kunder	40 886	15 643
Totalt	292 335	253 456

Resultatførte verdiendringer på finansielle instrumenter i virkelig verdi sikring	2023	2022
Sikringsobjekt		
Obligasjonsgjeld	-7 154	18 247
Utlån til kunder	243	-261
Sikringsinstrument:		
Finansielle derivater, som sikrer obligasjonsgjeld	7 242	-18 262
Finansielle derivater, som sikrer utlån til kunder	- 250	245
Totalt	81	-31

Netto resultatførte verdiendringer i virkelig verdisikringer tilskrives endringer i den sikrede risikoen (sikringsineffektivitet). For sikringsinstrumentet (det finansielle derivatet) resultatføres den fulle endringen i virkelig verdi, da disse måles til virkelig verdi.

Forfallsprofil på finansielle instrumenter i virkelig verdisikring

Forfallsprofil på finansielle instrumenter i virkelig verdi sikring 2023	0-1 år	1-3 år	3-5 år	> 5år	SUM
Balansført verdi av obligasjonsgjeld, målt til amortisert kost	-45 913	-102 890	-69 330	-33 876	-252 009
Virkelig verdi korreksjon	750	5 433	912	4 629	11 725
Total balansført verdi	-45 163	-97 457	-68 417	-29 248	-240 285
Nominell verdi av finansielle derivater, som sikrer obligasjonsgjeld	45 686	102 587	68 865	34 311	251 450
Balansført verdi av utlån til kunder, målt til amortisert kost	1 635	13 874	14 864	11 884	42 257
Virkelig verdi korreksjon	30	-42	-14	44	18
Total balansført verdi	1 665	13 832	14 850	11 928	42 274
Nominell verdi av finansielle derivater, som sikrer utlån til kunder	750	4 915	19 593	13 326	38 584

Forfallsprofil på finansielle instrumenter i virkelig verdi sikring 2022	0-1 år	1-3 år	3-5 år	> 5år	SUM
Balansført verdi av obligasjonsgjeld, målt til amortisert kost	-29 728	-102 493	-76 595	-30 692	-239 508
Virkelig verdi korreksjon	659	5 532	6 840	5 849	18 879
Total balansført verdi	-29 069	-96 961	-69 756	-24 844	-220 629
Nominell verdi av finansielle derivater, som sikrer obligasjonsgjeld	29 552	100 971	76 620	28 970	236 113
Balansført verdi av utlån til kunder, målt til amortisert kost	57	1 451	7 117	7 183	15 808
Virkelig verdi korreksjon	-1	4	-77	-180	-253
Total balansført verdi	56	1 455	7 040	7 003	15 555
Nominell verdi av finansielle derivater, som sikrer utlån til kunder	0	1 250	5 227	7 965	14 442

Note 12 Fordringer på kredittinstitusjoner

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	356	251
Fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	6 528	9 755
Konter stilt som sikkerhet for derivateksponering	29 717	29 506
Sum fordringer på kredittinstitusjoner	36 601	39 512

Note 13 Utlån til kunder

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Hovedstol	354 052	328 401
Påløpte renter	2 915	1 928
Verdiendring på utlån til virkelig verdi	-4 700	-5 506
Verdiendring på utlån til virkelig verdi sikring	- 18	- 261
Forventet kredittap	- 41	- 52
Totalt utlån til kunder	352 208	324 511
Andre utlån	18	22
Sum utlån	352 226	324 532

Geografisk fordeling av hovedstol	2023	2022
Agder	20 656	20 240
Innlandet	26 931	25 292
Møre og Romsdal	21 235	21 026
Nordland	26 356	25 108
Oslo	18 538	16 611
Rogaland	22 921	22 825
Troms og Finnmark	25 364	22 738
Trøndelag	38 667	35 791
Vestfold og Telemark	24 299	20 243
Vestland	41 037	38 648
Viken	88 049	79 878
Totalt utlån til kunder, hovedstol	354 052	328 401

Note 14 Forventet kredittap

Regnskapsprinsipper for forventet kredittap

For alle utlån til kunder og sertifikater og obligasjoner som måles til amortisert kost gjøres det på rapporteringstidspunktet en allokering av eiendelen til trinn 1, 2 eller 3.

Eiendelen allokeres til trinn 1 ved førstegangsinnregning i form av utstedelse av lån eller kjøp. På etterfølgende rapporteringstidspunkter innebærer Trinn 1 ingen betydelig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, trinn 2 innebærer en betydelig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, mens trinn 3 innebærer at eiendelen anses kredittforringet. For eiendeler i trinn 1 beregnes et 12-måneders forventet kredittap som innregnes i resultatregnskapet og balansen. For eiendeler i trinn 2 og 3 beregnes et forventet kredittap for hele eiendelens levetid, som innregnes i resultatregnskapet og balansen. Eiendelen allokeres tilbake til lavere trinn dersom kredittrisikoen igjen reduseres. Faktiske kredittap har aldri funnet sted.

For eiendeler i trinn 1 og 2 innregnes renteinntekt for eiendelen basert på hele hovedstolen, mens for eiendeler i trinn 3 innregnes renteinntekt basert på eiendelens amortiserte kost, dvs etter fratrukk av avsetning for tap. Forventet tap beregnes per instrument/lån basert på eksponering ved mislighold, sannsynlighet for mislighold og tap ved mislighold, alle estimert på rapporteringstidspunktet.

KBN benytter tre scenarier i sin modell for beregning av forventet kredittap. Videre justeres de normaliserte tapssannsynlighetene for markedsconjunkturer i tråd med aktuelle markedsforhold på rapporteringstidspunktene. Periodens endring i samlet beløp for forventet kredittap innregnes i resultatregnskapet på økt/(reduert) avsetning for forventet kredittap. Innenfor trinn 1 benyttes sannsynligheten for mislighold innenfor de neste 12 måneder og tap gjennom levetiden basert på mislighold innenfor de neste 12 måneder, mens innenfor trinn 2 og 3 benyttes sannsynligheten for mislighold i eiendelens fulle levetid og tap knyttet til dette.

Endringer i utsteders rating eller store utslag i KBNs interne kredittvurderingsmodell benyttes som en indikator på om det har funnet sted en betydelig økning i kredittrisiko siden førstegangs innregning, slik at eiendelen skal allokere til trinn 2. For utlånskunder skal det vurderes om slik forverring har funnet sted dersom det vedtas betalingsinnstilling i henhold til kommuneloven. For utlån til kunder vil en vurdering som kredittforringet eller allokering til trinn 3, utløses av hendelser som resulterer i faktiske kredittap eller betalingsforsinkelser på minst 90 dager over en viss størrelse. For obligasjoner og sertifikater vil allokeringer til trinn 3 utløses av hendelser som betalingsforsinkelser, konkursbegjæring eller restrukturering på grunn av finansielle problemer.

Følgende tabell viser forventet kredittap som del av balanseført verdi av utlån til kunder og sertifikater og obligasjoner ved utløpet av perioden. Alle eksponeringer er vurdert til å ligge i trinn 1, både per 31. desember 2023 og 31. desember 2022.

(Beløp i NOK 1 000 000)	31. desember 2023		31. desember 2022	
	Balanseført verdi	Forventet kredittap	Balanseført verdi	Forventet kredittap
Utlån til kunder	280 765	41	240 882	52
Sertifikater og obligasjoner	47 446	3	48 911	2
Totalt	328 211	44	289 793	54

Tabellen nedenfor viser en spesifisering av periodens endring i forventet kredittap som inngår i resultatregnskapet.

(Beløp i NOK 1 000 000)	31. desember 2023	31. desember 2022
Utlån til kunder	-11,0	27,4
Sertifikater og obligasjoner	1,2	0,1
Økt/(reduert) avsetning for forventet kredittap	-9,8	27,5

Note 15 Certifikater og obligasjoner

(Beløp i NOK 1 000 000)

Sertifikater og obligasjoner fordelt per type utsteder	2023	2022
Norge		
Utstedt av offentlige ¹	0	0
Utstedt av andre	25 107	20 257
Utland		
Utstedt av offentlige ¹	69 755	77 918
Utstedt av andre	19 481	11 061
Sum sertifikater og obligasjoner	114 344	109 235

¹Utstedt eller garantert av stater, sentralbanker, delstater, regionale myndigheter og multilaterale utviklingsbanker

Sertifikater og obligasjoner fordelt på gjenværende løpetid	2023	2022
Under 1 år	31 833	42 635
1-5 år	80 869	64 789
Over 5 år	1 642	1 811
Sum sertifikater og obligasjoner	114 344	109 235
Gjennomsnittlig løpetid (år)	1,9	2,0

Note 16 Andre eiendeler og annen gjeld

Andre eiendeler

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Immaterielle eiendeler	162	143
Leieavtaler	7	14
Varige driftsmidler	7	8
Andre eiendeler	35	6
Sum andre eiendeler	210	170

Immaterielle eiendeler består av investeringer i fag- og kjernesystemer, internettsider, kundeportal og datavarehus. Fag- og kjernesystemer ble tatt i bruk i 2015 og 2016, nettside i 2019, og kundeportalen og datavarehuset i 2020. Tilgang i 2023 tilskrives nye fag- og kjernesystemer innen utlånsprosesser, samt forbedring og videreutvikling av eksisterende systemer. Alle avskrives lineært over forventet levetid.

Annen gjeld

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Leverandørgjeld	16	1
Offentlige avgifter	9	9
Leieavtaler	6	14
Diverse kortsiktig gjeld	13	10
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente renter	32	22
Sum annen gjeld	76	56

Note 17 Gjeld til kredittinstitusjoner

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Konter mottatt som sikkerhet for derivateksponering	5 232	6 567
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	41 318	23 377
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	46 551	29 944

Note 18 Obligasjonsgjeld og sertifikater og andre kortsiktige låneopptak

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Obligasjonsgjeld per 1. januar (nominell verdi inkl. over-/underkurs)	429 206	395 385
Nye utstedelser	76 935	86 995
Nedbetalinger*	-85 790	-83 648
Amortisering inkl. endringer i over-/underkurs**	-242	-647
Valutajustering	18 297	31 122
Obligasjonsgjeld ved periodens slutt (nominell verdi inkl. over-/underkurs)	438 407	429 206
Påløpte renter	5 592	4 228
Justering til virkelig verdi	-19 406	-30 881
<i>Herav verdiendring som skyldes endring egen kredittrisiko</i>	<i>- 78</i>	<i>406</i>
<i>Herav verdiendring som skyldes annet, til virkelig verdi</i>	<i>-7 603</i>	<i>-12 408</i>
<i>Herav verdiendring som skyldes annet, til virkelig verdi sikring</i>	<i>-11 725</i>	<i>-18 879</i>
Sum obligasjonsgjeld	424 593	402 553

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak per 1. januar (nominell verdi)	23 377	31 567
Nye utstedelser	152 355	148 633
Nedbetalinger	-134 845	-156 685
Amortisering	417	98
Valutajustering	15	-236
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak ved periodens slutt	41 318	23 377

*Det er ikke foretatt noen tilbakekjøp i 2023. **Amortisering er vist på egen linje i ovenstående tabell, men inngår i tilbakebetalinger i nedenstående tabell.

Verdiendringer som skyldes endring i egen kredittrisiko er innregnet i andre innregnede inntekter og kostnader i totalresultatet, mens verdiendringer som skyldes endringer som følge av endringer i korte renter er innregnet i resultatregnskapet på netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter.

Avstemming av endringer i forpliktelses som er en del av finansieringsaktiviteter

(Beløp i NOK 1 000 000)	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanseført verdi 31. desember 2022	23 377	402 553	1 897
<i>Kontantstrømmer:</i>			
Innbetaling ved utstedelse	152 355	76 935	0
Tilbakebetaling	-134 845	-85 790	0
<i>Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer:</i>			
Endring påløpte renter og amortisering	417	1 122	-19
Endring virkelig verdi	0	0	92
Tilbakekjøp i forbindelse med utstedelse av fondsobligasjon	0	0	-1 200
Endring som følge av valutakursendring på nominell verdi inkl. over-/underkurs	15	18 297	0
Balanseført verdi 31. desember 2023	41 318	424 593	770

(Beløp i NOK 1 000 000)	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanseført verdi 31. desember 2021	31 567	393 663	2 092
<i>Kontantstrømmer:</i>			
Innbetaling ved utstedelse av gjeld	148 633	86 995	0
Tilbakebetaling av gjeld	-156 685	-84 295	0
<i>Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer:</i>			
Endring påløpte renter og amortisering	98	352	0
Endring virkelig verdi	0	-25 285	-196
Endring som følge av valutakursendring på nominell verdi inkl. over-/underkurs	-236	31 122	0
Balanseført verdi 31. desember 2022	23 377	402 553	1 897

Note 19 Finansielle derivater

KBN benytter finansielle derivater som økonomisk sikring av rente- og valutarisiko som oppstår i bankens virksomhet, og økonomisk sikring av eksponering fra opsjonselementer knyttet til innlåning. En undermengde valutarelaterte derivater har i tillegg til sin ordinære funksjon som sikringsinstrument, et innebygget finansieringselement med løpende forhåndsdefinerte innbetalinger i løpetiden og tilbakebetaling på forfall. Banken har posisjoner i derivatkontrakter med motparter med A+ som gjennomsnittlig kredittrating, og all derivateksponering er underlagt risikorammer vedtatt av styret. Bankens eiendeler og gjeld denominert i utenlandsk valuta sikres økonomisk med rente- og valutaderivater til referanserenter i NOK, USD og EUR. Netto eiendeler eller gjeld i referanserenter i USD eller EUR konverteres til referanserenter i NOK ved bruk av en kombinasjon av basiswapper og valutaterminer. Derivater som er både rente- og valutarelaterte presenteres som valutarelaterte i tabellen under.

Renterisiko som oppstår som følge av rentebinding på utlån til kunder sikres med renteswapper.

Se note 20 og note 24 for informasjon om ISDA-avtaler, sikkerhetsstillelse og clearing, som reduserer motpartsrisikoen. Motpartseksponeringen måles og overvåkes løpende.

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023			2022		
	Nominell verdi	Positiv virkelig verdi	Negativ virkelig verdi	Nominell verdi	Positiv virkelig verdi	Negativ virkelig verdi
Pliktig målt til virkelig verdi:						
Renterelaterte derivater	264 004	8 078	5 287	265 750	9 207	6 235
Valutarelaterte derivater	557 649	7 376	8 980	506 595	6 630	13 182
<i>herav hovedstol på transaksjoner med finansieringselement</i>	2 803	249	260	2 947	52	314
	821 653	15 454	14 267	772 346	15 837	19 417
Virkelig verdisikring:						
Renterelaterte derivater	290 033	1 051	14 238	252 255	283	19 653
Valutarelaterte derivater	0	0	0	0	0	0
	290 033	1 051	14 238	252 255	283	19 653
Sum finansielle derivater	1 111 686	16 505	28 505	1 024 600	16 119	39 070

Alle finansielle derivater måles til virkelig verdi over resultatet. De fleste posisjoner kategoriseres som pliktig målt til virkelig verdi innenfor IFRS 9. De resterende er utpekt som del av sikringsforhold og behandles som virkelig verdi sikring. Standard ISDA-avtaler oppfyller ikke betingelsene for netto presentasjon i balansen selv om de gir rett til motregning ved mislighold. Alle finansielle derivater presenteres dermed brutto i balansen slik at kontrakter med positiv verdi presenteres som eiendeler, mens kontrakter med negativ verdi presenteres som gjeld.

KBN har finansielle instrumenter som har blitt påvirket av referanserentereformen. I tråd med fallback-bestemmelsene i ISDA fikk alle derivatene med USD Libor 3M som referanserente, endret referanserente til SOFR pålagt en fallbackspread på 26,16 bp fra og med 1.juli 2023. Overgangen hadde ingen vesentlige resultateffekter i 2023.

Note 20 Sikkerhetsstillelse og motregning

Sikkerhetsstillelse og motregning

KBN har inngått ISDA avtaler med alle motpartene for finansielle derivater. Dette innebærer at all motgående eksponering mot motparten knyttet til finansielle derivater nettes ved mislighold. I tillegg inneholder ISDA avtalen bestemmelser om utveksling av sikkerhetsstillelse (CSA) som sikkerhet for eksponering i derivatporteføljen. Kontanter mottatt eller stilt som sikkerhet presenteres i balansen som henholdsvis fordring på kredittinstitusjoner eller gjeld til kredittinstitusjoner. Mottatt kontantsikkerhet inngår i selskapets løpende likviditetsstyring, og plasseres enten i sertifikater og obligasjoner eller korte pengemarkedsplasseringer. KBN har også stilt verdipapirer bokført til 1514 mill. kroner som sikkerhet i derivattransaksjoner (1 569 mill. kroner per 31.12.2022). Eiendelen er ikke fraregnet balansen og er presentert under sertifikater og obligasjoner. Det er per 31.12.2023 ikke inngått gjenkjøpsavtaler eller omvendt gjenkjøpsavtaler (3 629 mill. kroner i omvendt gjenkjøpsavtale per 31.12.2022). Det vises til note 19 for ytterligere informasjon om finansielle derivater.

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Kontanter mottatt som sikkerhet for derivateksponering (gjeld)	5 232	6 567
Kontanter stilt som sikkerhet for derivateksponering (eiendel)	-29 717	-29 506
Netto mottatt kontantsikkerhet	-24 485	-22 939

Effekt av motregning og sikkerheter

KBN har kun adgang til motregning for eksponeringer i finansielle derivater, og for disse benyttes det juridisk bindende masteravtaler om motregning og sikkerhetsstillelse. Finansielle derivater presenteres brutto i balansen fordi motregningsavtalene ikke oppfyller vilkårene for motregning i balansen, siden betalinger normalt ikke nettes ved normale markedsforhold. Tabellen nedenfor viser balanseførte verdier for finansielle derivater. Siden disse presenteres brutto i balansen, er den finansielle betydningen av motregningsretten som er avtalt med derivatmotpartene, så vel som mottatt eller avgitt kontantsikkerhet, (variasjonsmargin), kvantifisert og fremhevet i egne kolonner. Ved mislighold hos en derivatmotpart, vil det være mulig å håndheve motregningsretten så vel som å nyttiggjøre seg kontantsikkerheten. Verdien etter motregning og kontantsikkerhet gir et uttrykk for gjenværende effekt av kontantsikkerhet (variasjonsmargin) for kredittrisiko i derivatposisjonene.

(Beløp i NOK 1 000 000)	Brutto virkelig verdi	Beløp som motregnes i balansen	Balanseført verdi	Beløp som ikke kan motregnes i balansen men som omfattes av masteravtale om motregning			
				Effekt av motregning for motparter med både eiendeler og gjeld	Verdi etter motregning	Kontant-sikkerhet som reduserer eksponeringen	Beløp etter motregning og sikkerheter
2023							
Eiendeler¹							
Finansielle derivater	16 505	0	16 505	14 230	2 274	-4 337 ²	6 611
Gjeld³							
Finansielle derivater	28 505	0	28 505	14 251	14 255	13 653 ⁴	602

¹KBN har kreditteksponering mot motpartene.

²Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for mottatt kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (5 232 mill) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har mottatt kontantsikkerhet over eksponeringsbeløpet.

³Motpartene har kreditteksponering på KBN.

⁴Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for postert kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (-29 717 mill) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har stilt kontantsikkerhet utover eksponeringsbeløpet.

(Beløp i NOK 1 000 000)	Brutto virkelig verdi	Beløp som motregnes i balansen	Balanseført verdi	Beløp som ikke kan motregnes i balansen men som omfattes av masteravtale om motregning			
				Effekt av motregning for motparter med både eiendeler og gjeld	Verdi etter motregning	Kontant-sikkerhet som reduserer eksponeringen	Beløp etter motregning og sikkerheter
2022							
Eiendeler¹							
Finansielle derivater	16 119	0	16 119	14 946	1 174	1 104 ²	69
Gjeld³							
Finansielle derivater	39 070	0	39 070	14 968	24 102	22 438 ⁴	1 664

¹KBN har kreditteksponering mot motpartene.

²Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for mottatt kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (6 567 mill) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har mottatt kontantsikkerhet over eksponeringsbeløpet.

³Motpartene har kreditteksponering på KBN.

⁴Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for postert kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (-29 506 mill) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har stilt kontantsikkerhet utover eksponeringsbeløpet.

Note 21 Ansvarlig lånekapital

(Beløp i NOK 1 000 000)	Valuta	Hovedstol i valuta	Innløsningsrett	Rente	Hovedstol i NOK		Balanseført verdi	
					2023	2022	2023	2022
Ordinær ansvarlig lånekapital	NOK	800 mill	2028	3,02%	800	2 000	770	1 897
Sum ansvarlig lånekapital					800	2 000	770	1 897

Note 22 Aksjekapital

	2023		2022	
	Antall aksjer	Andel i %	Antall aksjer	Andel i %
Den Norske Stat	3 894 625	100	3 894 625	100

Note 23 Fondsobligasjon

(Beløp i NOK 1 000 000)	Valuta	Hovedstol i valuta	Innløsningsrett	Rente	Hovedstol i NOK		Balansført verdi	
					2023	2022	2023	2022
Fondsobligasjon	NOK	1 200	2027	3,26%	1 200	1 200	1 195	1 195
Fondsobligasjon	NOK	1 200	2025	3 mnd NIBOR +1,25%	1 200	1 200	1 196	1 196
Fondsobligasjon	NOK	1 200	2028	4,22%	1 200		1 093	
Sum fondsobligasjon					3 600	2 400	3 484	2 392

KBN utstedte fondsobligasjonene i hhv. juni 2023, juni 2020 og juni 2017. Obligasjonene inngår i KBNs kjernekapital, se note 29. Obligasjonene er evigvarende med innløsningsrett av utsteder. Basert på at banken har en ensidig rett til å ikke betale renter eller hovedstol til investorene, kvalifiserer de ikke som gjeld etter IAS 32 og er derfor klassifisert som egenkapital i balansen. Rentekostnadene presenteres ikke på linjen rentekostnader i resultatregnskapet, men som en reduksjon av opptjent egenkapital. Kostnadene innregnes ved betaling, se oppstillingen endringer i egenkapital. Det er betalt 76 mill. kroner (etter skatt) i renter i 2023 (55 mill. kroner i 2022). Det er påløpt ytterligere 39 mill. kroner (etter skatt) i rentekostnader ved årsskiftet 2023 (17 mill. kroner 2022).

Note 24 Risikostyring

Risikostyring

KBNs eierskap, kundegruppe og sektorpolitiske rolle innebærer at banken opprettholder en lav til svært lav risikoappetitt. Styret har fastsatt KBNs overordnede risikoappetitt, som er delt inn i følgende kategorier: markeds-, likviditets-, kreditt-, kapital- og operasjonell risiko med tilhørende risikoappetitt. Risikoappetitten operasjonaliseres gjennom fastsettelse av rammer for typer og omfang risiko banken kan eksponeres for.

Risikostyring og internkontroll er integrert i bankens strategi- og forretningsprosesser, og er tilpasset arten, omfanget og kompleksiteten i risikoeksponeringen. Administrerende direktør har ansvaret for gjennomføring av risikostyring og internkontroll, og følger opp og vurderer endringer i bankens risikoeksponering.

Robust internkontroll utføres som en integrert del av bankens arbeidsprosesser. Risikostyringen er etablert i en struktur basert på tre forsvarslinjer som skal sikre systematisk identifisering, vurdering, overvåking og rapportering av risiko i alle deler av virksomheten. Førstelinjeforsvaret gjennomfører operative oppgaver og har ansvar for å styre og kontrollere at aktivitetene gjennomføres innenfor fastsatte rammer og i samsvar med eksternt og internt regelverk. Andrelinjeforsvaret foretar uavhengig risiko- og etterlevelseskontroller, kontrollerer og validerer modeller og avgir uavhengig risiko- og etterlevelsesserapporter. Andre forsvarslinje består av risikostyrings- og compliance-funksjonene. Internrevisor (KPMG) utgjør KBNs tredje forsvarslinje og er styrets uavhengige kontroll- og bekreftelsesorgan.

Risikoformer

Risikostyringen og risikoeksponeringen i KBN er underlagt et strengt internt regelverk for å sikre bankens kredittrating og tilgang til de mest attraktive pengemarkedene. KBNs appetitt for kreditt- og likviditetsrisiko er hhv. lav og svært lav. Rente- og valutarisiko sikres per transaksjon for alle valutaer unntatt NOK, USD og EUR. Renterisiko i disse valutaene sikres med renteswapper, slik at banken kun har eksponering mot endringer i tre måneders eller kortere pengemarkedsrenter.

Med utgangspunkt i bankens risikoeksponering blir følgende områder utpekt som vesentlige:

Kapitalisering

Kreditt og motpartsrisiko

- Tap på utlån
- Mislighold derivatmotparter
- Mislighold likviditetsforvaltningen

Markedsrisiko

- Basisrisiko
- Renterisiko
- Kredittspreadrisiko
- Valutarisiko

Likviditetsrisiko

Operasjonell risiko

ESG-risiko (inkl. klimarisiko) er ikke et eget risikoområde, men blir håndtert innenfor de enkelte områdene.

Kapitalisering

KBN er underlagt finansforetaksloven med tilhørende forskrifter for kapitalkrav. I tillegg har KBN en strategi og prosess for vurdering av kapitalbehov i forhold til bankens risikoprofil. Bankens styre vurderer minst årlig kapitalbehovet ut fra faktisk og forventet fremtidig risikoeksponering.

Beregning av kapitalbehovet gjennomføres ved å estimere hvor mye kapital banken bør ha for å sikre seg mot den totale risikoeksponeringen. Dette gjøres ved å estimere kapitalbehovet per risikoområde. Følgende risikokategorier er gjenstand for særskilt oppfølging: kredittisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko.

Risiko for endring i rammevilkår følges nøye av bankens styre. Innføring av det europeiske kapitalkravsregelverket medfører at bankens kapitalkrav har økt.

KBN rene kjernekapitaldekning var 17,4 prosent per 31. desember 2023, og KBN tilfredsstiller de regulatoriske minstekrav og bufferkrav til ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og kapitaldekning. KBN tilfredsstiller i tillegg krav til uvektet kjernekapitalandel.

Kredittrisiko

Bankens aktivaside består av utlån til kommunal sektor og en likviditetsportefølje med obligasjoner hovedsakelig utstedt eller garantert av stater, lokalmyndigheter, multilaterale finansinstitusjoner, obligasjoner med porteføljepant samt finansinstitusjoner og foretak med god kredittrating.

Kredittrisiko for utlånskundene begrenser seg til betalingsutsettelse da betalingsforpliktelsen ikke kan falle bort. Det er fastlagt i kommuneloven at kommuner og fylkeskommuner ikke kan slås konkurs. I kommuneloven er det også gitt bestemmelser om de prosedyrer som skal følges dersom betalingsutsettelse må iverksettes. KBN foretar likevel kredittvurdering av alle utlånskunder, basert på en modell for økonomiske analyser av og klimarisiko for kommunene og fylkeskommunene. Kommunenes finansielle situasjon blir beskrevet med både kvalitative og kvantitative indikatorer for økonomisk utvikling og utsikter hos kunden.

KBN innvilger også lån til selskaper som utfører oppgaver for kommuner og fylkeskommuner. Forutsetningen for slike lån er at kommunene, eventuelt fylkeskommunene, stiller garantier som er politisk vedtatt og godkjent av staten ved statsforvalteren eller Kommunal- og distriktsdepartementet.

Finansielle motparter i likviditetsporteføljen er gjenstand for regelmessig kredittvurdering og blir tildelt en kredittramme. Størrelse på kredittrammer fastsettes gjennom en intern vurdering av motpartens rating, størrelsen på bankens risikokapital, type finansielt instrument og løpetid.

For plasseringer i sertifikater og obligasjoner og finansielle derivater stiller KBN krav om minimum rating på A2/A fra ratingbyråene Moody's og Standard and Poor's.

KBN styrer rente- og valutarisiko ved bruk av derivater. Motpartene i derivattransaksjonene er finansinstitusjoner eller sentral motpart. Utover strenge krav til rating, styres risiko i derivathandel gjennom bruk av ISDA-avtaler (netting), og det er opprettet avtaler som inkluderer sikkerhetsstillelse med alle nye derivatmotparter.

KBN benytter clearingtjenester hos en sentral motpart (London Clearing House – LCH) for renterelaterte sikringsinstrumenter. Som en sentral motpart er LCH underlagt krav til soliditet og risikostyring, og vurderes til å ha lavere motpartsrisiko enn ordinære finansinstitusjoner.

KBN har ikke direkte medlemskap hos LCH og benytter clearingbrokere som opptrer på vegne av KBN mot LCH. KBN har valgt å segregere sine derivatposisjoner og midler (sikkerhetsstillelse) i forhold til eventuelle mislighold hos clearingbroker og bankens eksponering er dermed direkte mot LCH. KBN oppnår høy grad av beskyttelse gjennom en slik løsning.

Kredittrisiko i likviditetsporteføljen er begrenset. Gjennomsnittlig vektet rating på porteføljen var AA+ (lavest av S&P og Moody's) per 31. desember 2023 og omtrent 63 pst. av likviditetsporteføljen var plassert i

papirer som har risikovekt 0 pst. Gjennomsnittlig løpetid var 1,9 år ved årsskiftet. Den lave løpetiden begrenser risikoen i likviditetsporteføljen og banken har egne løpetidsrammer på alle motparter.

Markedsrisiko

Markedsrisiko består hovedsakelig av basis -, rente -, kredittspread- og valutarisiko. Bankens risikoappetitt og risikorammer tillater i begrenset grad eksponering mot rente-, basis og kredittspreadendringer, mens for valutarisiko tillates kun en minimal ramme av operasjonelle hensyn. Styring av rente- og valutarisiko gjennomføres ved å sikre at bankens forpliktelser og rettigheter til enhver tid balanserer. Økonomisk sikring gjennom finansielle derivater brukes aktivt i styring av markedsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko styres gjennom tilpasning av løpetider og rentebindinger på aktiva- og passivasiden. KBN holder en likviditetsportefølje med formål å kunne møte sine forpliktelser i minimum 10 måneder uten tilgang på ny innlåning. Løpetiden i likviditetsporteføljen holdes kort slik at likviditetsbehov hovedsakelig styres gjennom forfall på aktivasiden. Likviditetsporteføljen er plassert i likvide verdipapirer av meget høy kredittkvalitet og med lav ESG-risiko.

Note 25 Kredittrisiko

Banken har kreditteksponering mot kommunal sektor i Norge samt stater, regionale myndigheter, multilaterale utviklingsbanker, finansinstitusjoner og utstedere av obligasjoner med fortrinnsrett innen OECD. For norsk kommunal sektor er maksimal løpetid fastsatt i kommuneloven og kredittrammen reguleres av EU regulering om store engasjementer. Finansielle eksponeringer skal være minst i ratingklasse A -.

KBN har ikke hatt faktiske tap på utlån i 2023. Det foreligger ingen mislighold eller betalingsproblemer hos kunder som gir grunn til å forvente faktiske utlånstap i 2024. KBN utsteder ikke finansielle garantier.

Tabellen nedenfor inkluderer eksponeringer som er balanseført på linjene fordringer på kredittinstitusjoner, utlån til kunder og sertifikater og obligasjoner. Eksponeringer på linjen regionale myndigheter inkluderer utlån til selskaper garantert av kommuner og fylkeskommuner.

Tall i tabellen representerer faktisk kreditteksponering.

Forfall	2023									
	< 1 år				> 1 år					
Risikoklasse	A-1	A-2	A-3	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	Totalt
Stater og sentralbanker	11 242	0	0	0	0	574	6 718	2 590	0	21 125
Multilaterale utviklingsbanker	1 409	0	0	0	0	0	1 713	9 133	0	12 256
Lokale og regionale myndigheter ¹	12 762	0	0	31 634	0	208	16 102	20 280	310 031	391 017
Finansinstitusjoner	36 214	532	0	0	0	0	274	0	0	37 020
Foretak	1 400	0	0	0	0	1 826	0	1 533	0	4 759
Obligasjoner med fortrinnsrett	2 166	0	0	0	0	0	0	34 827	0	36 994
Totalt	65 194	532	0	31 634	0	2 608	24 807	68 364	310 031	503 170

¹Inkl. Utlån til kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper på 352,1 mrd. kroner. Innvilgede, ikke-utbetalte lån per 31. desember 2023 utgjør 5 mrd. kroner.

Kredittrisiko fordelt på land

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>										
Forfall	2023									
	< 1 år				> 1 år					
Risikoklasse	A-1	A-2	A-3	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	Totalt
Australia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belgia	2 868	0	0	0	0	0	0	0	0	2 868
Canada	5 973	0	0	0	0	208	272	2 552	0	9 005
Danmark	4 001	0	0	0	0	0	0	7 642	0	11 643
Finland	1 495	0	0	190	0	0	3 964	3 399	430	9 478
Frankrike	15 856	0	0	0	0	0	6 000	1 370	0	23 226
Japan	5 186	64	0	0	0	574	0	0	0	5 824
Nederland	145	0	0	0	0	0	0	0	887	1 032
Norge	2 117	0	0	31 333	0	0	0	36 487	307 799	377 736
Østerrike	0	0	0	0	0	0	526	0	0	526
Spania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Storbritannia	739	346	0	0	0	0	0	1 658	0	2 744
Overnasjonal	1 409	0	0	0	0	0	1 713	9 133	0	12 256
Sveits	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Sverige	5 369	0	0	101	0	0	4 168	3 441	915	13 994
Tyskland	15 500	122	0	0	0	0	1 971	2 693	0	20 286
USA	4 532	0	0	0	0	1 826	6 192	0	0	12 549
Totalt	65 194	532	0	31 624	0	2 608	24 807	68 375	310 031	503 170

Tall i tabellen representerer faktisk kreditteksponering.

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>										
Forfall	2022									
	< 1 år				> 1 år					
Risikoklasse	A-1	A-2	A-3	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	Totalt
Stater og sentralbanker	24 043	0	0	2 094	0	4 251	11 817	0	0	42 204
Multilaterale utviklingsbanker	1 962	0	0	0	0	0	1 688	5 012	0	8 662
Lokale og regionale myndigheter ¹	8 358	0	0	32 400	0	0	9 609	4 458	298 483	353 308
Finansinstitusjoner	36 677	371	0	2 463	0	0	0	0	0	39 511
Foretak	395	0	0	0	0	103	0	0	0	498
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 421	0	0	282	0	0	2 775	24 618	0	29 097
Totalt	72 857	371	0	37 238	0	4 354	25 889	34 088	298 483	473 280

¹Inkl. Utlån til kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper på 324,5 mrd. kroner. Innvilgede, ikke-utbetalte lån per 31. desember 2022 utgjør 2,6 mrd. kroner.

Kredittrisiko fordelt på land

(Beløp i NOK 1 000 000)	2022									
	< 1 år				> 1 år					Totalt
Forfall	A-1	A-2	A-3	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	
Australia	289	0	0	0	0	0	0	0	0	289
Irland	341	0	0	0	0	0	0	0	0	341
Belgia	558	0	0	0	0	0	0	0	0	558
Canada	1 472	0	0	2 463	0	0	0	0	0	3 935
Danmark	1 257	0	0	0	0	0	0	5 650	0	6 907
Finland	5 078	0	0	204	0	0	1 907	3 082	565	10 837
Frankrike	21 718	0	0	2 094	0	0	0	0	0	23 811
Japan	3 174	58	0	0	0	4 251	0	0	0	7 483
Nederland	783	0	0	681	0	0	0	0	787	2 251
Norge	38	0	0	30 044	0	0	2 373	16 162	296 212	344 829
Østerrike	0	0	0	0	0	0	2 163	0	0	2 163
Spania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Storbritannia	1 105	310	0	0	0	0	0	0	0	1 416
Overnasjonal	1 962	0	0	0	0	0	1 688	5 012	0	8 662
Sveits	1 597	3	0	0	0	0	0	0	0	1 600
Sverige	2 801	0	0	1 226	0	0	3 628	3 470	919	12 044
Tyskland	19 806	0	0	526	0	0	4 476	711	0	25 520
USA	10 880	0	0	0	0	103	9 654	0	0	20 636
Totalt	72 857	371	0	37 238	0	4 354	25 889	34 088	298 483	473 280

Note 26 Renterisiko

Rentesensitivitet

Rentesensitivetsinformasjonen illustrerer hvordan verdien av bankens eiendeler og gjeld, resultatet og egenkapitalen ville blitt påvirket ved en endring i rentenivå. KBN beregner rentesensitivitet for nåverdirisiko (EVE) og inntektsrisiko (NII) på en 12 måneders horisont for endringer i rente, basis-spread og kredittspread. Nåverdirisiko gir et anslag på endring i markedsverdi på alle bankens balanseposter uavhengig av målemetode i regnskapet, mens inntektsrisiko gir et anslag på endringer i netto renteinntekter i periodens resultat. Tabellene under viser beløp før skatt, for effekter på egenkapital må skatt på 25 pst. trekkes fra.

Den økonomiske verdien av egenkapitalen er en kontantstrømberegning som trekker nåverdien av alle kjente og forventede kontantstrømmer på gjeld fra nåverdien av alle kjente og forventede kontantstrømmer på eiendeler. Nåverdisensitivitet indikerer hvordan et basispunkt endring i rentekurve vil påvirke den totale kapitalen. Netto renteinntekt er en kontantstrømberegning som trekker rentekostnader av alle kjente og forventede kontantstrømmer på gjeld fra renteinntektene av alle kjente og forventede kontantstrømmer på eiendeler. Renteinntektssensitivitet indikerer hvordan et basispunkt endring i rentekurve vil påvirke netto renteinntekter i resultatet. Nåverdisensitivitet og inntektssensitivitet er internasjonalt anerkjente standarder for estimering av renterisiko. Banken bruker begge modeller til å styre sine eiendeler og forpliktelser. Rentesensitivitetene er beregnet før skatt etter postenes avtalte rentebinding fordelt per valutaslag ved et 1%-poeng pararellskift i markedsrentene.

Tabell 1: Nåverdirisiko—Rentesensitivitet på markedsverdien av balanseposter (EVE)

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i markedsverdi for alle balanseposter, basert på et parallellskift i rentekurven (markedsrente/ swaprente) på 100 bp (opp).

(Beløp i NOK 1 000 000)						
2023	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total	Brutto total
AUD	0	0	-9	-29	-38	38
EUR	37	-1	2	-12	26	26
JPY	0	0	0	0	0	0
NOK	54	-9	0	-2	43	43
USD	-1	2	1	-26	-23	23
Øvrige	1	-2	-17	-11	-29	29
Total	92	-10	-23	-80	-21	159

(Beløp i NOK 1 000 000)						
2022	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total	Brutto total
AUD	0	1	-7	-20	-27	27
EUR	9	2	1	-19	-7	7
JPY	0	0	0	1	2	2
NOK	36	-21	4	4	22	22
USD	47	-65	-16	-3	-36	36
Øvrige	0	5	-20	-8	-24	29
Total	92	-78	-38	-44	-69	122

Tabell 2: Nåverdirisiko—Rentesensitivitet for urealiserte verdiendringer i resultatregnskapet og totalresultatet

Tabellen nedenfor viser resultateffekt i form av urealiserte verdiendringer ved et parallellskift opp på 100bp, som i tabell 1. Ikke alle balanseposter som inngår i tabell 1 har en regnskapsmessig målemetode som medfører resultateffekt. Dette gjelder kun eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi og eiendeler og gjeld som er sikringsbokført. Resultateffekten av balanseposter målt til virkelig verdi er 169 mill. kroner, mens resultateffekten på sikringsbokførte balanseposter er på -190 mill. kroner. Nettoeffekten av disse utgjør -21 mill. kroner.

(Beløp i NOK 1 000 000)						
2023	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total	Brutto total
AUD	0	-1	-8	-6	-15	15
EUR	0	0	0	-2	-2	2
JPY	0	0	0	0	0	0
NOK	3	7	19	7	36	36
Rest	0	-2	-14	-3	-18	18
Netto eksponering	3	4	-2	-5	0	72

(Beløp i NOK 1 000 000)						
2022	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total	Brutto total
AUD	0	-1	-9	-5	-16	16
EUR	0	0	-1	-3	-4	4
JPY	0	0	0	-1	0	0
NOK	3	5	20	4	32	32
Rest	0	-1	-13	-3	-17	20
Netto eksponering	3	3	-2	-8	-5	72

Tabell 3: Nåverdirisiko—Sensitivitet for endring i basis-spread

Tabellen nedenfor viser sensitivitet i markedsverdi for derivater ved et parallelskift av basiskurven med ett basispunkt (opp). Postene som inngår i tabellen har resultateffekt.

(Beløp i NOK 1 000 000)						
2023	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total	Brutto total
AUD	0	-1	-8	-6	-15	15
EUR	0	0	0	-2	-2	2
JPY	0	0	0	0	0	0
NOK	3	7	19	7	36	36
Rest	0	-2	-14	-3	-18	18
Netto eksponering	3	4	-2	-5	0	72
2022	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total	Brutto total
AUD	0	-1	-9	-5	-16	16
EUR	0	0	-1	-3	-4	4
JPY	0	0	0	-1	0	0
NOK	3	5	20	4	32	32
Rest	0	-1	-13	-3	-17	20
Netto eksponering	3	3	-2	-8	-5	72

Tabell 4: Nåverdirisiko—Sensitivitet for endring i kreditt-spread

Tabellen nedenfor viser sensitivitet i markedsverdi for balanseposter (eiendeler målt til virkelig verdi) ved et parallelskift av kredittspreadkurven med ett basispunkt (opp). Postene som inngår i tabellen har resultateffekt.

(Beløp i NOK 1 000 000)					
2023	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total
Utlån til kunder	0	-2	-9	-11	-22
Sertifikater og obligasjoner	0	-1	-10	0	-11
Total	0	-3	-19	-11	-34
2022	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto total
Utlån til kunder	0	-2	-15	-21	-38
Sertifikater og obligasjoner	0	-2	-8	-1	-11
Total	0	-3	-23	-21	-48

Tabell 5: Inntektsrisiko—Rentesensitivitet for netto renteinntekter (NII)

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i bankens netto renteinntekter på en 12 måneders horisont basert på et parallellskift i rentekurven på 100bp (opp).

(Beløp i NOK 1 000 000)			
2023	0-3mnd	3mnd-1år	Netto total
EUR	-25	41	17
NOK	329	-136	193
USD	-172	35	-137
Øvrige	0	0	0
Total	133	-60	73

(Beløp i NOK 1 000 000)			
2022	0-3mnd	3mnd-1år	Netto total
EUR	6	0	6
NOK	155	2	157
USD	-265	192	-72
Øvrige	0	0	0
Total	-103	194	91

Tabell 6: Inntektsrisiko—Sensitivitet for endring i basis-spread for netto renteinntekter

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i bankens netto renteinntekter på en 12 måneders horisont basert på et parallellskift i basis-spreader på 1bp (opp).

(Beløp i NOK 1 000 000)			
2023	0-3mnd	3mnd-1år	Netto total
EUR	4	0	4
NOK	-19	-2	-21
Øvrige	0	0	0
Total	-16	-2	-17

(Beløp i NOK 1 000 000)			
2022	0-3mnd	3mnd-1år	Netto total
EUR	1	0	1
NOK	-16	-3	-19
Øvrige	-1	1	1
Total	-16	-2	-17

Tabell 7: Inntektsrisiko—Sensitivitet for endring i kredittmargin for netto renteinntekter

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i bankens netto renteinntekter på en 12 måneders horisont basert på et parallellskift i kredittmarginer på 1bp (opp).

(Beløp i NOK 1 000 000)			
2023	0-3mnd	3mnd-1år	Netto total
Utlån til kunder	16	0	17
Sertifikater og obligasjoner	2	1	3
Gjeld	-5	-2	-7
Total	13	-1	12
2022	0-3mnd	3mnd-1år	Netto total
Utlån til kunder	15	0	16
Sertifikater og obligasjoner	3	1	4
Gjeld	-4	-2	-6
Total	15	-1	14

Note 27 Valutarisiko

(Beløp i NOK 1 000 000)

Valutarisiko defineres som risiko for tap som følge av svingninger i valutakurser. Valutarisikoen oppstår som følge av at bankens innlån hovedsakelig er i utenlandsk valuta, mens utlån er i norske kroner. Bankens retningslinjer krever sikring av valutarisiko knyttet til posisjoner i utenlandsk valuta. Det kan imidlertid oppstå kortsiktige nettoposisjoner knyttet til resultatposter i USD og EUR. Valutarisiko sikres både på transaksjonsnivå og porteføljenivå. KBNs ramme for valutarisiko er begrenset til netto valutaposisjon som ikke skal overstige 1,6 pst. av ansvarlig kapital.

2023 (Beløp i NOK 1 000 000)	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs
	USD		EUR		Andre valutaer		Totalt i valuta	
Fordringer på kredittinstitusjoner	18 377	1 838	16 201	1 620	5	1	34 583	3 458
Sertifikater og obligasjoner	25 845	2 585	14 947	1 495	23 642	2 364	64 435	6 443
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	-12 253	-1 225	-29 066	-2 907	0	0	-41 318	-4 132
Obligasjonsgjeld	-242 648	-24 265	-55 322	-5 532	-139 386	-13 939	-437 357	-43 736
Finansielle derivater	210 791	21 079	53 201	5 320	115 744	11 574	379 736	37 974
Netto posisjon	112	11	-38	-4	6	1	79	8

2022 (Beløp i NOK 1 000 000)	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs	Brutto- posisjon	Sensitivitet 10% endring i valuta- kurs
	USD		EUR		Andre valutaer		Totalt i valuta	
Fordringer på kredittinstitusjoner	21 233	2 123	12 362	1 236	12	1	33 608	3 361
Sertifikater og obligasjoner	30 733	3 073	15 839	1 584	23 112	2 311	69 685	6 968
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	-20 155	-2 016	-3 146	-315	0	0	-23 302	-2 330
Obligasjonsgjeld	-239 911	-23 991	-50 562	-5 056	-135 396	-13 540	-425 869	-42 587
Finansielle derivater	208 274	20 827	25 475	2 547	112 284	11 228	346 033	34 603
Netto posisjon	174	17	-32	-3	12	1	154	15

Tabellen ovenfor viser resultateffekt av 10%-styrking av norske kroner i forhold til andre valutaer, beregnet på alle posisjoner i utenlandsk valuta per 31. desember 2023 og 2022. Resultateffekten er før skatt, for effekter på egenkapital må skatt på 25 pst. trekkes fra. Sensitivitetsanalysen innebærer null korrelasjon mellom valutakurser og andre markedsrisikofaktorer.

Note 28 Likviditetsrisiko

(Beløp i NOK 1 000 000)

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Styret fastsetter retningslinjer for styring herunder overvåkning og internkontroll av likviditetsrisiko.

Overskuddslikviditeten har til formål å dekke 12 måneders finansieringsbehov, og minimum 10 måneders finansieringsbehov. Dette innebærer at banken skal være i stand til å dekke alle sine forpliktelser, inklusive normal utlånsvirksomhet minst de kommende 10 måneder uten ny opplåning.

KBN har en portefølje av verdipapirer som er svært likvide. Disse verdipapirene skal kunne omgjøres til kontanter uten vesentlig realisasjonstap for KBN under svært stressede markedsforhold, enten som direkte salg eller ved bruk av gjenkjøpsavtaler i et allment anerkjent gjenkjøpsmarked.

Overskuddslikviditeten skal ha lav kredittrisiko og markedsrisiko, og plasseres i obligasjoner utstedt av stater, regionale myndigheter, multilaterale utviklingsbanker og finansinstitusjoner med høy kredittrating.

2023

Engasjement fordelt etter gjenværende løpetid	Totalt	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	>5 år	Uten forfall
Fordringer på kredittinstitusjoner	36 603	36 603	0	0	0	0	0
Andre pengemarkedsinnskudd	0	0	0	0	0	0	0
Utlån til kunder	530 314	2 259	8 048	27 758	185 372	306 877	0
Sertifikater og obligasjoner	122 737	6 044	16 563	12 706	87 295	130	0
Sum eiendeler	689 654	44 906	24 611	40 463	272 666	307 007	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 232	5 232	0	0	0	0	0
Sertifikater og andre kortsiktige låneoptak	41 518	14 237	27 282	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	475 015	3 049	22 124	61 248	336 595	51 999	0
Annen gjeld	101	28	35	13	0	0	25
Ansvarlig lånekapital	921	0	0	24	897	0	0
Fondsobligasjon	4 106	0	18	140	3 948	0	0
Sum forpliktelser	526 894	22 547	49 458	61 425	341 440	51 999	25
Finansielle derivater	-11 659	-1 138	-1 384	-3 441	-3 922	-1 775	0
Netto likviditetseksponering	151 101	21 222	-26 231	-24 402	-72 696	253 233	-25

Tabellen viser sum av netto forfall i perioden, inkludert rentebetalinger. Fondsobligasjoner er inkludert i tabellen selv om disse ikke er klassifisert som gjeld i balansen, fordi de inngår i likviditetsstyringen i banken. Finansielle derivater er netto kontantstrømmer (hovedstol og renter) per tidsperiode.

2022

Engasjement fordelt etter gjenværende løpetid	Totalt	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	>5 år	Uten forfall
Fordringer på kredittinstitusjoner	39 514	39 514	0	0	0	0	0
Andre pengemarkedsinnskudd	0	0	0	0	0	0	0
Utlån til kunder	515 648	2 429	10 655	26 463	170 321	305 780	0
Sertifikater og obligasjoner	116 203	4 859	27 630	12 532	71 034	148	0
Sum eiendeler	671 365	46 802	38 286	38 994	241 355	305 928	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	6 567	6 567	0	0	0	0	0
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	23 453	2 463	20 990	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	452 558	17 428	19 776	47 837	307 602	59 913	0
Annen gjeld	82	11	22	15	7	0	28
Ansvarlig lånekapital	2 302	0	0	60	2 242	0	0
Fondsobligasjon	2 731	0	13	81	2 636	0	0
Sum forpliktelser	487 693	26 469	40 801	47 994	312 487	59 913	28
Finansielle derivater	-17 718	-1 317	535	-5 558	-9 730	-1 648	0
Netto likviditetseksponering	165 955	19 016	-1 981	-14 558	-80 862	244 367	-28

Note 29 Kapitaldekning og kapitalstyring

(Beløp i NOK 1 000 000)

Bankens kapital består av innskutt aksjekapital, opptjent egenkapital, fondsobligasjoner og ansvarlige lån. Betryggende kapitalisering anses som nødvendig for å opprettholde AAA-ratingen og sikre effektiv markeds konkurranse. Styret vurderer kapital situasjonen løpende og vedtar de overordnede prinsippene for kapitalstyring. Banken er underlagt kapitaldekningsregelverket og skal til enhver tid sikre et kapitalnivå som er forsvarlig i forhold til risikoprofil og markedsforhold. Målet for kapitalstyring operasjonaliseres gjennom ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og total kapitaldekning.

Bankens kapital situasjon vurderes i forhold til risiko i et 12 måneders perspektiv og langsiktige stresstester. Per 31. desember 2023 er KBNs kapitalkrav inklusive pilar 2 kapitalkrav 14,8 pst. for ren kjernekapitaldekning, 16,7 pst. for kjernekapitaldekning og 19,2 pst. for total kapitaldekning. Bankens pilar 2 kapitalkrav utgjør 2,0 pst. Krav til uvektet kjernekapitalandel er 3 pst. KBNs kapitaldekning overstiger myndighetsfastsatte og styrefastsatte kapitalkrav per 31. desember 2023.

Kapitaldekningen er påvirket av fradragsposter i ren kjernekapital, primært knyttet til utsatte skattefordeler, se note 6 Skatt for ytterligere informasjon.

Kapitaldekning (Beløp i NOK 1 000 000)	2023			2022		
	Bokført verdi	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav og -dekning	Bokført verdi	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav og -dekning
Kredittrisiko						
Stater og sentralbanker	21 125	0	0	42 196	0	0
Lokale og regionale myndigheter	381 386	71 120	5 690	346 133	65 500	5 240
Herav norske kommuner	352 226	70 637	5 651	324 532	65 155	5 212
Foretak	4 759	1 613	129	499	249	20
Offentlig eide foretak	9 630	0	0	7 155	0	0
Multilaterale utviklingsbanker	12 258	0	0	8 661	0	0
Finansinstitusjoner	34 358	6 442	515	17 238	2 794	224
Herav motpartsrisiko for derivater	27 495	5 966	477	10 703	2 138	171
Engasjementer med sikkerhet i boligeiendom	21	21	2	22	22	2
Obligasjoner med fortrinnsrett	36 995	3 865	309	29 046	2 905	232
Øvrige engasjementer	1 727	4 298	344	1 675	4 158	333
Tilleggskrav for CVA-risiko	427	5 343	427	202	2 530	202
Sum kredittrisiko	502 687	92 703	7 416	452 827	78 158	6 253
Markedsrisiko	0	0	0	0	0	0
Operasjonell risiko (Basismetode)¹		2 554	204		2 374	190
Minimumskrav ansvarlig kapital		95 257	7 621		80 531	6 443
Kapitaldekning			21,9 %			24,5 %
Kjernekapitaldekning			21,0 %			22,0 %
Ren kjernekapitaldekning			17,4 %			19,0 %
Uvektet kjernekapitalandel			4,0 %			3,9 %

¹Det benyttes basismetode for beregning av operasjonell risiko under pilar 1, hvor gjennomsnittet av siste tre års netto inntekter er basis for beregningen. Netto inntekter inkluderer netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter. Reduksjonen i kapitalbehovet skyldes lave netto inntekter i 2022.

Tilleggskapital kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen. Bankens ansvarlige kapital oppfyller kravene til kapitaldekning. Bankens ansvarlige kapital består av følgende elementer:

(Beløp i NOK 1 000 000)	2023	2022
Egenkapital	21 684	18 903
Fondsobligasjon inkludert i egenkapital	-3 484	-2 392
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	18 199	16 512
Fradrag:		
Balanseført utsatt skattefordel som overstiger 10% av ren kjernekapital	-604	-1 228
Andre immaterielle eiendeler	-162	-143
Påregnelig utbytte	-700	0
Verdijustering som følge av krav om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-138	-147
Justering for urealiserte tap (gevinst) gjeld egen kredittrisiko	-59	305
Sum ren kjernekapital	16 536	15 299
Annen godkjent kjernekapital	3 484	2 392
Sum kjernekapital	20 020	17 691
<i>Tilleggskapital</i>		
Ansvarlig lån	800	2 000
Sum tilleggskapital	800	2 000
Sum ansvarlig kapital	20 820	19 691

Ansvarlig kapital er beregnet i henhold til Kapitalkravsforordningen (CRR). Urealisert gevinst/tap som oppstår som følge av endringer i egen kredittrisiko er relatert til utstedt obligasjonsgjeld.

KBN har i 2023 gjennomført et tilbakekjøp av ansvarlig lånekapital på 1,2 mrd. kroner og en tilhørende utstedelse av fondsobligasjonslån. Begge lånene har førstegangs innfrielsesdato i andre kvartal 2028. Tilbakekjøpet har medført en realisert gevinst på 101 mill. kroner før skatt, som er inntektsført. Transaksjonen medførte en styrking av bankens kjernekapitaldekning og uvektede kjernekapitalandel.

Uttalelser knyttet til årsregnskapet

Uavhengig revisors beretning

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221
NO-0103 Oslo
Norway

+47 23 27 90 00
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Kommunalbanken AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Kommunalbanken AS som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Kommunalbanken AS' revisor sammenhengende i 1 år fra valget på generalforsamlingen den 1. juni 2022 for regnskapsåret 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Remneo Dokumentnr: OGI35-LIK612-OG/16-YOTGH-LP4D3-DIKOB

IT systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering av sertifikater og obligasjoner, derivater og utstedte sertifikater og obligasjoner («innlån»)

Beskrivelse av det sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte det sentrale forholdet
<p>Prosesser og kontrollaktiviteter i forvaltningen av sertifikater og obligasjoner, derivater og innlån knyttet til blant annet beregning av renter, amortisering av over- og underkurs, verdsettelse og valutaomregning er i utstrakt grad automatisert.</p> <p>Resultater fra og avvik i de automatiserte forvaltningsprosessene analyseres og følges opp.</p> <p>Kommunalbankens IT-systemer er i hovedsak standardssystemer tilpasset bankens behov. IT-løsningene driftes i samarbeid med ulike tredjeparter.</p> <p>IT-systemene som benyttes i forvaltningen er helt sentrale for regnskapsføring og rapportering. God styring og kontroll i de automatiserte forvaltningsprosessene og i avvikshåndtering er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Kommunalbanken har etablert overordnede styringsmodeller og kontrollaktiviteter for oppfølgingen av forvaltningen av sertifikater og obligasjoner, derivater og innlån.</p> <p>Vi vurderte de deler av de overordnede styringsmodellene som er relevante for finansiell rapportering.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til IT-drift, endringshåndtering og tilgangsstyring. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT-systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktiviteter.</p> <p>Vi vurderte om utvalgte verdsettelses og beregningsmetoder av renter, amortisering av over- og underkurs, verdsettelse og valutaomregning var i overensstemmelse med IFRS.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte automatiserte beregningsmetoder i IT-systemene knyttet til beregning av renter, amortisering av over og underkurs, verdsettelse, og valutaomregning. For et utvalg av disse beregningsmetodene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte manuelle kontrollaktiviteter for de ovennevnte områder knyttet til analyse av resultatet av beregningene.</p> <p>Vi utførte utvalgte detaljtester og analytiske kontroller av enkelte resultat og balansestørrelser generert av de automatiserte beregningsmetoder knyttet til sertifikater og obligasjoner, derivater og innlån. Handlingene omfattet både sertifikater og obligasjoner og innlån målt til amortisert kost og sertifikater og obligasjoner, derivater og gjeld målt til virkelig verdi kategorisert i både nivå 1, nivå 2 og nivå 3 i virkelig verdi hierarkiet.</p>

Penneo Dokumentnr: OGI35-UK6X2-OGJY6-Y0TGH-LPAD3-DIKOB

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten, bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Kommunalbanken AS har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn «KBN Årsrapport 2023 i xhtml-format» i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet, som inngår i årsrapporten, i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utfører vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utfører vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Vi kontrollerer om årsregnskapet foreligger i XHTML-format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Oslo, 14. mars 2024
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Henrik Johannes Woxholt

Statsautorisert revisor

Serienummer: UN:NO-9578-5999-4-1368035

IP: 88.88.xxx.xxx

2024-03-14 10:49:53 UTC

Penneo DokumentInskjeel: OGGK35-LJK6X2-OCJY6-10TGH-LP4D3-DIK08

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

GRI-indeks

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport	Rapportering 2023
Organisasjonsprofil			
2-1	Navn på virksomhet, eierskap og juridisk selskapsform, lokalisering av hovedkontor og land virksomheten opererer i	Om KBN	Haakon VIIs gate 5b, 0161 Oslo. Kommunalbanken opererer i Norge.
2-2	Enheter inkludert i virksomhetens bærekraftsrapportering		Kommunalbanken AS
2-3	Rapporteringsperiode, frekvens, dato for publisering og kontaktperson		01.01.2023 til 31.12.2023, årlig, 14.03.24 Harald Jacobsen Sjef for kommunikasjon og bærekraft Mobil: +47 995 38 005 haj@kbn.com
2-4	Endring av historiske data fra tidligere rapporter		Ingen endringer
2-5	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen		Årsrapporten i sin helhet er ikke eksternt verifisert. Klimagassregnskapet i årsrapporten verifiseres eksternt årlig.
Aktiviteter og ansatte			
2-6	Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser	Om KBN Måloppnåelse 2023 Mål for 2024	Kommunalbanken låner inn penger fra hele verden, og gir rimelige lån til norske kommuner og fylkeskommuner. Kjernen i bankens leverandørkjede er bruk av tilretteleggere når vi gjør våre innlån. Videre har Kommunalbanken avtaler og gjør finansielle transaksjoner med flere finansaktører. Våre finansielle avtaler og transaksjoner er underlagt interne finansielle retningslinjer, som blant annet stiller krav til at tilretteleggere må være underlagt anti-hvitvaskingsregler. Utover dette har Kommunalbanken ordinært innkjøp av konsulenttjenester og begrenset innkjøp av varer og materiell til ordinær drift.
2-7	Ansatte	Likestillingsredegjørelse	84 ansatte, 36% kvinner, 64% menn, Oslo. Data innhentet ved opptelling ved slutten av rapporteringsperioden. Ingen store variasjoner i antall ansatte.
2-8	Arbeidere som ikke er ansatt		Gjennom 2023 har Kommunalbanken leid inn 25 personer, hvorav den vanligste typen er konsulenter innenfor IT, HR, Compliance og administrative tjenester. Data innhentet ved opptelling ved slutten av rapporteringsperioden. Ingen store variasjoner i antall.
Styring			
2-9	Styringsstruktur og sammensetning	Styret i KBN Ledelsen i KBN Organisering og styrende organer Hvordan KBN arbeider med bærekraft	Minoritetsbakgrunn er ikke kartlagt blant styremedlemmene, men det antas at minoritetsbakgrunn er i mindre grad representert i styret for den generelle befolkningen. Styret er satt sammen etter kompetanse innen økonomi, risikostyring, juridisk, og kommuner og fylker.
2-10	Nominering av utvalgelse av det øverste beslutningsorganet	Organisering og styrende organer Virksomhetsstyring	Eierskapsmelding Meld. St. 6 (2022-2023), kapittel 12.5 "Styresammensetning og godtgjørelse skal bidra til å nå statens mål som eier"

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport	Rapportering 2023
			https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20222023/id2937164/
2-11	Informasjon om styreleder	Styret i KBN	Styret og ledelsen er uavhengige
2-12	Styrets rolle for håndtering av virksomhetens påvirkning	Organisering og styrende organer Hvordan KBN arbeider med bærekraft	Overordnede retningslinjer vedtas av styret, og rapporteres kvartalsvis.
			https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/innkjopsretningslinjer/
			https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/overordnede-retningslinjer-for-samfunnsansvar/
			https://www.kbn.com/om-oss/etikk/etiske-retningslinjer/
2-13	Delegering av ansvar for håndtering av virksomhetens påvirkning	Hvordan KBN arbeider med bærekraft	Rapport fremlegges ved hvert styremøte som tar sted månedlig. Adm.direktør har ansvar for gjennomføring av bærekraft. Revisjonsutvalget er saksforberedende utvalg for bærekraftsrapportering til styret. Styret går gjennom og godkjenner rapportert informasjon.
2-14	Styrets rolle knyttet til bærekraftsrapportering		
2-15	Interessekonflikter		https://www.kbn.com/om-oss/etikk/etiske-retningslinjer/
2-16	Kommunikasjon av kritiske hensyn til styret	Mål for 2024	Det rapporteres månedlig til administrerende direktør og kvartalsvis til styret. Ingen tilfeller er rapportert i 2023.
2-17	Samlede kunnskap om bærekraft i styret	Styrets hovedprioriteringer i 2023 NUES anbefaling	Det gjennomføres et program for kompetanseheving i styret med ulike teamer, samt et krav om årlig opplæring i hvitvasking. Det gjennomføres en årlig selvevaluering. Det vil vurderes å iverksette tiltak ved behov. Eksempler er tiltak for å øke kompetanse, noe som har blitt gjort tidligere under fagområdene finans og IT. Administrasjonen hjelper til med å tilrettelegge dette. Andre type tiltak vil være å bytte på ansvarsområdet for den enkelte i styret, og i mer alvorlige tilfeller bytte ut styremedlemmer. Det har ikke vært behov for dette tidligere. Kommunalbanken er også underlagt EBA sine retningslinjer for egnetheten til medlemmer av styret og andre nøkkelfunksjoner. I tillegg er det blitt opprettet et eget vurderingsskjema for bærekraftsarbeidet/ESG i styret.
2-18	Evaluering av styrets ytelse	Organisering og styrende organer	
2-19	Retningslinjer for godtgjørelse	Noter til årsregnskapet, note 4 Likestillingsredegjørelse	Retningslinjer for godtgjørelse måles på etterlevelse av bankens verdi.
2-20	Prosess for fastsettelse av godtgjørelse	Organisering og styrende organer NUES anbefaling Noter til årsregnskapet, note 4	
2-21	Årlige totale kompensasjonsgrad		Adm. direktørs endring i totalkompensasjon er 2,96 ganger så mye som den gjennomsnittlige årlige endringen for andre ansatte, med samme prosentvise økning som for medianen av andre ansatte. Studenter er ikke med i utvalget.

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport	Rapportering 2023
Strategiutforming og -utførelse			
2-22	Ledelsens tilnærming	Forord Årsberetning 2023	Retningslinjene vedtas av styret. Kommunalbanken gjennomfører regelmessige risikobaserte aktomshetsvurderinger og kartlegger og vurderer faktiske og potensielle negative konsekvenser. Årlig gjennomgang av de etiske retningslinjene gjøres internt. For leverandørene gjennomføres spørreundersøkelser med videre oppfølging kvartalsvis, halvårlig eller årlig basert på leverandørens størrelse.
2-23	Virksomhetens retningslinjer		https://www.kbn.com/om-oss/etikk/etiske-retningslinjer/ https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/overordnede-retningslinjer-for-samfunnsansvar/ https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/innkjopsretningslinjer/
2-24	Implementering av virksomhetens retningslinjer		https://www.kbn.com/om-oss/etikk/etiske-retningslinjer/ Det har blitt opprettet en egen kanal for kunder for å rapportere inn klager: https://www.kbn.com/kunde/klage/ Per i dag er det ingen konkret prosess for håndteringen. Beredskapsplanen inkluderer 8 ulike scenarier med beskrivelse av hvordan kriseledelsen skal fremgå. Gjenoppretningsplanen omfattes av ICAAP, hvor administrerende direktør minst årlig legger frem for styret en oversikt over kapitalbehovet sammen med en langsiktig kapitalplan. Kommunikasjonsplanen skal sørge for å sikre Kommunalbanken sitt rykte hvis det skulle oppstå en kritisk hendelse som kan skade bankens renommé.
2-25	Prosesser for utbedring av negative påvirkninger		
2-26	Ordning for å søke råd og varsle	Mål for 2024 Likestillingsredegjørelse	
2-27	Etterlevelse av lover og reguleringer		Kommunalbanken ble ikke ilagt straffesanksjoner eller bøter i 2023. Hva som defineres som et vesentlig tilfelle inngår i vurderingssystemet internt for operasjonell risikostyring.
2-28	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger		https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/
Interessenter			
2-29	Tilnærming til interessentdialog	Hvordan KBN arbeider med bærekraft	
2-30	Tariffavtaler		39% av Kommunalbankens ansatte er dekket av kollektive tariffavtaler. Ansatte er omfattet av selskapets inngåtte tariffavtaler selv om de ikke er organisert.
Energi			
308	Ledelsens tilnærming	Måloppnåelse 2023	
308-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot miljøkriterier	Måloppnåelse 2023 Mål for 2024	52% av nye leverandører er vurdert opp mot miljøkriterier.

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport	Rapportering 2023
Arbeidsforhold			
401	Ledelsens tilnærming	Mål for 2024	
401-2	Fordeler gitt til fulltidsansatte, men ikke til midlertidige eller deltidsansatte		Alle ansatte (med unntak av studenter) har livsforsikring, helseforsikring, uføre- og invaliditetsdekning gjennom Kommunalbanken. Alle ansatte er omfattet av Kommunalbankens permisjons- og pensjonsordning. Tall inkluderer Kommunalbankens hovedkvarter i Oslo. Alle ansatte har tilgang til foreldrepermisjon gjennom Kommunalbanken.
Opplæring og utdanning			
404	Ledelsens tilnærming	Mål for 2024	
404-1	Gjennomsnittlig antall timer med opplæring per år per ansatt		85% av de ansatte gjennomførte Kompetanseløftet i 2023, med krav om minst 15 timers varighet. Det ble i tillegg gjennomført opplæring i etikk, cyber security og diverse foredrag for alle ansatte.
404-3	Prosentandel av ansatte som har regelmessige medarbeidersamtaler	Mål for 2024	
Sosial vurdering av leverandører			
414	Ledelsens tilnærming	Måloppnåelse 2023	
414-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot sosiale kriterier	Måloppnåelse 2023 Mål for 2024	52% av nye leverandører er vurdert opp mot sosiale kriterier.
Sosioøkonomisk etterlevelse			
419	Ledelsens tilnærming		
419-1	Manglende etterlevelse av lover og regler på det sosiale og økonomiske området		Kommunalbanken ble ikke ilagt straffesanksjoner eller bøter i 2023.

Kontaktinformasjon

Kommunalbanken AS
Postboks 1210 Vika, 0110 Oslo

Besøksadresse:
Haakon VIIs gate 5b, 0161 Oslo

Telefon: 21 50 20 00
E-post: post@kbn.com

www.kbn.com